

VÍZITÚRA ÚTVONALAK A SZIGETKÖZBEN

POLGÁR TIBOR
2019

Impresszum

Cím: Vízitúra útvonalak a Szigetközben

Szerző: Polgár Tibor egyetemi docens, ELTE PPK Sporttudományi Intézet – Szombathely, vízitúravezető polgar.tibor@ppk.elte.hu

Lektor: Koltai Miklós egyetemi docens, ELTE PPK Sporttudományi Intézet – Szombathely, vízitúravezető

Kiadja: ELTE SEK Szombathely, 2019.

A könyv az EFOP 3.4.3-16 számú (Felsőoktatási intézményi fejlesztések a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében) pályázat keretében született.

Tartalomjegyzék

Ajánlás	4
A Szigetköz rövid története, vízrajza	9
I. Rajkai mellékágrendszer	12
a) Jónási Dunaág – Jónási hallépcső.....	13
b) Homoki hallépcső - Homoki mellékág.....	17
II. Tejfalui mellékágrendszer.....	28
a) Szigetparti ág (HTVP főág) – Szigeti-Duna felső szakasz – Felső Benda.....	30
b) Szivárgó csatorna – Görgetegi-Duna – Rudi ág – Szigetelő ág – Csökös csatorna – Tókalapi áteresztés – Jegenyési – Sebes ág	38
c) Szigeti-Duna ág (HTVP főág) – Kormosi Duna – Réparakodói Duna – Lábányi csatorna - Csákányi átvágás (HTVP főág) – Csalános – Szirti ág	53
d) Zátonyi-Duna északi ága, Doborgazsziget – Szivárgó csatorna	63
III. Cikolai mellékágrendszer	73
a) Vörösfüzesi ág - Hajósülledt ág – Barkási-Duna	74
b) Csákányi ág – Kisvesszősi-Duna (HTVP főág) – Jakabi-Duna ág.....	80
c) Zátonyi-Duna - Doborgazsziget – Sérfenyősziget – Cikolasziget - Pontyos-Örvényi csatorna	87
IV. Bodaki mellékágrendszer	99
a) Nyárási-Duna (HTVP főág) – Televényi-Duna (HTVP főág) – Öregszigeti ág	100
b) Nyárási átvágás – Ilonai ág – Sebes csatorna – Televényi-Duna - Papszigeti ág – Öregszigeti tó	107
V. Dunaremetei mellékágrendszer	113
VI. Ásványi mellékágrendszer	117
a) Hatvanasi-Duna (HTVP főág) – Újszigeti-Duna ág (HTVP főág) – Halrekesztői-Duna ág (HTVP főág) – Ásványi-Duna ág (HTVP főág).....	118
b) Gombócosi-Duna – Kis Halrekesztői ág – Rigószigeti csatorna – Morvaszigeti csatorna	128
c) Szürke-Duna – Felső Kalapszigeti Duna – Kalapszigeti-Duna – Gatyai-Duna Szilfási ág - Öntési ág – Öntési tó	130
VII. Bagaméri mellékágrendszer.....	137
a) Bagaméri-Dunaág (HTVP főág) – Alsó Árvaszigeti ág – Alsó-Bős Bagaméri ág – Pörös szigeti mellékág – Bagaméri-Dunaág (HTVP főág).....	138
b) Malomercsédi ág – Belső-Bagaméri mellékág – Öreg-Dani szigeti ág – Vizafogó ág – Szapi-szigeti mellékág.....	145
VIII. Patkányosi mellékágrendszer	151
a) Hosszúkö-Pulai ág – Pulai-Dunaág.....	152
b) Patkányosi csatorna – Kalacsi ág – Matláki ág	158
IRODALOMJEGYZÉK.....	164

Ajánlás

Csodálatos Szigetköz!

Ezer sziget varázslatos világa. Érintetlen és háborítatlan természeti környezet. Csend és nyugalom, ahova megpihenni, megtisztulni jár a lélek. Olyan világ, amely még a legszebb tündérmesékben sem látható. Jellegzetes növény és állatvilágával csalogat bennünket. Szürke gémelek, kormoránok, kócsagok, hattyúk és szárcsák birodalma. A reggeli csendben megfigyelhetjük, hogy hogyan vadászik a róka. Őszi hajnalokon szarvasok úsznak át előttünk a sűrű párából gőzölgő vízfelületen és zengenek a szigetek szarvasbögés idején. Színpompás tollzatával repdes előttünk a jégmadár a szikrázó napsütésben, vagy éppen megcsillan a hód bundája a telihold ezüstös fényében.

A könyv felvillantja a Szigetköz kialakulásának történetét a hullámtéri és a mentett oldali ágak vízrajzát. Megemlíti ennek a csodálatos, a Nagy-Duna és a Mosoni Duna által határolt vízi paradicsomnak a változásait a csehszlovák-magyar dunai-vízlépcsőrendszer beruházásai által, és annak környezetvédelmi vonatkozásait. Megemlíti a területen található műtárgyakat. Hidak és zsilipek, kisebb nagyobb zúgók és limányok, néhány kalandos átemelés teszi változatosá a vízi vándorok útját.

A Szigetközi ágakon való kajakozás és kenuzás számtalan kalandot és élményt tartogat számunkra. A biztonságos vízi közlekedés a helyenként fél-vadvíz jellegű szakaszokon bizonyos vízállásoknál komoly kihívást jelent. A biztonság érdekében szükséges szakképzett és tapasztalt, jó helyismerettel rendelkező túravezető igénybevétele.

A könyv pontos és szemléletes leírást ad a nyolc szigetközi mellékágrendszerben javasolt vízitúrákról, gazdag képanyaggal illusztrálva. Kiemeli az adott szakaszok természeti szépségeit, ugyanakkor felhívja a figyelmet a veszélyekre is. Tavasztól ősziig kiváló lehetőségeket biztosít a környék a vízi túrázásra, azonban kétségtelenül a nyári időszak a legnépszerűbb a turisták számára. Megjelöli a könyv azokat a kiváló kempingeket és táborozóhelyeket, amelyek remek infrastruktúrával várják a pihenni vágyókat. A Szigetköz jelentős idegenforgalmi, kultúrtörténeti és természetrajzi központ a maga látványosságaival és kulináris lehetőségeivel. Bátran felkeresheti a wellnessezést kedvelő, ugyanakkor örömet leli benne a nomád körülményekért rajongó vízi túrázó.

A könyv szólhat a kenu túrák résztvevőikhez, akik élményt és kalandot keresnek a környéken, ugyanakkor hasznosan szörfözhetnek az oldalak között azok az egyetemi hallgatók is, akik leendő testnevelő tanárként vagy rekreációs szakemberként akarják megszerettetni ezt a kiváló és egészséges mozgásformát a jövő generációjával.

A könyv egyszerre szakszerű és olvasmányos, szakkönyvként és túrakalauzként is forgatható. A tartalomjegyzékből egyetlen kattintással elérhető bármelyik része. Térképek és fotók segítik az eligazodást. Egy okostelefonon is nyomon követhető az útvonal akár menet közben is. Célszerű is a térkép használat, hiszen könnyen bajba kerülhet az a gyakorlatlan túrázó, aki eltéved a mellékágak kusza labirintusában. De éppen ez a változatosság adja a Szigetköz igazi varázsát, a nagy folyókon való hosszú, monoton evezésekkel szemben. Kis területen maximális kaland és szépség található. Egy pillanatra sem lankadhat a figyelmünk, de éppen ez adja azt az utolérhetetlen élményt, ami rabul ejt bennünket.

Ajánlom a könyvet mindenkinek, aki szereti a természetet, a vízi túrázást, és aki igazi élményekre vágyik.

Koltai Miklós lektor

Előszó

A Szigetköz egy nagyvárosra, titkon az olasz Velencére emlékeztet. Az erdők a háztömbök, a zeg-zugos folyóágak a háztömbök közötti utak, a kenuk, kajakok a közlekedési eszközök. Ebből kifolyólag a Szigetközt sokan nevezik az ezer sziget országának (Timaffy – Alexai 1988). <https://moly.hu/konyvek/timaffy-laszlo-alexay-zoltan-ezer-sziget-orszaga>. Itt is vannak megálló, vagyis kikötők, az éttermek helyett viszont inkább büfék, a szállodák helyett kempingek, sátrak övezik a vízi utakat. A nyüzsgő embertömeg helyett színes növény és állatvilág, a szmog helyett tiszta levegő, a zaj helyett madárcsicsergés, a rohanás helyett mélységes nyugalom vár a látogatókra. Vízitúra szempontjából kedvelem az eddig általam megismert összes magyarországi folyóvizet és tavat, a Szigetköz azonban túlszárnyalja mindegyiket, elvarázsol.

A Szigetköz vízhálózata talán a legváltozatosabb körülményeket és élményeket adják hazánk vízitúra útvonalait tekintve. A történelem során többen foglalkoztak a Szigetköz vízrajzával, a Timaffi László elsők között említendő (Timaffy 1939). <https://antikva.hu/dedikalt-konyv/a-szigetkoz-vizrajza-bolcseszdoktori-ertekezes>

A teljesség igénye nélkül példaként felsorolva vannak nagy vízfelületei, mint a Kormosi-Duna, Réparakodói-Duna, Barkási-Duna, Televényi-Duna Ásványi-Duna, Bagaméri Duna). Vannak nagyon kicsi ágai, példaként a Homoki-, Jegenyési-, Papszigeti-, Kis Halrekesztői-, Gatyai-, Vízafogó-, Kalacsi ág. Rendelkezik holtágakkal, ilyenek a Szárazerdei-, Csalános-, Barkási-, Spelláki-, Erdei holtág. Kisebb-nagyobb tavak tarkítják, mint például a Tilosi-, Ördögszigeti-, Helénai-, Keskeny-, Öregszigeti-, Öntési-, Árvai-tó. Találunk rajta vizes élőhelyeket, bukókat, gátakat, zsilipeket, hidakat, gyors és lassú folyású vizeket. Mindezen lehetőségek egyre vonzóbbá teszik a turisták számára az érdeklődést.

A vízi rekreációs tevékenységek egyre nagyobb szerepet töltenek be az emberek szabadidős és egészségfejlesztő programjai között, melynek különféle szinterei ismertek. A természetes vizeken folytatott szabadidős kajakozás és kenuzás üzése egyre népszerűbb, egyre nagyobb méreteket ölt. Ennek oka feltehetően a szabadidős és a jövedelmek növekedése mellett egy olyan szemlélet váltás, amelynek célja az egészséges életmód kialakítása, a szabadidő kellemes eltöltése. A mozgásszegény életmód által kialakult civilizációs betegségek megelőzése, a már beteg szervezet gyógyítása, az emberi erőforrás minőségének javítása társadalmi érdek. Az emberi test szempontjából lényeges, hogy míg szabadidős tevékenységek népszerűségi listáján előkelő helyen szereplő futás, kerékpározás elsősorban az alsó végtagra, vagyis a lábakra fejt

ki terhelést, addig a kajakozás és kenuzás a felsőtestre, a törzsizmokra és a karok aktivitására van kedvező hatással.

A biztonságos vízitúrázáshoz kellő jártassággal kell rendelkezni az adott helyszínnel kapcsolatban. A Szigetközben különösen változatos körülményekkel találkozhatunk. Folyamatosan változó szélesebb és szűkebb, gyorsabb és lassúbb medrek váltogatják egymást. Evezhetünk csendesebb holtágakban, de ha nem figyelünk, másodpercek múlva nagy hullámokat gerjesztő bukókon találhatjuk magunkat. Örvények, limányok, sarkantyúk, gátak, hidak és egyéb műtárgyak tehetik izgalmassá útjainkat. A könyvnek nem célja, hogy vízügyi, áramlástan ismeretekkel foglalkozzon, ezek ismeretét bízunk túravezetőkre. A túrákhoz mindenképpen az adott vízterületet ismerő, vizsgázott túravezető segítségét vegyük igénybe. Ismeretlen helyeken célszerű először felfelé elindulni, mert ha közben elfáradunk, visszafele, lefele könnyebben haladunk. Másik oka, hogy először felfele induljunk az, hogy árral szemben könnyebben meg tudunk állni váratlan körülmények előtt. Például bukók, zsilipek, ágvégzárásoknál lefele haladva könnyen elsodorhat bennünket a gyorsan áramló víz, ami súlyos baleseteket okozhat.

A Szigetköz változatos terepkörülményei kiváló vízi sporteszközök használatát feltételezi. A polietilén hajók strapabíróbbak az üvegszálás és karbon társaiknál, jobban viselik a kövekkel való esetleges koccanásokat, melyeknek akaratlanul is részesei lehetünk kikötéseknél, átemeléseknél. Súlyuk viszont jóval nehezebb, ezért inkább a könnyebb üvegszálás kompozit hajókat kedvelik a túrázók. A saját felszerelések hiányában a vízparti kempingekben is kölcsönözhetünk hajókat, evezőket és egyéb felszereléseket. Ütött-kopott kajakokkal, kenukkal senki ne evezzen, indulás előtt minden alkalommal ellenőrizzük a felszerelésünket! A hajó ne legyen lyukas, szélein repedt, az ülések törésmentesek. Az evezők megfelelő méretűek legyenek (kenuhoz orrmagasságig, kajakhoz érintő magasság alatt 10-20 centiméterrel alacsonyabb), vigyünk mentőmellényeket (14 év alatt pedig kötelező viselni). Vigyünk kellő mennyiségű folyadékot, lámpát, zsebkést, az ülésünkre esetleg polifom táblát, szivacsot, amivel kitisztíthatjuk a hajót, kikötéshez a hajóra rögzített 5 méteres kötelet. A kenuban legyen vízhatlan hordó vagy zsák, amiben váltóruhát, élelmiszert, iratokat, telefont, stb. helyezhetünk el.

Amennyiben a víz közvetlen közelében kívánunk lakni, választhatunk a szigetközi kempingek közül, figyelembe véve az ott található feltételeket. A vízi- és ökoturizmus egyre kedveltebb helye a Szigetköz hullámtéri és mentett oldala. Az igényeknek megfelelően hat kisebb-nagyobb kemping áll a turisták rendelkezésére. Szükséges felmérni a csoport igényeit. Tisztálkodási és

az étkezési lehetőségeket mindenképpen vegyük figyelembe, de az elérhető orvosi ügyelet és hajószerház helye se legyen utolsó szempont.

Túraútvonalainkat a váratlan meglepetések elkerülése érdekében előre tervezzük meg. Legjobb, ha a túrázás előtt személyesen is végig evezünk a várható útvonalakat. Legyen nálunk térkép, legyünk tisztában minden pillanatban a tartózkodási helyünkkel. Nagy segítséget nyújtanak a modern tájékoztató eszközök, mint például a különféle eszközökbe beépített GPS-ek. Inkább kevesebbet vállaljunk alkalmanként, minthogy a csapat ne érje el a célállomást. A túrák megtervezésénél vegyük figyelembe a csapat összetételét, korát, egészségi és erőnléti állapotát, technikai tudását. Legyen velünk elsősegélydoboz, vízmentes helyen tárolva telefon, nagy segítséget jelenthet sérülés, hirtelen fellépő betegség, rosszullét vagy eltévedés esetén.

A könyv 8 fejezetben tárgyalja a Szigetköz ajánlott túraútvonalait. A 8 fejezet a 8 mellékágrendszerhez tartozó útvonalakat ismerteti. Természetesen nem kell ragaszkodni pontosan ezekhez az útvonalakhoz, az útvonalismertetőink inkább az eligazodást segítik. Jut mindenkinek kedvére való helyszín, mehetünk tavakhoz, gyorsan szaladó folyórészekhez, nádassal, növényekkel benőtt lassúbb vizekhez, holtágakhoz, a hallépcsőkhöz, madarak költő- és élőhelyéhez.

A mellékágrendszerekben ismertetett túraútvonalakat az átláthatóság kedvéért sárga nyíllal jelöltük. A könyv az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság által rendelkezésemre bocsátott 26 szigetközi vízügyi térképet 1 internetes (Dunakiliti duzzasztómű) és a szerző által készített 139 képet tartalmaz, segítve a túrázóknak az eligazodást.

Szeretnék köszönetet mondani a könyv megírását segítő vízügyi szakembereknek. Kertész József okleveles mérnöknek a személyes szakmai konzultációért, valamint az általa készített szakmai tanulmány megismeréséért, Kránitz Bélának a Dunakiliti duzzasztómű üzemvezető főtanácsosának a személyes konzultációkért, a védőgáton belüli közlekedés engedélyeztetéséért és Németh Józsefnek az EDUVIZIG igazgatójának a térképek felhasználásának engedélyezéséért.

Szombathely, 2019. július 28.

a szerző

A Szigetköz rövid története, vízrajza

A Szigetközt a Nagy- Duna gyermekének tartják, hiszen minden területét a Nagy-Duna alakította. Területe 375 km², hossza 52 km, szélessége 6-8 km, a Nagy-Duna és a Mosoni Duna fogja közre (Boda és mtsai, 2000).

A Szigetköz elnevezés kifejezi a terület történelem során kialakult fizikai és földrajzi arculatát, amely kialakította gazdálkodását, az emberek életmódját. (Magyar Néprajzi Lexikon).

A Pannon tenger borította hazánk nagy részét a pliocénban, vagyis a földtörténeti harmadkor végén. Az Ős-Duna, a Morva, a Nyitra és a Vág csak a beltenger visszahúzódása után lépett a medencébe. A negyedkor kezdetén, a pleisztocénban a medence süllyedésnek indult és a Dévényi kapun lépett be a Nagy-Duna a területre. Lelassult a folyása, a terület feltöltődése pedig a süllyedés következtében felgyorsult (Alexay, 1982).

A lelassulás magával hozta, hogy a magával görgetett hordalékot a sík felszínen lerakja. A Nagy-Duna tájtalakító tevékenysége egészen a Mosoni-Duna vonaláig terjeszkedett, a Szigetköz vízháztartása, beleértve a felszíni és felszín alatti vizeket is függ a Nagy-Duna vízjárásától. Lejtési szempontból két fő részre oszthatjuk a Szigetköz területét. Rajkától Ásványráróig tart a Felső-Szigetköz, Ásványrárótól Vénekig az Alsó-Szigetköz. A településeket árvízvédelmi töltés védi, amely ketté választja a hullámtéri és a mentett oldalt. Az árvízvédelmi töltés és a Nagy-Duna között találjuk a vizekben gazdag hullámtéri részt, míg a töltés Mosoni-Duna felé eső részében a lakott területekben gazdag mentett oldalt, vagyis a szigetközi települések az árvízvédelmi töltésen kívül, a mentett oldalon helyezkednek el. A hullámtéri ágak nagy része a vízpótlás következtében vízzel borított, a feltöltöttségi szintnek megfelelően a kisvízes időszakban vannak teljesen kiszáradók és időlegesen víz alá kerülők is. (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, 3-4.) http://vgt.kornyeztvedok.hu/vgt1/1-1_Szigetkoz.pdf_100422.pdf

A Szigetköz éghajlatáról a következőket olvashatjuk a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Víz Keretirányelv hazai megvalósítása VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERV című tanulmányában.

- a Szigetköz éghajlata mérsékelten meleg - mérsékelten száraz
- a napsütés évi összeg 1900-2000 óra között van, nyáron 770 óra körüli, télen mintegy 190 óra
- az évi középhőmérséklet 9,5 °C körül

- az abszolút hőmérsékleti maximumok sokévi átlag 33,0 °C körüli, az abszolút minimumoké -16,0 °C.
- a csapadék évi összege általában 650 mm körüli.
- leggyakrabban ÉNy-i irányból fúj a szél, a Szigetköz hazánk egyik legszeleesebb vidéke (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium) 4. http://vgt.kornyezetvedok.hu/vgt1/1-1_Szigetkoz.pdf_100422.pdf

A Dunakiliti duzzasztómű a Nagy-Duna 1842-es folyamkilométerénél épült, a Csehszlovákiával 1977-ben kötött közös dunai-vízlepcsőrendszer egyik eleme volt. Bizonyos magyarországi környezetvédelmi mozgalmak tiltakozásának hatására a magyar beruházásokat leállították. A közben függetlenné vált Szlovákia egyoldalúan folytatta az építkezést, 1992-re megépítették a Dunacsúnyi létesítményt, kiváltották Dunakiliti duzzasztót és egyoldalúan elterelték a Nagy-Duna vizét. A Szigetközi hullámtér medreinek nagy része az elterelés következtében kiszáradt. A vízpótlás érdekében a Nagy-Duna 1843-as folyamkilométerénél 1995-ben megépítették Dunakiliti térségében a fenékküszöböt, ami több méterrel megemelte a Nagy-Duna szintjét a Szigetköz felső részén.

A megemelt vízszint lehetővé tette, hogy a fenékküszöb felett 3-4 kilométerrel a Szigetparti, az Öregréti és a Benda bukókon keresztül kellő mennyiségű víz folyjék a hullámtéri mellékág rendszerekbe. (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, 9.) http://vgt.kornyezetvedok.hu/vgt1/1-1_Szigetkoz.pdf_100422.pdf

A Szigetköz hullámtéri területeinek fő vízpótló helyei a Nagy-Duna 1847-es folyamkilométertől 100 méterre a Szigetparti bukó ((TE 14), az 1846-os folyamkilométer alatt 200 méterrel az Öregréti bukó (TE 13) és az 1846-os folyamkilométer alatt 600 méterrel a Benda bukó (TE 12). Emellett kisebb mennyiségű víz érkezik egyrészt a Rajkai mellékágban a Kertész gát (SZ 1,1) felett elkanyarodó Mosoni-Dunából a Homoki hallépcsőkön keresztül, másrészt szintén a Mosoni-Duna felől érkező Szivárgó csatornából.

A Szigetköz hullámtérbe áramló víz 5 helyen távozik. Legfelül a Nagy-Duna 1832-1833-as folyamkilométer között a Denkpáli ágvégzárás (CI 13) és hallépcsőnél (CI 14) nagyobb vízmennyiség távozik. Közel 4 kilométerrel lejjebb, az 1828-as folyamkilométernél a Bodaki ágvégzárásnál (BD 8) már kisebb mennyiségű a kiáramló víz, időnként száraz az ágvégzárás betonja. A Nagy-Duna 1816-os folyamkilométere mellett az Ásványi fenékküszöb és hallépcsőnél (ÁS 30), lejjebb az 1810-es folyamkilométer alatt 200 méterrel a Bagaméri fenékküszöb és hallépcső (BAG 3) szintén vízleeresztő helye a Szigetköznek. Az 1807-es

folyamkilométer alatt 200 méterrel, a Medve híd felett 500 méterrel érkezik a Szigetközből az utolsó kilépő víz a Pulai fenékküszöb (PAT 13) és hallépcsőnél (PAT 14).

A mentett oldalon túrázás szempontjából a 29 kilométer hosszú Zátonyi-Duna vízellátása említésre méltó. A Zátonyi-Duna a Szivárgó csatornából (4-5 m³/sec) ered, kezdete a Tejfalui mellékágrendszerben található Diósi zsilip (SZ/4) alatt kb. 1 kilométerre jobb oldalon található. A Zátonyi-Duna 2 részre osztható, felső fele a Szivárgó csatornától Doborgazsziget strandjáig terjed. Ha tovább akarunk evezni rajta, akkor át kell emelni a másik ágára, ami az árvízvédelmi töltés melletti Nováki-csatornáig, illetve a Pontyos-Örvényi csatornáig húzódik. (Kertész, 9.)

I. Rajkai mellékágrendszer

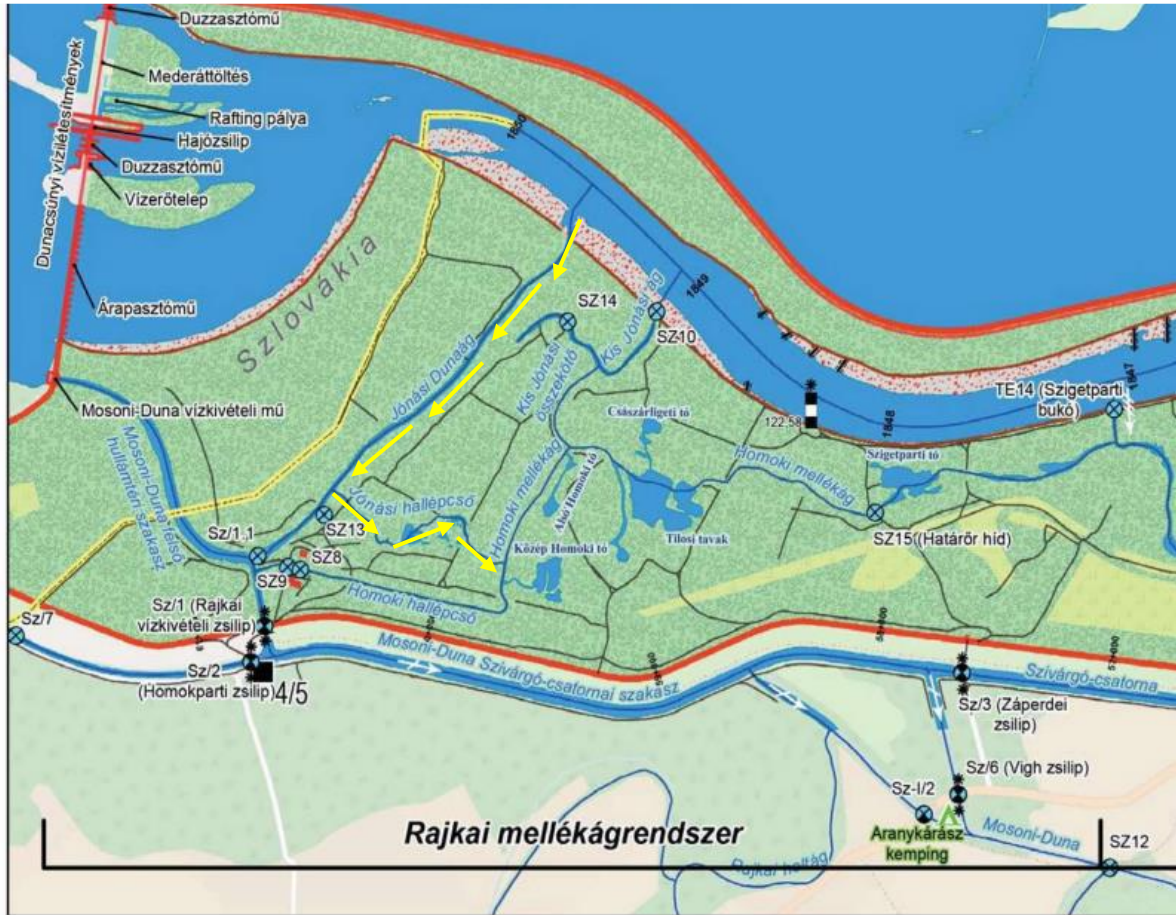
1. kép: Rajkai mellékágrendszer térkép.

A Rajkai mellékágrendszerbe vízen két irányból is bevezethetünk. Észak-keleti irányból az 1850-es folyamkilométer alatt kb. 500 méterre a Jónási mellékágakról illetve észak-nyugati

irányból a Mosoni-Duna felső hullámtéri szakaszából nyíló Homoki hallépcsők felől. A Rajki mellékágrendszer vége a Homoki mellékág végénél, a Szigetparti bukó (TE 14) magasságában a Szigetparti ág (HTVP főág) kezdetén, egyben a Tejfalui mellékágrendszer elején ér véget. Az ágrendszert az alábbi fejezetekben ismertetjük:

- a) Jónási Dunaág – Jónási hallépcső
- b) Homoki hallépcső - Homoki mellékág

a) Jónási Dunaág – Jónási hallépcső

2. kép: Jónási Dunaág – Jónási hallépcső térkép.

A Jónási Dunaág a Jónási hallépcsővel együtt közel 2.5-3 kilométer hosszan húzódik a Rajkai mellékágrendszerben a Nagy-Dunától a Homoki mellékágig. A Jónási Dunaág helyileg a Nagy-Duna és a Mosoni-Duna felső hullámtéri szakasza között helyezkedik el felületét a Pinczés zárás szakítja meg, a Mosoni-Duna felső hullámtéri szakaszától a Kertész gát választja el.

3. kép: A Jónási Dunaág bejárata az Nagy-Duna felől.

A Jónási Dunág hossza közel 2 kilométer, a Nagy-Dunától 1,5 kilométerre balra nyílván kezdődik róla a Jónási hallépcső.

4. kép: Jónási Dunaág középső része.

Ha a Jónási Dunaágon a Jónási hallépcsők felé kanyarodunk, akkor a Közép Homoki tó után érzük el a Homoki mellékágot. Addig azonban számtalan természeti élménnyel gazdagodhatunk.

5. kép: Jónási hallépcső bejárata a Jónási Dunaágról.

A Jónási hallépcső medre láthatóan szabályozott, partját néhány éves növényzet tarkítja.

6. kép: Gázló a Jónási hallépcső a Jónási Dunaág közelében.

Lefele haladva két kisebb tavon evezhetünk tovább.

7. kép: Kisebb tó a Jónási hallépcső középső szakaszán.

A Jónási hallépcső kb. 1 kilométer után ér véget, ahol egy hármás elágazásban találkozik a jobbról érkező Homoki hallépcsővel, illetve a balra folyó Homoki mellékággal.

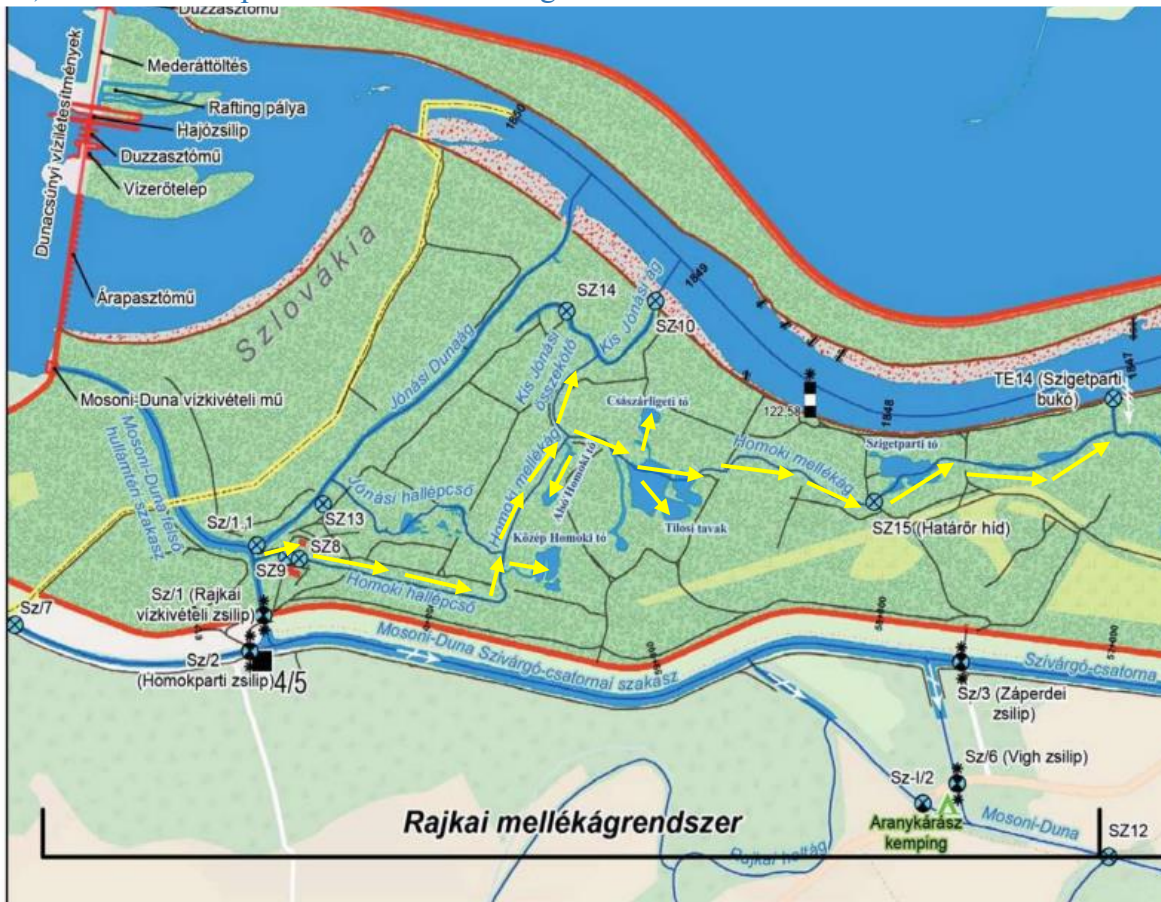
8. kép: Jónási hallépcső találkozása a jobbról folyó Homoki hallépcsővel.

9. kép: Hallépcsők találkozása. Balról a Homoki, jobbról a Jónási hallépcső.

b) Homoki hallépcső - Homoki mellékág

10. kép: Homoki hallépcső – Homoki mellékág térkép.

A Homoki hallépcső a Mosoni-Duna felső hullámtéri szakaszától való leágazástól, illetve Kertész gáttól (SZ/1.1) a Homoki mellékág kezdetéig tart.

Amennyiben Jónási Dunaágról nyugati irányba folytatjuk útunkat, akkor a Jónási Dunaágot a Pinczés zárás torlaszolja el (SZ 13). Itt két átemelésre szorulunk, majd kisebb sétával a Molnár hídon (SZ 9) áthaladva a Trianoni zsilipnél (SZ 8) érjük el Homoki hallépcsőt.

Mint már említettük, nyugati irányból a Mosoni-Duna felső hullámtéri szakaszáról a Homoki hallépcsőn keresztül is be lehet jutni vízben a Szigetközbe. A Homoki mellékág a Trianoni zsilip felett kb. 150 méterre folyó Mosoni-Duna felső hullámtéri szakaszából kapja a vízellátást. Ez a befolyó a Szigetparti-, az Öregréti- és a Benda bukó mellett a negyedik, de nem jelentős víztápláló ága a Szigetköznek. (Az ötödik a Szivárgó csatorna, ami a Zátonyi-Dunát és a Szigeti-Duna ágot is táplálja.)

11. kép: A Homoki mellékág kezdete, szemben a jobbról balra folyó Mosoni-Duna felső hullámtéri szakaszával, jobb oldalon a Kertész gát.

A Homoki hallépcső beágazás kezdetén található a Kertész gát (SZ 1.1), amely a Pinczés zárással (SZ 13) együtt választja el a Jónási Dunaágot.

12. kép: Balra a Kertész gát (SZ/1.1), szemben a Molnár híd (SZ 8).

A Molnár híd alatt található a Trianoni zsilip (SZ 9) és a jobb parton a szebb időket megélt, sajnos már rossz állapotban levő Gátórház.

13. kép: Trianoni zsilip (SZ 9).A Trianoni gáttól lefele haladva jutunk át a hallépcsőkön.

Alacsony vízállásnál a hajók megóvása érdekében figyelni kell a hallépcsőket alkotó kétoldali bazalt kövekre.

14. kép: Hallépcsó a Homoki ágban.

Közel egy kilométerrel lejjebb erős bal kanyar után jobbról megpillantjuk a Közép Homoki tó bejáratát.

15. kép: Közép Homoki tó bejárata a Homoki hallépcsóból.

A tó vize növényekkel benőtt, de mégis nagyon tiszta. Szürke gémekeket sűrűn láthatunk benne, madarak kedvenc élőhelye.

16. kép: Közép Homoki tó.

A Homoki mellékág a Homoki hallépcső és a Jónási hallépcső találkozásától a Szigetparti ágig (HTVP főág) tart.

A Közép Homoki tó bejáratától lefele 100 méterre találkozik a Homoki hallépcső a Jónási hallépcsővel. A két hallépcső találkozásánál kezdődik a Homoki mellékág. A szűk mellékág kalandokat rejteget, akár bedőlt fákkal találkozhatunk, melyek alatt vagy át tudunk bújni a hajókkal, vagy átemelni kényszerülünk.

Alacsonyabb vízállásnál fordulhat elő, hogy át kell emelnünk a hajókat az uszadékokon vagy a bedőlt fákon. Nehezítheti a feladatot, hogy a legtöbbször magas partszakaszon ritkán lehet partra szállni.

Nagyobb csapattal evezve kellő távolságot tartva haladjunk, mert a szűk mellékágban torlódás alakulhat ki. Előzni reménytelen, a hajók hosszabbak a mellékág szélességénél.

17. kép: Bedőlt fa a Homoki mellékágban.

A Közép Homoki tó és az Alsó Homoki tó közötti szakaszon kis fahíd segíti a gyalogos közlekedést a vadászok és a vízügyi szakemberek számára.

18. kép: Fahíd a Homoki mellékágban.

A Homoki ágon lefele haladva jobbról érjük el az Alsó Homoki tó bejáratát.

19. kép: Alsó Homoki tó bejárata.

Kicsivel lejjebb balra érjük el a Kis Jónási összekötő leágazását.

20. kép: Balról a Homoki mellékág, jobbról a Kis Jónási összekötő találkozása.

A Kis Jónási összekötő szintén elágazik, amely balra a Kis Jónási erdészeti átjáró (SZ 14) után, jobbra a Kalserol zárásban (SZ 10) végződik.

Az elágazástól jobbra lefele haladva néhány száz méterre következnek a Tilosi tavak.

21. kép: Tilosi tavak jobb oldali bejárata.

A Tilosi tavak üde színe foltja a Homoki mellékágnak, nagyjából a mellékág közepén találkozunk vele, több kisebb-nagyobb felületű víztükör található benne.

22. kép: Tilosi tavak kezdete a Homoki mellékágból.

Bal oldali kiágazásából eljuthatunk a Császárligeti tóhoz. Gazdag növény és állatvilággal rendelkezik. Beevezni csak nagyobb vízállás mellett lehetséges.

23. kép: Császárligeti tó bejárata.

A tavon áthaladva kissé balra tartva jutunk ki a tórendszerből és folytathatjuk utunkat a Szigetparti tó, illetve a Szigetparti ág (HTVP főág) felé.

24. kép: Tilosi tavak kijárata a Szigetparti ág irányába.

A Tilosi tavaktól közel 1 kilométer után érkezünk a Határőr hídhoz, ami alatt áthaladhatunk.

25. kép: Határőr híd a Homoki mellékágon (SZ 15).

A Szigetparti tó kevés vízfelülettel rendelkezik, inkább csak érintjük és a jobb partján haladunk tovább a Szigetparti ág felé. Kb. egy kilométerre érjük el a balról jobb irányba folyó Szigetparti ágot (HTVP főág).

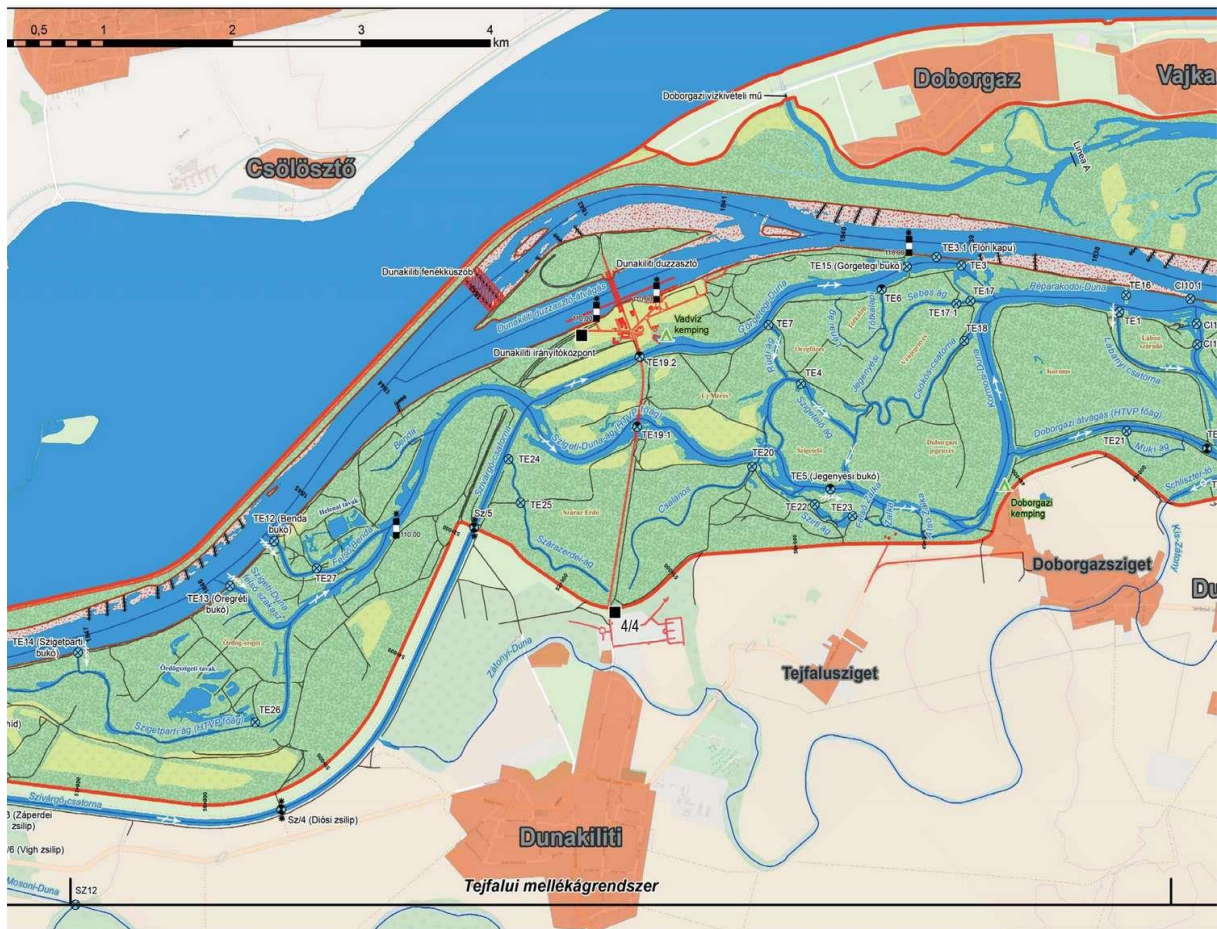
26. kép: A Homoki mellékág vége a Szigetparti ág kezdetén közvetlenül a Szigetparti bukó alatt.

A „T” elágazónál balra, 100 méterre a Szigetparti bukónál láthatjuk a Nagy-Dunát, jobbra a Szigetparti ág halad az Ördögszigeti tavak irányába.

A Szigetparti bukó felfelé és lefelé is könnyen átevezhető ellentétben az Ördögszigeti és a Benda bukóval. Igazából észre sem venni, hogy bukó felett evezünk, inkább egy gyorsabb folyónak tekinthető. Vélhetően kicsi eséssel mély lehet a vize, mert néhány száz méterrel lejjebb az ugyanolyan szélességű ám sekélyebb Szigetparti ág (HTVP főág) sebessége legalább ennek a kétszerese.

II. Tejfalui mellékágrendszer

27. kép: Tejfalui mellékágrendszer térkép.

A Tejfalui mellékágrendszer a Szigetparti bukó (TE 14) magasságában kezdődik és Dunasziget környékén nagyjából a Kormosi-Duna, a Réparakodói-Duna, valamint a Doborgazi átvágás (HTVP főág) elejénél ér véget.

A Tejfalui mellékágrendszer vonalában a Nagy-Dunán található a Dunakiliti duzzasztómű és néhány száz méterre tőle északra a fenékküszöb. Azért érdemes kitérni ezekre a műtárgyakra, mert mindkettőnek vízszint emelő szerepe van. E két műtárgy segítségével jut be néhány kilométerrel feljebb a Nagy-Duna vize a Szigetparti-, az Öregréti- és a Benda bukón keresztül a Szigetköz hullámtéri mellékágaiba. A Dunakilitinél épült duzzasztómű az első lényeges műtárgya volt az eredeti szlovák-magyar dunai vízlépcsőrendszer kialakításának. Miután a szerződéseket felbontották, miután szlovák területen megépítették a Dunacsúnyi gát- és erőmű rendszert, a Dunakiliti duzzasztómű szerepe elvesztette eredeti funkciójának nagy részét, a szigetközi hullámtéri területek vízszintszabályozásában a fenékküszöbvel együtt azonban hatékonyan részt vesz. (Kertész, 2018.)

28. kép: Dunakiliti duzzasztómű lent, középen a Nagy-Dunán a fenékküszöb, legfelül a Bósi erőműig érő szlovákiai felvív csatorna. <https://www.dunakiliti.hu/dunakiliti-duzzasztomu/>

A fenékküszöb 1995-ben építették, kb. 4 méterrel emelték meg a Nagy-Duna vízszintjét a felette eső területek, illetve a szigetközi hullámtér vízpótlása érdekében.

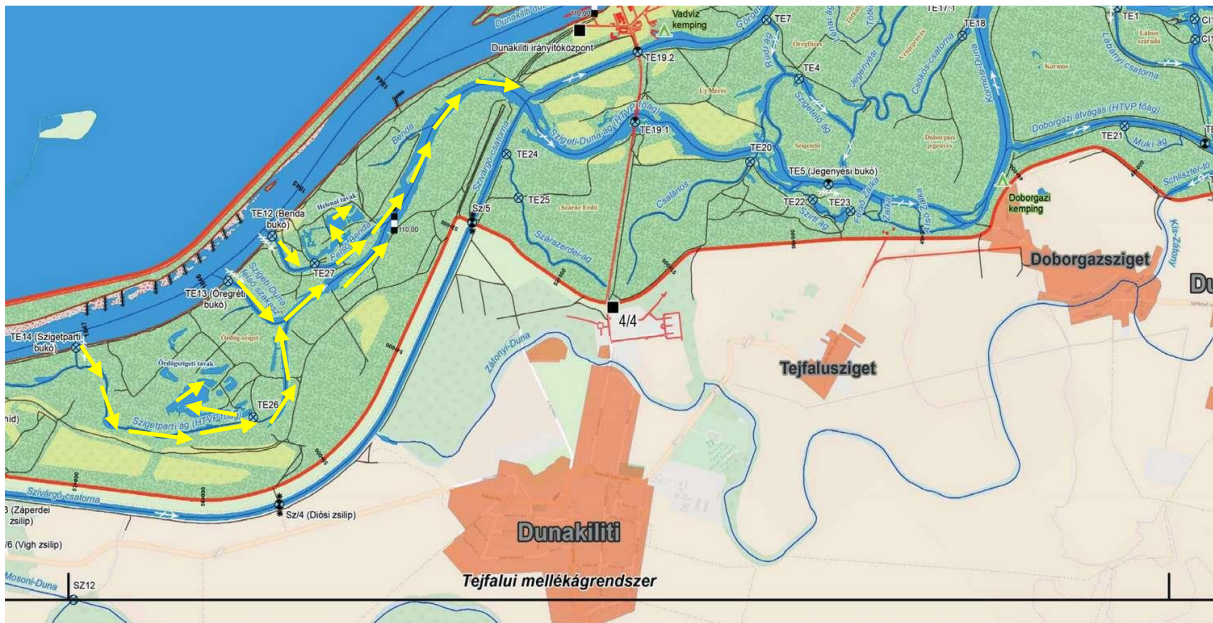

29. kép: Fenékküszöb a szlovákiai erdőirtás után.

Az ágrendszert az alábbi fejezetekben ismertetjük:

- a) Szigetparti ág (HTVP főág) – Szigeti-Duna felső szakasz – Felső Benda
  - b) Szivárgó csatorna – Görgetegi-Duna
  - c) Szigeti-Dunaág (HTVP főág) – Kormosi-Duna – Réparakodói-Duna – Lábányi csatorna – Doborgazi átvágás (HTVP főág) – Csalános – Szirti ág
  - d) Zátunyi-Duna, Doborgazsziget – Szivárgó csatorna
- a) Szigetparti ág (HTVP főág) – Szigeti-Duna felső szakasz – Felső Benda

30. kép: Szigetparti ág (HTVP főág) – Szigeti Duna felső szakasz – Felső Benda térkép.

A Szigetparti ág a Szigetparti bukónál kezdődik (TE 14) és a Szivárgó csatorna – Szigeti Duna ág (HTVP főág) találkozásáig tart.

Szigetparti bukó (TE 14). Az öreg Dunán az 1847-es folyamkilométer jelzés fölött kb. 100 méterre ömlik be a víz a Szigetparti bukón keresztül.

A bukó vize mindkét irányban könnyen átevezhető, esése kicsi, nincsenek kiálló kövek, erős hullámlás nem kíséri. Bár a víz sodrása a Nagy-Duna felől erős, nagyobb vízszintkülönbségről, mint amilyenekkel például az Öregréti bukónál, vagy a Benda bukónál találkozunk, nem beszélhetünk.

31. kép: A Szigetparti bukó bejárata a Nagy-Duna felől.

32. kép: A Szigetparti bukó (TE 14) a Szigetparti-ág kezdetén a Homoki mellékág torkolat mellett.

Ördögzigeti tavak. A Szigetparti bukó felől kb. 2 kilométerre lefele balra található az Ördögzigeti tavak rávezető fok (TE 26). A tó előtt az utolsó 500 méteren felgyorsul a víz folyása, nagyon kell figyelni a befordulásnál, a hajókat pillanatok alatt képes megpördíteni a sodrás. Ezen a részen a figyelmetlenek körében sajnos sok borulás tapasztalható. A tájékozódásban segítségünkre lehet, hogy a bejárattal szemben legtöbbször ladikok vannak

kikötve. A tavakra való bejutás főként az alulról felfelé az árral szembeni megközelítésnél nehéz, a gyors sodrás miatt komoly izommunkát igényel. Ha már bejutottunk, szinte állóvíz vár ránk.

33. kép: Ördögszigeti tavak bejárata a Szigetparti-ágról (TE 26).

Közkedvelt túrázó hely, nagyon sokan megfordulnak benne.

34. kép: Találkozás SUP evezősökkel az Ördögszigeti tavak elején.

Vize legtöbbször áttetsző, alul helyenként dús növényzet, illetve kavicsos talaj található. Kisebb vízállásnál néha fennakadhat a hajók alja, ezért érdemes keresni a mélyebb ágakat.

35. kép: Ördögszigeti tavak, forgalmas időszakban.

Az Ördögszigeti tavak kiváló kirándulólhely, vize melegebb a Nagy-Duna vizétől, illetve a Szigetközi ágak vízhőmérsékleténél. Nevét a körülötte elterülő Ördög szigetről kapta.

36. kép: Ördögszigeti tavak, vízbeugrás a „majomhintáról”.

Pihenőnek, fürdőhelynek is kiváló, nagyon sokan megmártóznak benne. Minden tava sajnos nem hajózható, több kisebb tavat nádas borítja. A bátrabbak fára rögzített kötélről hosszú belengéssel ugorhatnak a róla a vízbe.

Elhagyva az Ördögszigeti tavakat balra lefelé haladva nagyjából egy kilométerre érjük el a Szigeti-Duna felső szakaszát, melyet az Öregréti bukón beömlő víz táplál.

Öregréti bukó (TE 13). A Nagy-Duna 1846-os folyamkilométer jelzése alatt kb. 100 méterre található a második nagyobbak nevezhető víztápláló ág a Szigetközbe az Öregréti bukó, létrehozva a Szigeti-Duna felső szakaszát. A bukó bejáratánál jobbra piros – fehér – piros tábla jelzi, hogy áthaladni tilos.

37. kép: Öregréti bukó a Duna felől (TE 13).

A bukótól a beömlő víz kb. 600 méterre csatlakozik a Szigetparti ághoz (HTVP főág), majd együtt haladva összefolyik a Felső Brenda ágával és a már egyesült három ág együtt kúszik lefele, hogy közel 2 kilométer után ismét szétválhasson táplálva a Szigetköz élővilágát.

Benda bukó (TE 12). A Nagy-Duna 1846-os folyamkilométer jelzés alatt kb. 500 méterre található a Brenda bukó, amely a Nagy-Dunán felülről lefele haladva a Szigetköz harmadik fő vízellátó ága. A bukó bejáratánál jobbra piros – fehér – piros tábla jelzi, hogy áthaladni tilos.

38. kép: Benda bukó a Nagy-Duna felől.(TE12).

Helénai tavak. A Benda bukótól lefele kb. 500 méterre balra található a Helénai tavak bejárata a Helenai tó rávezető fok (TE 27).

39. kép: Helénai tavak bejárata a Felső Benda felől (TE 27).

A bejárata a nem túl gyors folyás miatt könnyebben megközelíthető, mint az Ördögszigeti tavaké. A víz itt is sekély, alacsony vízállásnál akár az evező tolla is leérhet. Vize a tavakat összekötő szűk átjáróknál sekély, növényekkel dúsan benőtt.

40. kép: Helénai tavak.

Egyik érdekessége, hogy édesvízi medúzákat találhatunk benne.

41. kép: Édesvízi medúza a Helénai tavak legbelső tavában.

Méretük a tengeri medúzákhoz képest nagyon kicsi, átmérőjük 2-3 centiméter és természetesen nem csípnek. A tavak állatvilága csodálatos.

A két nagyobb tó vize tiszta, hőmérséklete nyáron a környező vizekhez képest meleg.

42. kép: A Helénai tavak legfelső tava a fürdőzők kedvenc kirándulólhelye.

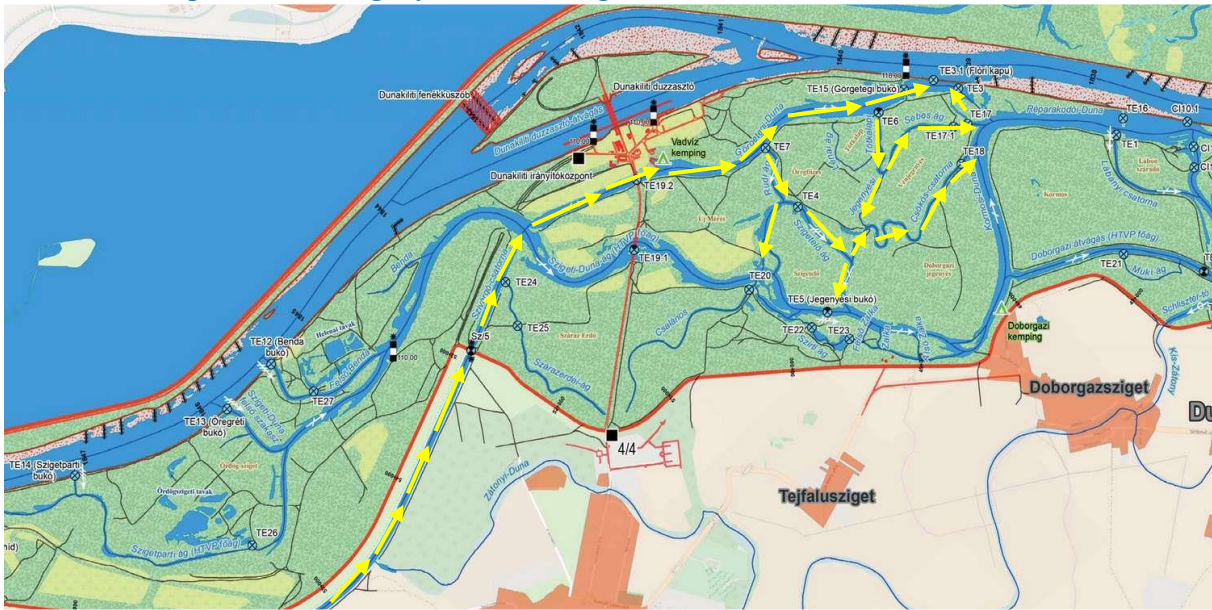
A Helénai tavakat elhagyva a Felső Bendán evezve csatlakozhatunk a Szigetparti- és az Öregréti bukó közösen hömpölygő ágába, így a három bukó együttes vizén haladhatunk lefele.

Nagyjából két kilométert lefele haladva négyes „kereszteződéshez” érünk. Jobbról a Szivárgó csatorna látható, szemben a Szigeti-Duna (HTVP főág), baloldali ág a Szivárgó csatorna híd felé vezet, majd később a Görgetegi-Duna ágban folytatódik.

A kereszteződéshez érve különösen a kezdők óvatosan közlekedjenek, mert mind a Görgetegi-Duna irányába, mind a Szigeti-Duna ág irányába erős sodrással találkozhatunk. Szemben az Új Mérés sziget csúcsán szinte felpúposodik a víz, mielőtt egyik ága balra, másik jobbra veszi útját.

b) Szivárgó csatorna – Görgetegi-Duna – Rudi ág – Szigetelő ág – Csökös csatorna – Tókalapi áteresz – Jegenyési – Sebes ág

43. kép: Szivárgó csatorna – Görgetegi Duna – Rudi ág – Szigetelő ág – Csökös csatorna – Tókalapi áteresz . Jegenyési – Sebes ág térkép.

A Szivárgó csatorna vize a Mosoni-Duna zsiliprendszeri felől érkezik. Kezdeté a Rajkai vízkivételi zsilip (SZ/1), Homokparti zsilip (SZ/2), Záperdei zsilip (SZ/3), Diósi zsilip (SZ/4), Csölösztő szigeti zsilip és árvízkapu (SZ/5), a Szivárgó csatorna hídig terjeszkedik. (TE 19.2). A Szivárgó csatorna folytatása a Görgetegi-Duna, amely a Ferde gátnál ér véget (TE 3).

44. kép: Szivárgó csatorna a Zátonyi-Duna kezdete mellett.

Akik a Szivárgó csatornán szeretnének evezni, készüljenek 2-3 kilométerenként átemelésekre. Inkább azok szoktak rajta közlekedni, akik a Zátonyi-Dunára is áteveznek rajta, ezért könyvünkben a Zátonyi-Duna kezdetétől a Szivárgó csatorna hídig tartó szakaszt ismertetjük. (A Zátonyi-Duna külön fejezetként szerepel.)

A Szivárgó csatorna evezéshez széles és lassú folyású.

Lefele evezve kb. 1.5 kilométer után érjük el a Csöröszlői szigeti zsilip és árvízkapu (SZ/5) építményét, ahol átemelésre kényszerülünk.

45. Csöröszlői szigeti zsilip és árvízkapu felülről (SZ/5)

Akik felfele kívánnak evezni a Szivárgó csatornán, ők az alábbi képpel találkoznak.

46. kép: Csölösztő szigeti zsilip és árvízkapu alulról (SZ/5).

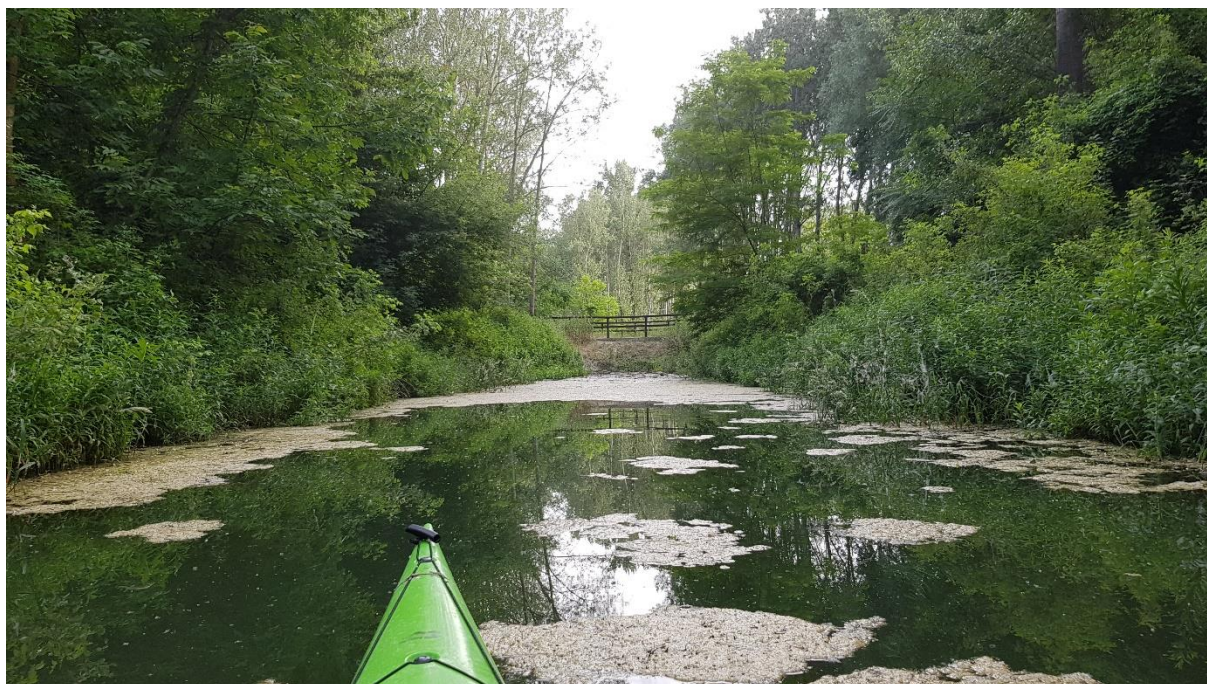
Már csak 1 kilométerre vagyunk a Szigetparti-Duna ágtól (HTVP főág), félúton azonban be tudunk evezni a Szárazerdei-ágra a kitorkoláson (TE 24) keresztül.

47. kép: Szárazerdei-ág kitorkolás (TE 24).

A Szárazerdei-ág csak részben evezhető, kb. 300 méterre át is kell emelni a Szárazerdei csőáteresznél (TE 25). Az ág vége kinyúlik a Dunakiliti duzzasztóhoz vezető közútig.

48. kép: Szárazzerdei-ág a Szárazzerdei csőáteresszel (TE 25).

A Szárazzerdei-ágtól lefele 300 méter után elérjük Szivárgó csatorna és a Szigeti-Duna találkozását, amelytől 2 irányba indulhatunk el lefele.

Először a Görgetegi-Duna irányát választjuk. A négyes „kereszteződés” után kis vízállásnál kavicsszigetet is találhatunk. A kavicsszigetet két irányban a parthoz közel kerülhetjük, figyelni kell azonban a vízben, illetve víz alatti ágakra, uszadékokra.

49. kép: Kavicspad közvetlenül a Szigeti-Duna ág és a Szivárgó csatorna szétválása alatt.

Közel 1 kilométer után áttevünk a Szivárgó csatorna híd (TE 19.2) alatt, majd balról elénk tárul a Vadvíz kemping.

50. kép: Szivárgó csatorna híd (TE 19.2)

A Görgetegi-Duna kezdete a Szivárgó csatorna híd (TE 19.2), hossza közel 2 kilométer, a Ferde gátnál (TE 3) ér véget. A part jobb oldalán az Új Mérés nevű erdőség terül el.

51. kép: Vadvíz kemping partszakasz.

A Vadvíz kemping a térség legjobban látogatott, legvonzóbb kempingje, csillagtúrákkal akár egy nap alatt bejárható tőle a Rajkai-, a Tejfalui- és a Cikolai mellékágrendszer.

52. kép: Sportolási lehetőségek a Vadvíz kemping területén.

Ha a Vadvíz kempingtől indulva sem a Rudi ágon, sem a Tókalapi áteresznél nem kanyarodunk le, akkor a Görgetegi bukó és zsiliphez érünk (TE 15).

53. kép: Átemelés a száraz Görgetegi bukón (TE 15).

A tavaszi áradásokat kivéve szinte mindig száraz lábbal átkelhetünk rajta. A gát feletti nádasban hattyúk fészkelnek, jó elkerülni őket, mert időnként agresszíven viselkednek.

54. kép: Görgetegi bukó és zsilip nagyobb vízállásnál (TE 15).

A bukó egyben gázló is, ezen közlekednek, kelnek át a vadászok, erdészek, horgászok, túrázók. Tovább folytatva utunkat a Görgetegi bukó alatt, 400 méter után a Ferde gáton evezhetünk át.

55. kép: Ferde gát és zsilip (TE 3) a Görgetegi-Duna vége és a Réparakodói-Duna között 2019. júniusában.

A Ferde gát alatt a Sebes ág, a Csökös csatorna és a Kormosi-Duna vége, ill. a Réparakodó-Duna kezdete található.

56. kép: Ferde gát 2019. augusztusában, az átépítés után.

A Ferde gát az átalakítással elvesztette ferdeségét. Lényeges előnyére válik többek között, hogy az átalakítás előtt ott levő szűk csatornában magasra kiálló köveket eltávolították, medrét kimélyítették, ezáltal a hajók komoly sérüléseket elkerülnek. 2019-től a Szigetköz vízhálózatának régóta húzódozó rekonstrukciója kezdődött, ennek értelmében további beavatkozások várhatóak.

Ha a Vadvíz kempingtől lefele evezünk, jobbra ágazik le a Rudi ág, melynek jobb partján az Új Mérés sziget, bal partján az Öregfüzes sziget található.

A Rudi ág elejétől néhány száz métert megtéve elágazóhoz érünk, jobbra kanyarodva a Szigeti-Duna ágra (HTVP főág), balra kanyarodva a Szigetelő ágra jutunk. Az elágazón való áthaladás veszélyeket rejt magában, a két irányba történő vízáramlások könnyen megforgatják a hajókat.

Ha az elágazótól jobbra haladunk kb. 200 métert, a Szigeti-Duna előtt fontos elágazóhoz érkezünk. Mindkettő ág a Szigeti-Dunára (HTVP főág) vezet, ha jobbra kanyarodunk, akkor a Szirti ágra jutva kikerülhetjük a Jegenyési bukót, ha balra, akkor a Jegenyési bukó nem veszélytelen örvényeibe, limányaiba kerülhetünk.

57. kép: Komp a Rudi ágon.

Ha a Rudi ágról a Szigetelő ág fele haladunk, az elején kis sziget mellett kétoldali elbontott zárás van (TE 4), figyelemmel kell áthaladni rajta, mert a limányok és az örvények megboríthatják a hajókat.

58. kép: Szigetelő zárás (TE 4).

A Szigetelő ág bal partján az Öregfüzes, jobb partja mentén a Szigetelő erdő fekszik. A Szigetelő erdő és az Új Mérés erdejében sok szarvas és őz tanyázik, sokszor láttuk őket a sekélyebb vizeken átgázolni.

A Szigetelő ág végén szintén két lehetőség között választhatunk, jobbra haladva a Jegenyési bukó alatt érjük el a Szigeti-Duna ágot, balra kanyarodva a Csökös csatornán keresztül a Kormosi-Duna ágra érkezünk. Ennél az elágazónál erős jobbra sodrás van, ami a balra kanyarodást nehezíti.

59. kép: Csökös csatorna balra, Szigetelő ág jobbra elágazása.

Ha a Csökös csatornán evezünk tovább, sok éles kanyarral találkozunk, melyeknél a sodrás a külső ívre terel bennünket, ahol bedőlt fák nehezítik utunkat. A Csökös csatorna jobb oldalán a Doborgazi jegenyés, bal oldalán a Vénjegenyés erdeje húzódik.

A Csökös csatorna erős kanyarjaival megtréfálhatja a vízen utazókat, néhány bedőlt fa alá a víz könnyen besodorhatja a hajókat és az utasaikat. A Csökös ág végén levő híd (TE 18) alatt áthaladni tilos, amit tábla is jelez. Az ilyen helyeken átemelünk.

60. kép: Csökös zárás és híd (TE 18).

A Csökös csatornáról a Kormosi-Duna ágra érünk, melynek folytatása lefele a Réparakodói-Duna, illetve balra folytatva utunkat az Alsó sebesen és a Ferde gáton (TE 3) keresztül vissza juthatunk a Görgetegi-Dunára.

61. kép: Tókalapi átereszt a Görgetegi-Duna oldaláról (TE 6).

Amennyiben a Vadvíz kempinget elhagyva Görgetegi-Dunán nem kanyarodunk le a Rudi ágra, hanem tovább haladunk, jobbról elérjük a Tókalapi átereszt (TE 6).

A Tókalapi átereszt csak kisebb vízállás mellett átevezhető, nagy vízállás mellett nem férnek el alatta a hajók. A Tókalapi átereszt szintkülönbséggel nagyon gyors folyású, mögötte nagyobb szikladarabokkal próbálják megakadályozni az eróziót, ezért az alatta való átkelés veszélyes. Mindenképpen érdemes kiszállni és közelről megtekinteni az átjutás lehetőségét!

62. kép: Tókalapi átereszt a Sebes ág felől (TE 6).

A Tókalapi átereszen áthaladva a Sebes ág végén két átemeléssel a Kormosi-Dunát érjük el. A Sebes ág a nevéhez képest annyira mégsem sebes, két kisebb ág nyílik ki belőle.

Az első az áteresztől 300 méterre jobbról a Lénai ág, amely szűk meder és az alacsony ágak miatt nehezen evezhető.

A másik ág 500 méterre a Jegenyési, amely szélesebb, nagyon izgalmas, de ott is küzdeni kell a bedőlt fákkal.

63. kép: Lénai ág bejárata.

A Jegenyési bejárata nem feltűnő, ha nem figyelünk eléggé, könnyen el lehet evezni mellette.

64. kép: A Jegenyési bejárata a Sebes ágról.

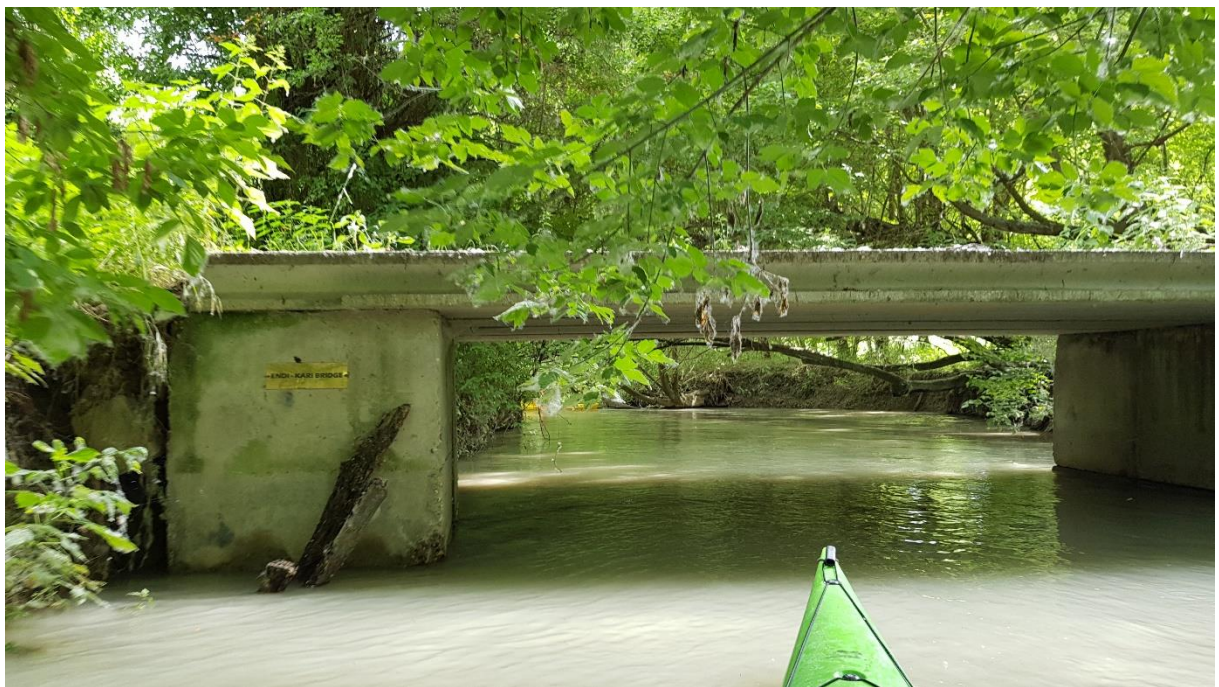
A Jegenyési kis vízhozamú csatornácska, amely összeköti a Sebes ágot a Csökös csatornával. Kalandokkal teli az út.

65. kép: Bedőlt fa a Jegenyésin.

A Jegenyési viszonylag gyors folyású, ezért időben reagálni kell a vízben található akadályok leküzdésére.

66. kép: Endi – Kari bridge a Jegenyésin (térképen még nincs jelölve).

Ha nem kanyarodunk el jobbra a Jegenyésire, a Sebes ág végére érünk, ahol szintkülönbséggel éri el a Kormosi-Dunát, itt célszerű egy illetve két átemelésre készülni.

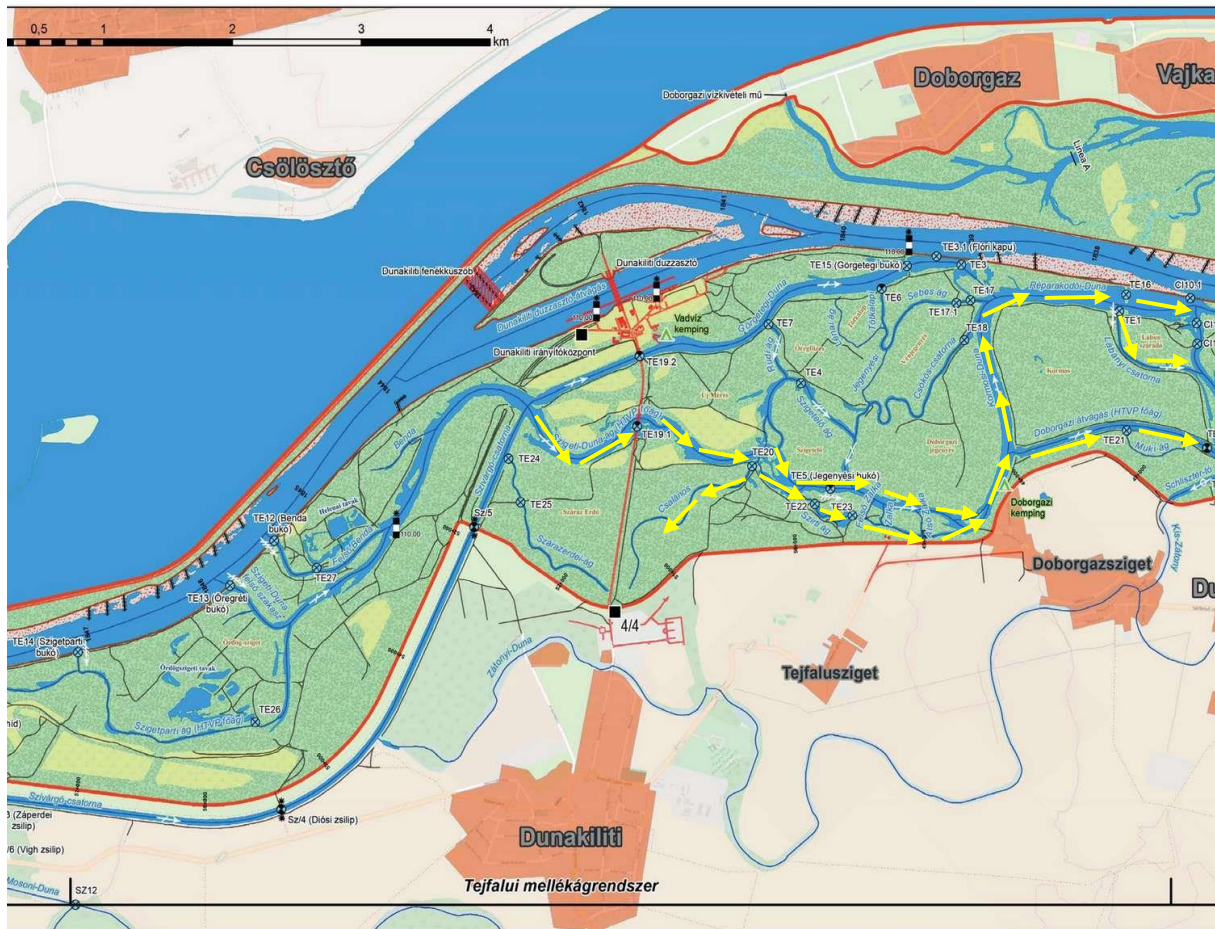
67. kép: Sebes ág vége (Felső sebes TE17.1).

68. kép: Átemelés a Sebes ág végén (Alsó sebes TE 17).

c) Szigeti-Duna ág (HTVP főág) – Kormosi Duna – Réparakodói Duna – Lábányi csatorna - Csákányi átvágás (HTVP főág) – Csalános – Szirti ág

69. kép: Szigeti Duna (HTVP főág) – Kormosi Duna – Réparakodói Duna – Lábányi csatorna – Csákányi átvágás (HTVP főág – Csalános – Szirti ág térkép.

Szigeti-Duna ág kezdeténél négyes „víz-kereszteződést” találunk. Itt találkozik az északról érkező Szigetparti ág (HTVP főág), a nyugatról érkező Szivárgó csatorna és a Szigeti-Duna ág (HTVP főág).

A Szigeti-Dunán lefele haladva egy kis szigetet elhagyva áthaladunk a Szigeti-Duna nagy hídja (TE19.1) alatt, amely összeköti Dunakiliti duzzasztót Dunakilitivel.

A vízállás függvényében figyelni kell az áthaladáskor, hogy melyik pillérek mellett haladunk el! A folyó jobb oldalán a Száraz erdő, bal oldalán az Új Mérés erdő található.

70. kép: Szigeti-Duna híd (TE 19.1).

Körülbelül egy kilométerre lefele balról elérjük a Görgetegi-Duna felől érkező Rudi ág végét, jobbról a Csalános bejáratát (hivatalos nevén Rudi gyepi átereszt (TE 20), amely átereszen keresztül enged be bennünket.

71. kép: Balra a Szirti ág bejárata, jobbra a Csalános bejárata a Szigeti-Duna ág felől nézve.

A Csalánosra egy úton lehet be és kivezni, vagyis „zsákutca” a bejutás a Rudi gyepi átereszen (TE 20) keresztül valósul meg.

72. kép: Csalános bejárata a Rudi gyepi átereszen keresztül (TE 20).

A Csalános a Szárazerdőbe közel 1.5 kilométeren nyúlik be, evezni azonban a sok bedőlt fa miatt csak néhány száz méterre lehet.

73. kép: A Csalános közepén.

A Csalánostól lefele haladva a Szigeti-Duna ágon (HTVP főág) kb. 600 méter után elérjük a Jegenyési bukót (TE 5). A bukó előtt figyelmeztető jelzést nem találunk, csupán azt vehetjük

észre, hogy a víz enyhén, kb. 20 méteren keresztül lejtenei kezd. Veszélyes áthaladni rajta, mert a bukó alsó szintjén nagy hullámok, forgók, limányok és örvénylések megboríthatják a hajókat.

74. kép: Háttérben a Jegenyési bukó (TE 5).

A Jegenyési bukó alatt balról a Rudi ág felől érkező Szigetelő ág folyik a Szigeti-Duna ágba. Ha a Csalánostól a Szirti ágon haladunk tovább, akkor kikerülhetjük a Jegenyési bukót. Az ág a lassú folyása és a bedőlt fák között haladva inkább tóhoz hasonlít.

75. kép: Szirti ág felső része

Figyelni kell, hogy a bedőlt fák között megtaláljuk a kifele vezető utat. A Szirti ág végén a Rudi gyepi zárás és hallépcsőhöz (TE 23) érve átemelésre kényszerülünk.

76. kép: Átemelés a Szirti ágon a Rudi gyepi zárás és hallépcsőn 2019. júniusában.

A Rudi gyepi zárás és hallépcső (TE 23) 2019. augusztusában.

77. kép: Rudi gyepi zárás és hallépcső (TE 23) a vízügyi átalakítások idején.

Az átemelés után a Szirti ágba balról három kisebb átfolyás érkezik a Szigeti-Duna ág felől, ezek a Felső Zalka, a Zalka és az Alsó Zalka, hogy egyesülve ismét csatlakozzanak a Szigeti-Duna ágba.

78. kép: Felső Zalka torkolata a Szirti ágba.

79. kép: Zalka torkolata a Szirti ágba.

80. kép: Alsó Zalka a Szirti ágból.

A Szirti ág Tejfalusziget mellett és Doborgazsziget felett szinte párhuzamosan folyik a Szigeti-Duna ág mellett, időnként alig 100 méterre folyik a védőgáttól. A Szirti ág és a Szigeti-Duna ág összefolyása után szinte azonnal megpillantjuk jobbról a Doborgazi kemping füves partját.

81. kép: A Doborgazi kemping partja.

A Doborgazi kemping puritán sátorban lakó túrázóknak való, kiszolgáló létesítmények nélkül. A falu szélén levő kocsmában lehet frissítő italokat vásárolni. Egyenesen tovább haladva lefele elágazáshoz érünk, balra folyik a Kormosi-Duna, jobbra a Doborgazi átvágás.

82. kép: Doborgazi átvágás kezdete jobbra a Kormosi-Duna felől.

Ha a Doborgazi átvágáson lefele haladunk, akkor a Cicolai mellékágrendszerbe érkezünk.

Ha a Kormosi-Dunán evezünk tovább, akkor kb. egy kilométer után a Csökös csatorna, a Sebes ág és a Ferde gátnál végződő Görgetegi-Duna találkozásához érünk (TE 18, TE 17). A folyó jobb oldalán a Kormos erdő, bal oldalán a Doborgazi jegenyés, közöttük evezhetünk.

A Kormosi-Duna végénél kezdődik a Réparakodói-Duna. Szintén egy kilométerrel lejjebb jobbról a Réparakodói-Dunáról indul a Lábányi csatorna (TE 1), amely nagy bal kanyarral a Csákányi ággal találkozik, hogy a már említett Doborgazi átvágással egyesülve folytassák útjukat a Cicolai mellékágrendszerben.

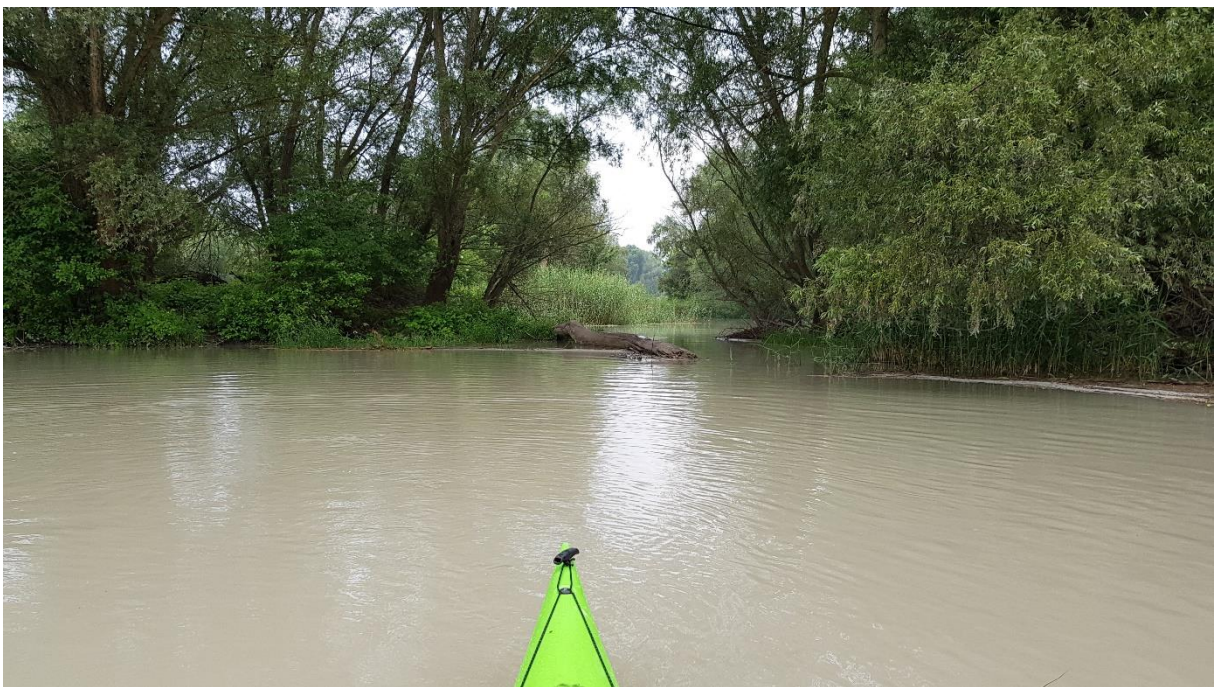
Az említett folyók a Kormos erdő és a Felső Vörösfüzes erdő között törnek a Cicolai mellékágrendszer felé.

83. kép: Lábányi csatorna kezdete a Réparakodói-Dunából (TE 1).

Kicsit lejjebb szintén jobbra kanyarodik a Csákányi ág, egyenesen pedig a Vörösfüzesi ág lép át a Cíkolai mellékágrendszerbe.

84. kép: Csákányi ág kezdete a Réparakodói-Duna és a Vörösfüzesi ág találkozásánál.

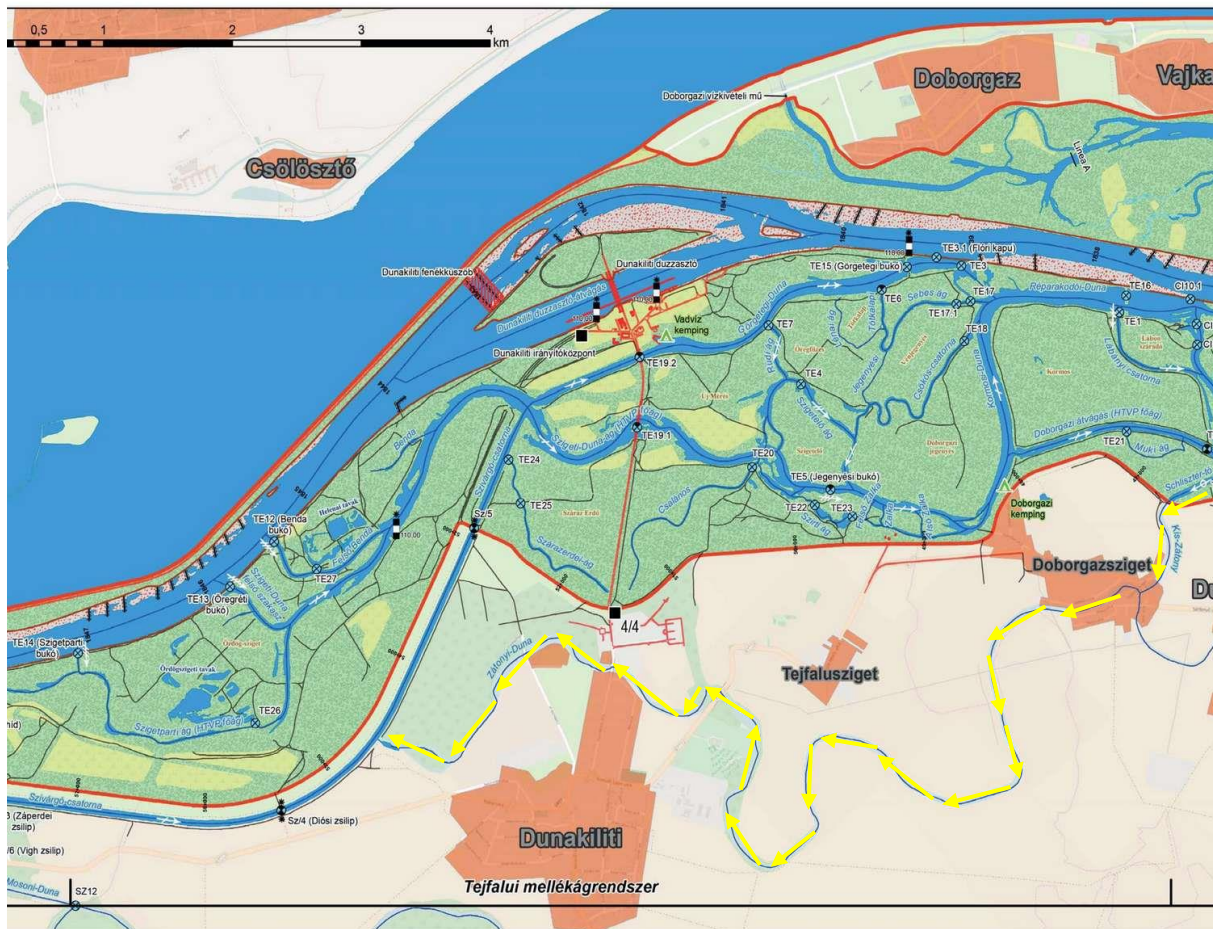
A Doborgazi kemping alatti elágazásban jobbra haladva a Doborgazi átvágás (HTVP főág) következik, amely közel két kilométer után találkozik a Réparakodói-Duna felől érkező Csákányi ággal. A két ág Csákányi ág (HTVP főág) néven tör utat a Cikolasziget felé. Ez az út azonban már a Cikolai mellékágrendszer részeként kerül feldolgozásra.

85. kép: Balról a Doborgazi átvágás, jobbról a Csákányi ág találkozási pontja a Schliszter áteresz magasságában.

d) Zátanyi-Duna északi ága, Doborgazsziget – Szivárgó csatorna

86. kép: Zátanyi Duna északi ága – Doborgazsziget – Szivárgó csatorna térkép.

A Zátanyi-Duna ismertetését, mivel két mellékágrendszerben is húzódnak, két részre bontjuk. Az elsőként ismertetett ág a Tejfalui mellékágrendszer része, ami a Doborgazszigeti strandtól északra húzódik a Szivárgó csatornáig,

A Zátanyi-Duna másik ága Doborgazszigettől délre a Bodaki mellékágrendszer szélén található Nováki csatornáig tart, ezt az ágát a Cikolai mellékágrendszerben tárgyaljuk.

A Zátanyi-Dunát a Csákányi ágról a Doborgazi átvágás és a Csákányi ág egyesülésével szembeni partszakasz növényzete között található a Schliszter átereszen (TE 2.1) keresztül közelíthetjük meg, melyen keresztül a Schliszter-tóba jutunk. Az átereszt nem könnyű megtalálni, többnyire növényekkel van benőve.

87. kép: Schliszter áteres� a Csákányi ágon (HTVP főág) a bokrok rejtekében.

88. kép: Schliszter áteres�, mögötte a Schliszter tó.

A kb. 400 méter hosszú Schliszter tó másik végén beleütközünk a Szigetköz lakott területeit az árvizek ellen épített védőgátba, amelyen át kell emelnünk.

89. kép: Átemelés a védőgáton a Kis Zátony elejénél.

A védőgát másik oldalán kezdődik a Kis-Zátony, amely Doborgazsziget központjában végződik.

90. kép: Kis-Zátony vége Doborgazsziget központjában.

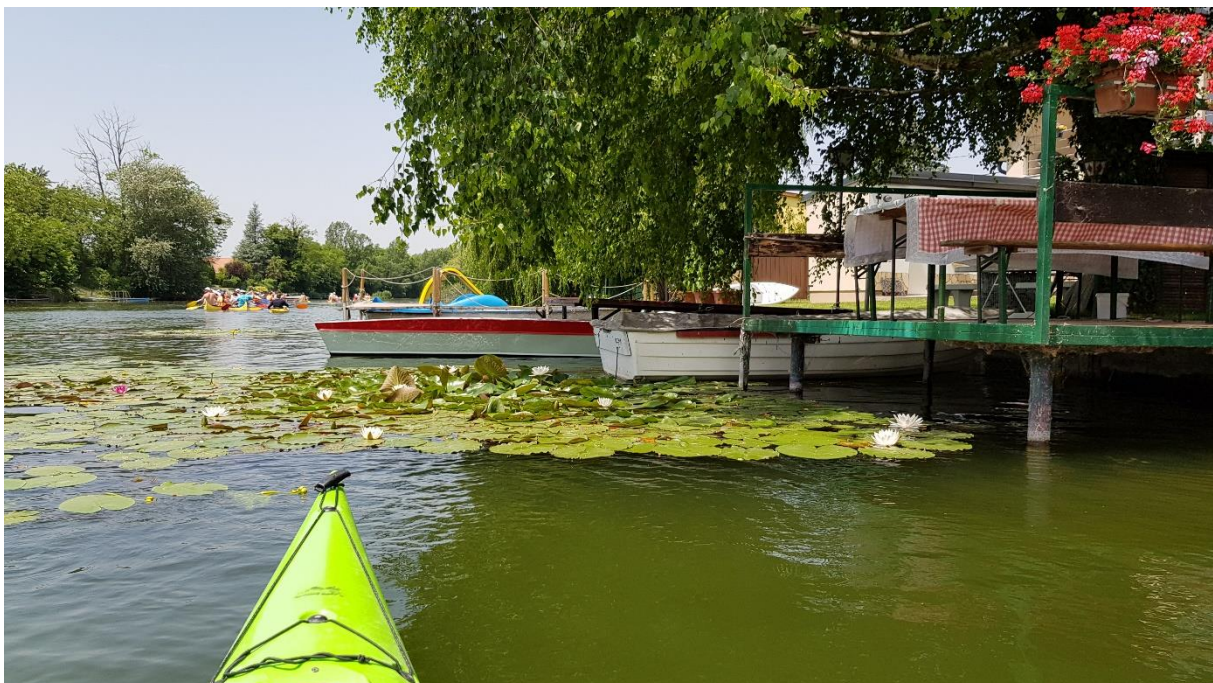
Sajnos a Kis-Zátónynak közvetlen kapcsolata nincs a Zátonyi-Dunával, ezért ismét átemelésre kényszerülünk. Átemelés után a doborgazszigeti strandon szállhatunk ismét hajóba.

91. kép: Doborgazszigeti strand.

A Strandon étel, ital áll nyitvatartási időben a túrázók rendelkezésére. Kis bolt van a főépület mögött. Miután tovább folytatjuk útunkat, vízi virágokkal ékes csatornán evezhetünk. A part mindkét oldalán lakóházak, hétvégi házak húzódnak. A vízen gyönyörű tavi rózsák úsznak.

92. kép: Zátonyi-Duna Doborgazsziget határában.

Elhagyva a falut, kanyargós úton kb. 5 kilométer után érkezünk Tejfalusziget határába. A náddal teli partról a házak nem látszanak, de egy-egy híd erre emlékeztet bennünket.

93. kép: Gyalogos híd Tejfalusziget északi és Dunakiliti déli része között.

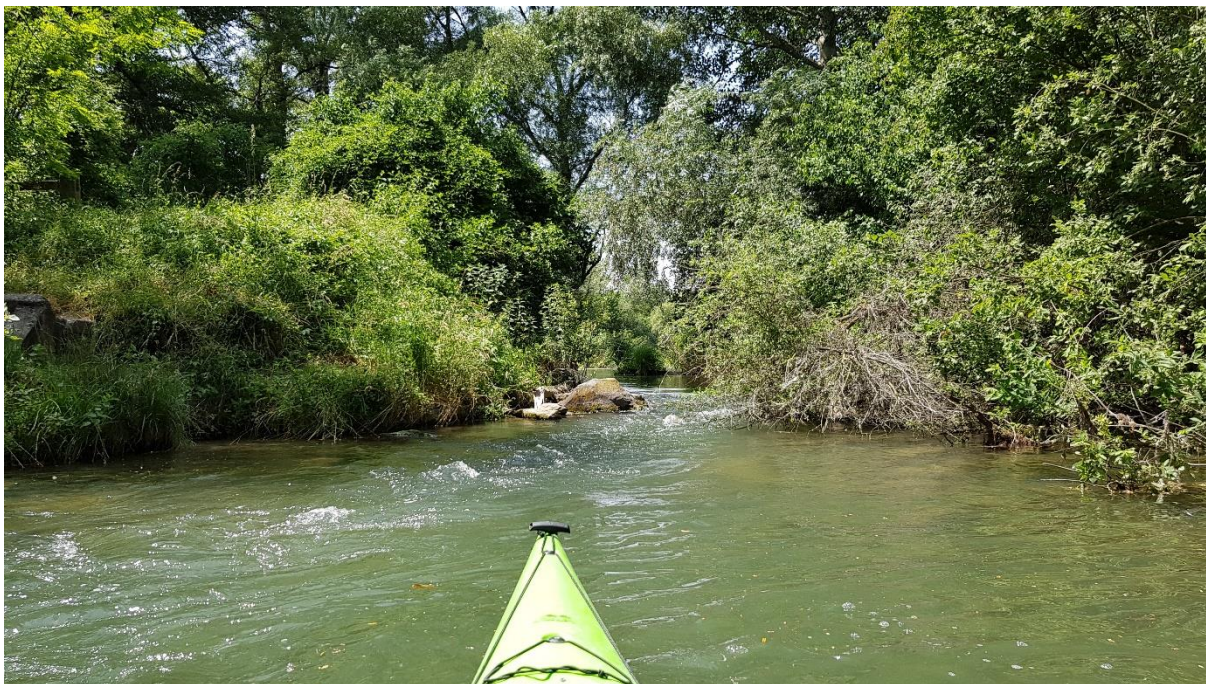
A gyaloghídat követően alig 1 kilométer után érjük el a Tejfaluszigetet Dunakilitivel összekötő közúti hidat, ami alatt közepes vízállás mellett még éppen át lehet evezni.

94. kép: Dunakiliti és Tejfalusziget közötti közúti híd.

A hídtól felfele evezve kb. 300 méterre átemelésre szorulunk. Szűkület és kisebb vízlépcső akadályozza a tovább haladást.

95. kép: Szűkület és „bukó” a Zátonyi-Duna a Princess Palace Golf Club szomszédságában.

A térkép nem jelöli, vélhetően gát és zsilip lehetett a parton, amit a betonból készített elemek sejtetnek. A közelben, alig 100 méterre található a Princess Palace Golf Club.

96. kép: Átemelés a Princess Palace kastély szomszédságában.

Még 1 kilométert sem kell eveznünk felfelé és elérjük azt a hidat, amelyen keresztül Dunakilitiből ki tudunk jutni a Vadvíz kempingbe, illetve a Dunakiliti Duzzasztóműhöz.

97. kép: A Dunakilitit a Dunakiliti Duzzasztóművel és a Vadvíz kempinggel összekötő híd.

A híd egyben zsilip is, így mindenképpen szükséges átemelni a hajókat. A híd lábánál található az Akácos Büfé, ahol frissítésre van lehetőség.

98. kép: Sári csárda a Zátonyi-Duna Dunakiliti szakaszán.

Tovább evezve 500 méteren belül érzük el balról a Sári csárdát, melynek partján stégterasz található.

Közvetlen felette szintén balra található saját parttal a Diamant Hotel Szigetköz superior.

99. kép: Diamant Hotel Szigetköz superior.

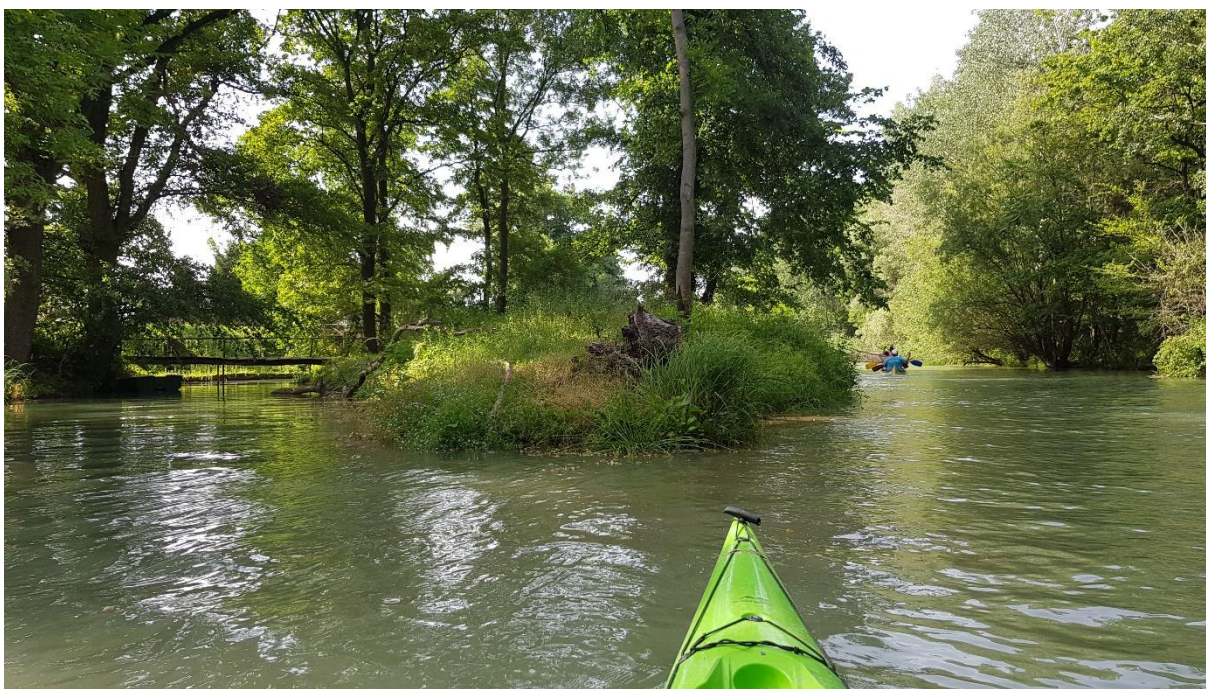
100. kép: Vízpart kemping a bal part fái között.

101. kép: Átemelés a Csölösztői út Vízpart kempinghez vezető hídja mellett.

A hídon történt átemelés után kb. 1.5 kilométer után kis szigethez érünk, amit jobbról lehet kerülni.

102. kép: Sziget a Zátonyi-Duna Szivárgó csatorna felőli vége előtt.

A szigettől kb. 400 méter után érjük el a Zátonyi-Duna északi ágának végét és átevezhetünk a Szivárgó csatornába.

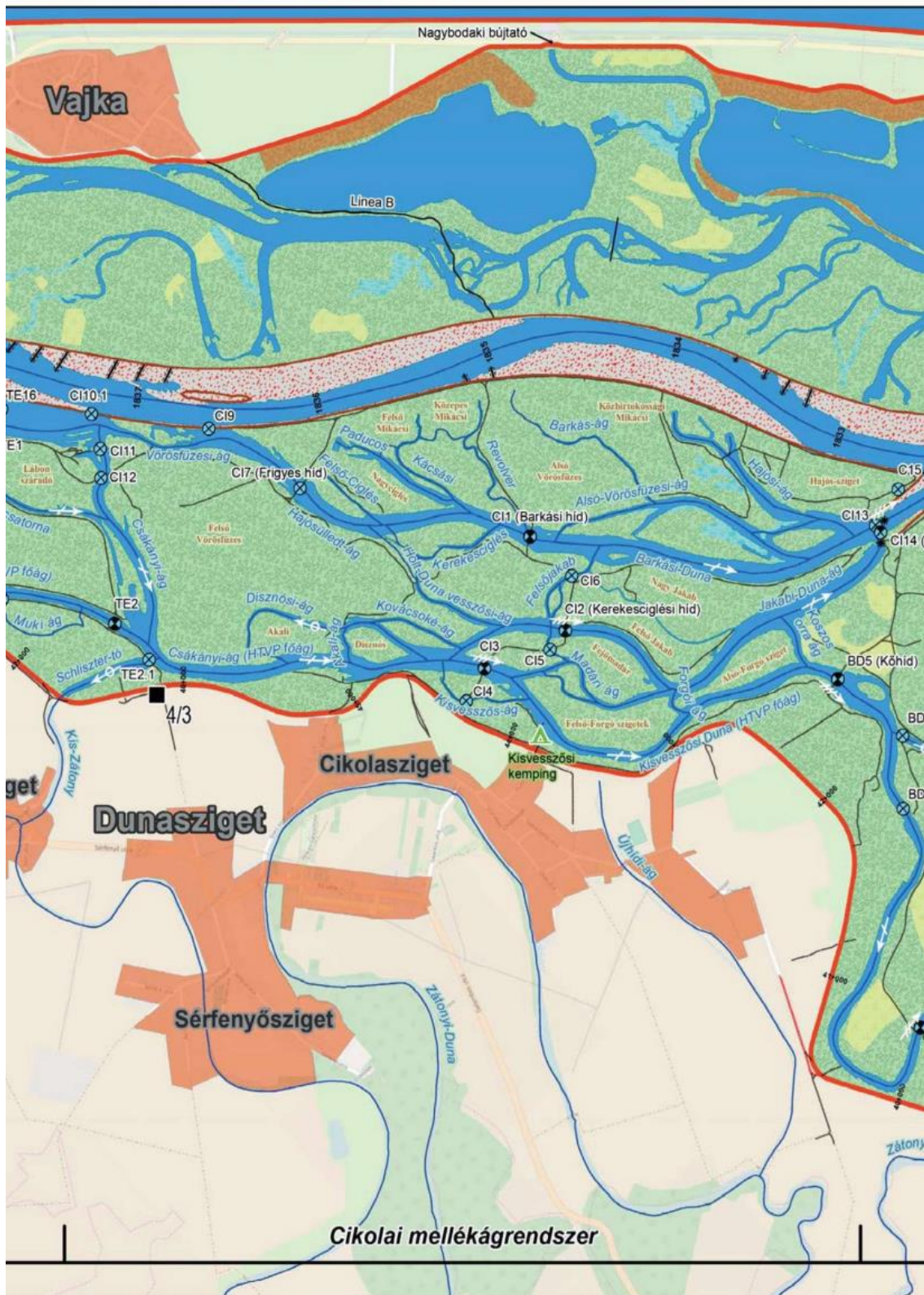

103. kép: A Zátonyi-Duna északi kezdete a Szivárgó csatornánál.

III. Cikolai mellékágrendszer

104. kép: Cikolai mellékágrendszer térkép.

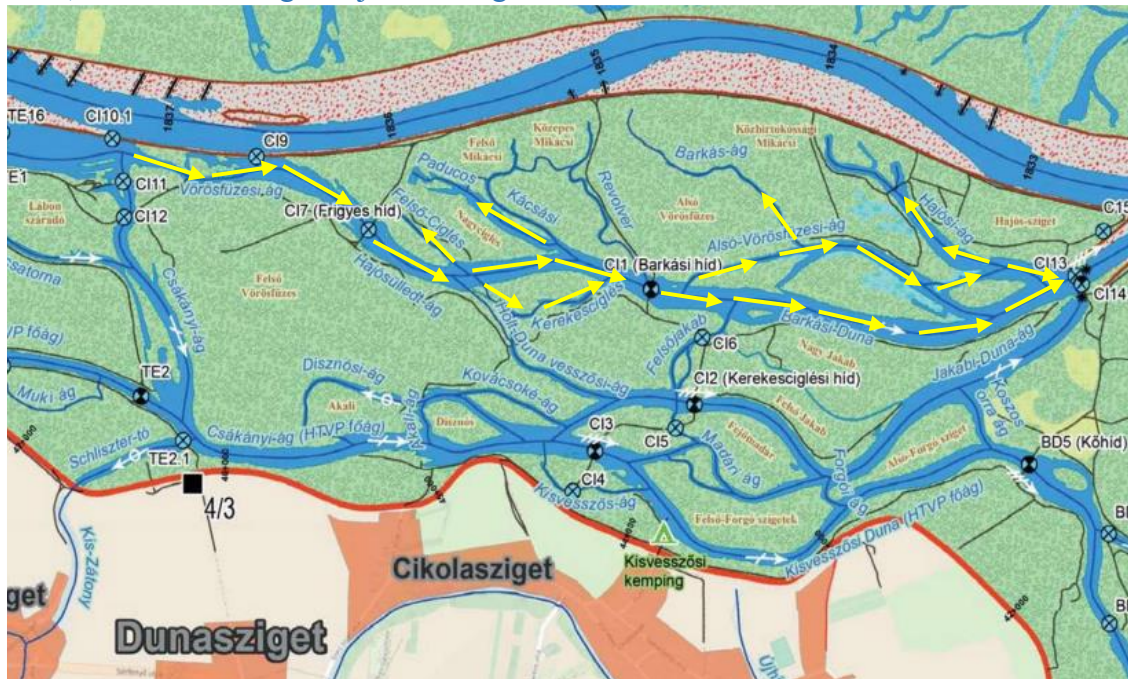

A Cikolai mellékágrendszer a Csákányi ágtól kezdődik, vége a Denkpáli ágvégzárás (CI 13) és hallépcső (CI 14), illetve a Bodaki mellékágrendszerhez tartozó Kőhíd (BD 5). Az ágrendszert az alábbi fejezetekben ismertetjük:

- a) Vörösfüzesi ág - Hajósülledt ág – Barkási-Duna
- b) Csákányi ág (HTVP főág) – Kisvesszősi-Duna (HTVP főág) – Jakabi-Duna ág
- c) Zátyoni-Duna - Doborgazsziget – Sérfenyősziget – Cikolasziget - Pontyos-Örvényi csatorna

A Cikolai mellékágrendszeren belül két fő irányban evezhetünk. Az egyik irány a Csákányi ág kezdetétől a Vörösfüzesi ágon, a Hajósülledt ágon és A Barkási-Dunán a Denkpáli ágvégzárás és hallépcsőig (CI 13, CI 14), másik irányban a Kisvesszősi-Duna irányába, melynek vége a Cikolai és a Bodaki ágrendszer határán található Kőhíd (BD 5).

a) Vörösfüzesi ág - Hajósülledt ág – Barkási-Duna

105. kép: Vörösfüzesi ág – Hajósülledt ág – Barkási Duna térkép.

Ha a Réparakodói-Dunát a Csákányi ág kezdeténél a Vörösfüzesi ág irányába hagyjuk el.

A Vörösfüzesi ág a Felső Vörösfüzes erdő mellett déli irányba kanyarodik, majd körülbelül 1 km után érjük el a Frigyes hidat (CI 7). Jobbról a Felső Vörösfüzes erdő partja található.

106. kép: Frigyes híd (CI 7) a Vörösfüzesi ág felől.

Ha alulról, a Hajósülledt ág felől közelítjük meg a hidat, akkor a következő látvány tárul elénk.

107. kép: Frigyes híd (CI 7) alulról, a Hajósülledt ág felől.

A híd alatt áthaladni tilos, ezért átemelésre kényszerülünk. A Frigyes híd alatt a Hajósülledt-ágon haladhatunk tovább, melyen először balról a Felső Ciglés, jobbról a Holt-Duna vesszősi ág és a Kerekesciglés közös bejárata látható. Kisebb kitérőt is tehetünk a nádassal körülvett Kerekesciglésen.

108. kép: Kerekesciglés.

Ha nem evezünk be a Kerekesciglésbe, akkor a Hajósüledt ágon haladunk lefelé. Balról a Nagyciglés erdeje mellett a Paducos és a Kácsási leágazást pillantjuk meg mielőtt a Frigyes hídtól közel egy kilométer után elérjük a Barkási hidat (CI 1). A híd alatt átevezni tilos!

109. kép: Barkási híd (CI 1) felülről megközelítve a Hajósüledt ág felől.

110. kép: Barkási híd a Barkási-Duna felől.

A Barkási hídtól lefele haladva a baloldalon az Alsó Vörösfüzesben kormorán teleppel találkozunk, a madarak a fák felső ágain fészkelnek.

111. kép: kormorán telep a Barkási-Duna bal partján levő fákon.

A kormorán telep mögött húzódik a Barkási-Dunából nyíló Alsó-Vörösfüzesi- és a Hajósi ág.

112. kép: Barkási-Duna és az Alsó Vörösfüzesi ág találkozása.

Az Alsó Vörösfüzesi ágról nyílik a Barkás ág, amely a Hajósági ággal együtt a Közbirtokossági Mikácsi erdőségében végződnek. A Barkási-Duna jobb partja a Nagy Jakab erdővel határos.

113. kép: Barkási-Duna felől a Hajósi ág kezdete közvetlenül a Denkpáli ágvégzárás és hallépcső felett.

Tovább haladva elérjük a Denkpáli ágvégzárást és hallépcsőt (CI 13 és CI 14). A sima víztükrön nem is sejthető, hogy a híd másik felén milyen állapotok uralkodnak. Ha van veszélyes hely a

Szigetközben, akkor ide ez a megállapítás különösen vonatkozik. Tábla is jelzi, hogy áthaladni tilos!

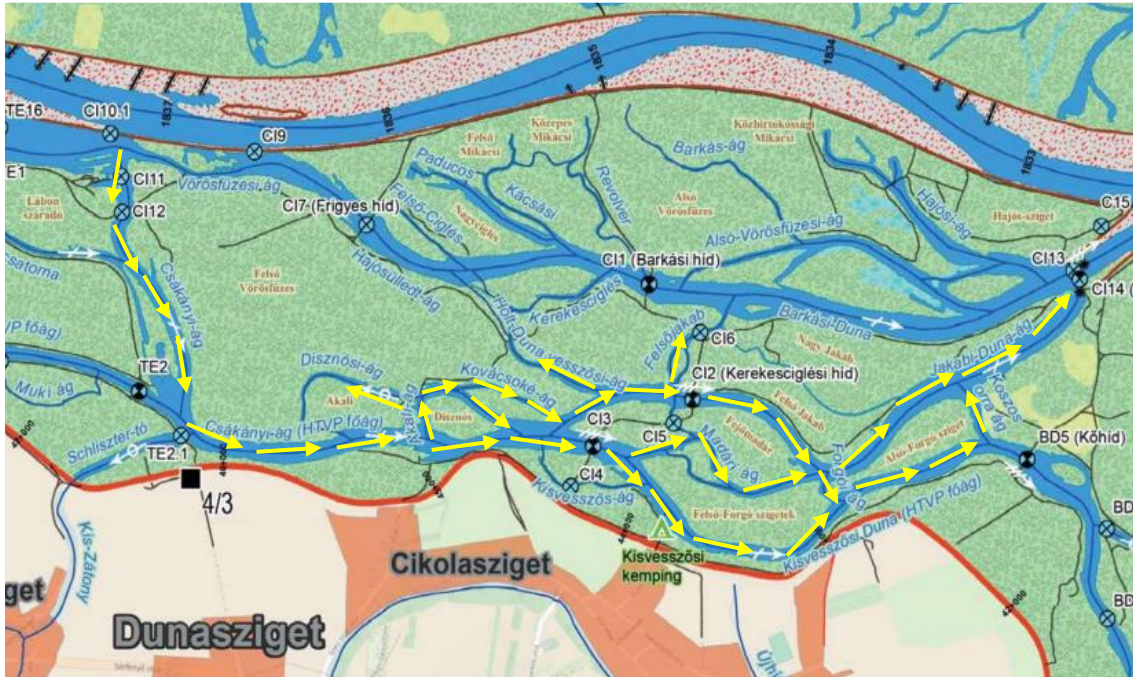
114. kép: Denkpáli ágvégzárás alulnézetben (CI 13).

115. kép: Denkpáli hallépcső (CI 14).

b) Csákányi ág – Kisvesszősi-Duna (HTVP főág) – Jakabi-Duna ág

116. kép: Csákányi ág – Kisvesszősi Duna (HTVP főág) – Jakabi Duna térkép.

A Tejfalusi mellékágrendszerből a Cikolai mellékágrendszer másik irányba is átevezhetünk. Ha a Doborgazi átvágáson keresztül a Csákányi ágon (HTVP főág) lefele haladunk, balra kisebb kitérőket tehetünk az Akali ág, a Kovácsoké ág, illetve a Holt-Duna vesszősi ág felé.

117. kép: Akali ág bejárata a Csákányi ágról.

Az Akali ágról balra nyílik a Disznósi ág, nagy ívben jobbra tartva balról benézhetünk a Kovácsoké ágra, egyenesen pedig visszaérünk a Csákányi ágra.

118. kép: Disznósi ág bejárata.

Ha ismét balra vesszük az irányt, akkor a Holt-Duna vesszősi ág mellett elhaladva a Kerekesciglési híd (CI 2) tárul elénk.

119. kép: Kerekesciglési híd felülről. (CI 2).

Közvetlen a Kerekesciglési híd felett jobbra ágazik be a Madari ág. A Madari ágat a Fejőmadár és a Felső Forgó szigetek erdeje öleli közre.

Ha átjutunk a Madari zárason (CI 5), lecsoroghatunk a Jakabi-Duna ágra, ahol a víz egyesül a Kerekesciglési híd felől érkezővel.

120. kép: Madari ág bejárata a Kerekesciglési híd felett.

A Kerekesciglési híd felett balra a Felsőjakab és a Nagy Jakab erdők szélénél kezdődik a Felsőjakab, melyen a Jakabi zárás (CI 6) után elérjük a Barkási-Dunát.

A kis vízállásnál nehezen járható Felsőjakab összeköttetést biztosít a Barkási-Duna és a Kisvesszősi-Duna között, másként mindez csak a Denkpáli ágvégzárás vagy a kilométerekkel felette levő Csákányi ágon lenne lehetséges.

121. kép: Felsőjakab kezdete.

122. kép: Jakabi-Duna a Kerekesciglési hídtól (CI 2) délre.

A Jakabi-Dunába érkezhetünk a Kerekesciglési hídtól is. Itt eldönthetjük, hogy egyenesen vegyük-e az irányt a Denkpáli ágvégzárás és hallépcső irányába, vagy jobbra fordulva a Forgói ágon keresztül visszatérünk a Kisvesszősi-Duna ágba. Ha a Csákányi ágon nem kanyarodunk balra, akkor jobb oldalon megpillantjuk a Kisvesszős ágot, amely csak néhány száz méter hosszú és visszakanyarodik a Kisvesszősi-Dunába. Közepén található a Kisvesszősi zárás (CI

4). Kihagyva a Kisvesszős ágot inkább egyenesen haladunk tovább, egy kisebb bukó a Felső kisvesszősi bukón (CI 3) siklik át a hajónk. Ez jóval csendesebb, mint például a Jegenyési bukó.

123. kép: Felső Kisvesszősi bukó (CI 3).

Ha átértünk a záráson, után jobbról megpillantjuk a Kisvesszősi kemping partját.

124. kép: Kisvesszősi kemping partja

Kisvesszősi-Dunán (HTVP főág) tovább haladva kb. 1.5 km után választhatunk, hogy balra a Koszosorra ágon keresztül a Jakabi-Dunán a Denkpáli ágvégzárás és hallépcső vagy jobbra a

Kőhíd (BD 5) felé a Nyárási-Dunán felé folytatjuk utunkat. A Koszosorrán keresztül jutunk el a Denkpáli ágvégzárás és hallépcsőhöz.

125. kép: Kisvesszősi-Duna elágazás, balra a Koszos orra ág, jobbra, 200 méterre a Kőhíd (BD 5).

126. kép: Jakabi-Duna a Denkpáli ágvégzárás és hallépcső előtt.

A lassan folyó vízben kb. 600 méter után érjük el a Denkpáli ágvégzárást és hallépcsőt. Előtte jobb oldalon kikötési lehetőséget találunk.

127. kép: Kikötés a Denkpáli égvégzárásnál (CI 13).

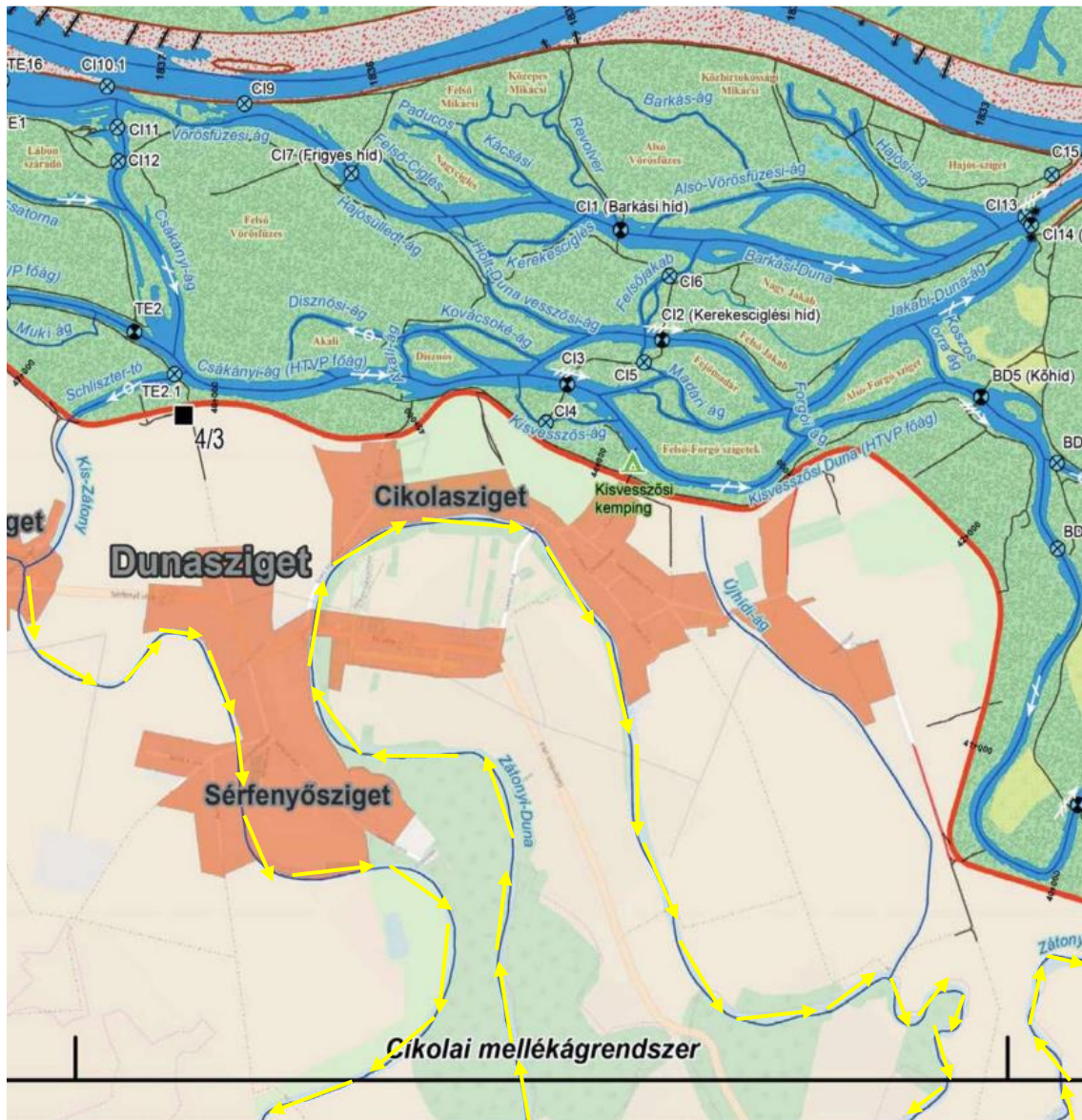
A Denkpáli ágvégzárás után 300 métert megtéve a víz az Nagy-Dunába folyik.

128. kép: Balra Denkpáli ágvégzárás (CI 13) a Nagy-Duna felől.

c) Zátonyi-Duna - Doborgazsziget – Sérfenyősziget – Cikolasziget - Pontyos-Örvényi csatorna

129. kép: Zátonyi-Duna - Doborgazsziget – Sérfenyősziget – Cikolasziget - Pontyos-Örvényi csatorna térkép.

A Zátonyi-Duna déli szakasza a Doborgazszigeti Strandtól a Pontyos-Örvényi csatornáig, illetve az árvízvédelmi gátig tart. A Sragner áteresz után a Kisvesszősi kemping irányába a védőgátig visszakanyarodó szakasz nem evezhető. A Nováki csatornához közel a védőgáton átnyúló ág szakaszosan folytatódik a Zátonyi-Duna hullámtéri szakaszon, majd a Félholdaki ág végén torkollik a Nyárasi-Dunába (HTVP főág). Ez a szakasz sem ajánlott evezésre.

Vízre szálláshoz a Doborgazszigeti Akácos utca és Rózsa utca találkozásánál található Zsilip alatti partszakasz jobb oldala a legalkalmasabb. A Zátonyi-Duna ezen ága főként a felső

szakaszon nehezen evezhető, nádassal benőtt szűkületek és átemelésre kényszerítő hidak, zsilipek állják el az utat.

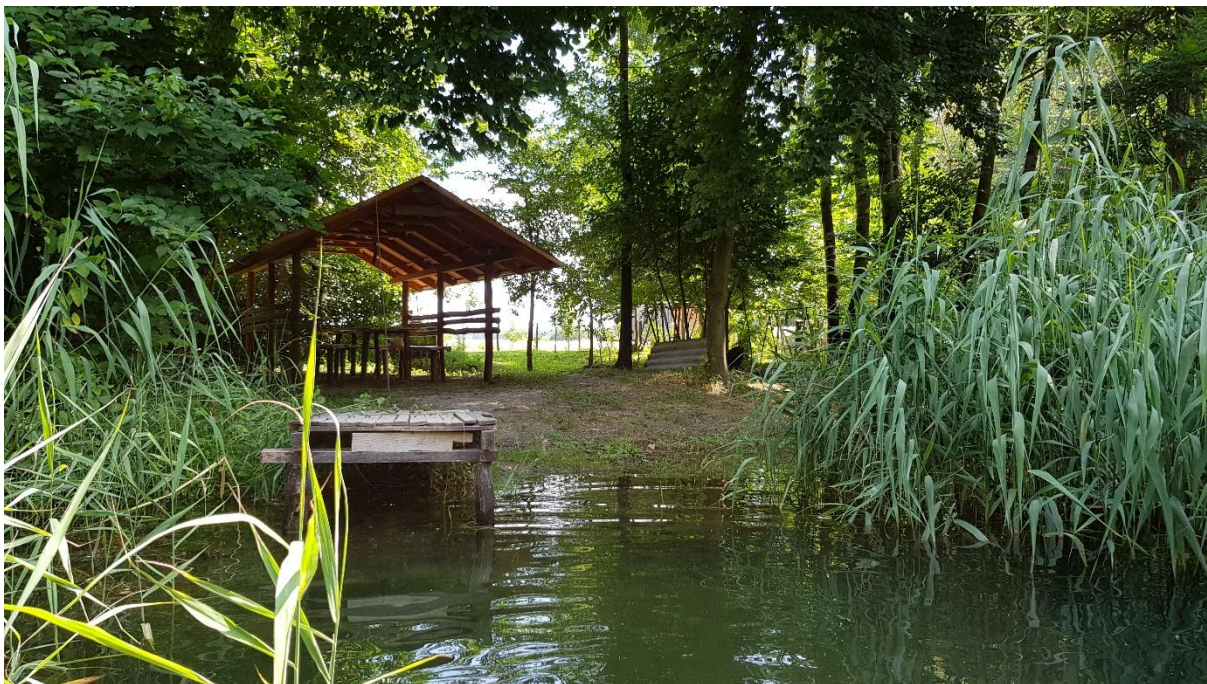
130. kép: Akácos utcai zsilip alatti vízre szálló hely.

A part mellett mindkét oldalon telkek és házak találhatóak. Kikötésre sok hely áll rendelkezésre, de nem tudni, hogy a parton közterületre vagy magánterületre lépünk.

131. kép: Doborgazsziget, Rózsa utca.

132. kép: Zátonyi-Duna bal partszakasz.

Dunasziget elején kis gyalogos híd szeli át a szűk folyót. A víz lassan folyik, lehajolva sikerül áttevezni alatta.

133. kép: Kis híd a Dunasziget Erdei Iskola és Kulcsosház szomszédságában.

Lefele haladva a folyó egyre szűkül, a nádas időnként nehezen áthaladhatóvá válik. Mind ezek mellett bedőlt fák is nehezíthetik a tovább haladást. Időnként teljes mederelzárás akadályozta kalandokkal bővelkedő útunkat.

134. kép: Bedőlt fa a Zátonyi-Duna déli szakaszán.

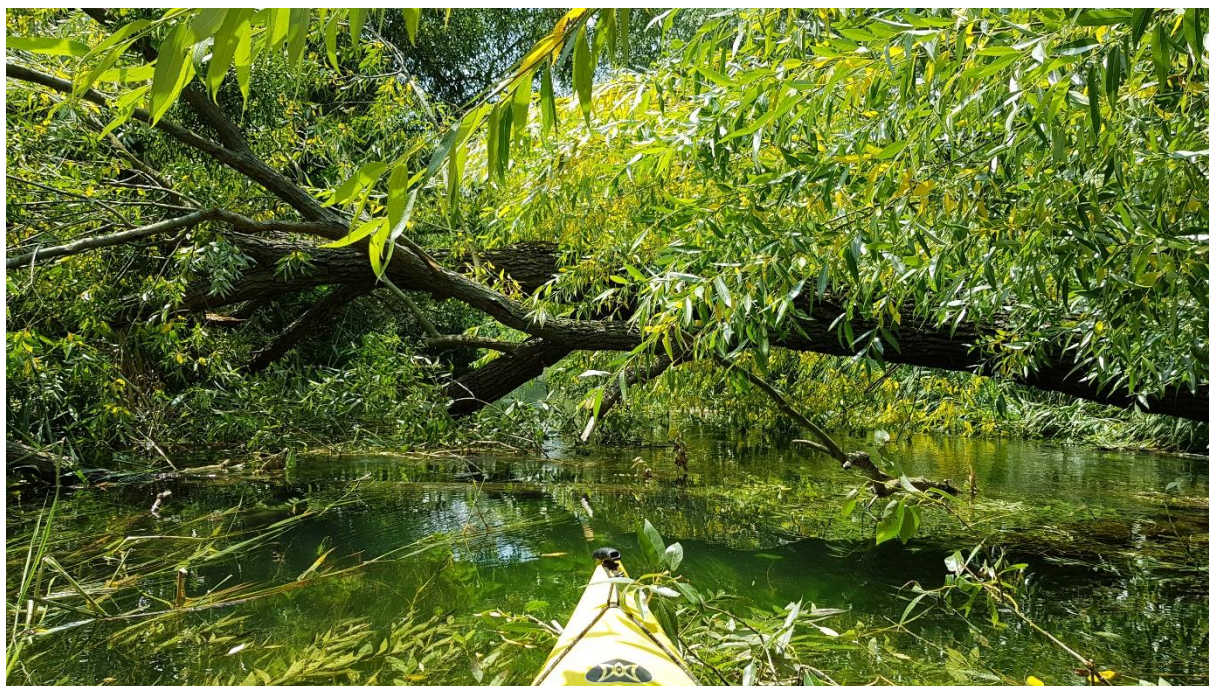
Lefele evezve is sűrű növényzet ölel körül bennünket, majd elérjük a Sérfenyősziget szélét.

135. kép: Híd a Sérfenyőszigeti temető közelében.

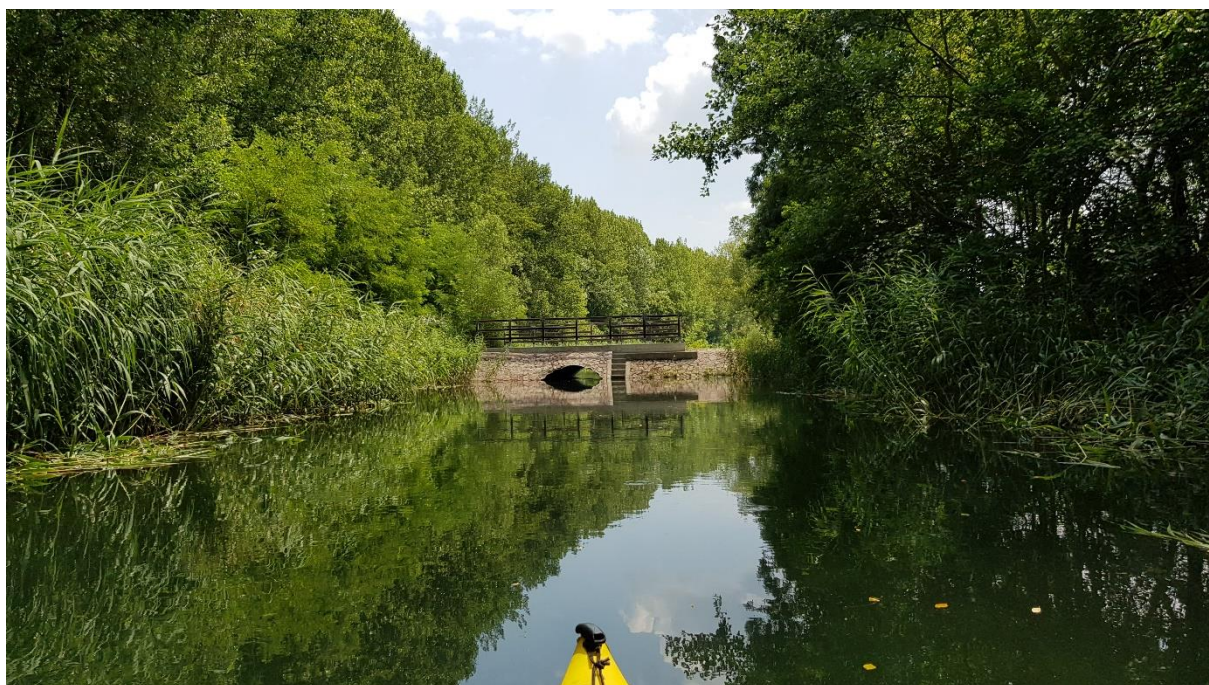

Tovább haladva újabb akadályok nehezítik a tovább haladást.

136. kép: Bedőlt fa a Zátonyi-Duna sérfenyőszigeti szakaszán.

Elhagyva a lakott részeket tovább vezet az útunk. Nemsokára újabb hídhöz érkezünk, átemelnünk nem kell, de nagyon le kellett hajolni, hogy átférjünk alatta.

137. kép: Sérfenyőszigeti híd a Szelle Lovasudvar közelében.

A híd után éppen nádvágó géppel találkoztunk, ami megnehezítette a tovább haladást, hiszen a frissen kivágott nád felett kellett átteveznünk.

138. kép: Nádvágó gép a Sérfenyőszigeti híd alatti szakaszon.

A legközelebbi hídnál már nem volt szerencsénk, hiszen alatta nem csőáteresz, hanem zsilip volt. Így itt is átemelés lett a megoldás.

139. kép: Zátonyi-Duna zsilip a Sérfenyősziget alatti szakaszon.

A híd után közel 5 kilométert eveztünk, mire újabb lakott helyek közé értünk. Addig azonban a gyönyörű vidéken számtalan új élmény ért bennünket.

140. kép: Zátonyi-Duna szakasz Sérfenyősziget és Dunasziget központja között.

Mielőtt elértük a Dunaszigeti Fő utca hídját, a vízparton ludak „strandolását” láthattuk.

141. kép: Ludak a vízparton Dunasziget Galambos utcai partszakaszán.

142. kép: Dunaszigeti Fő utca hídjá.

A hídtól kb. egy kilométerre a Galambos utcai híd alatt siklunk tovább.

143. kép: Galambos utcai híd a Millenniumi Emlékkereszt szomszédságában.

Dunasziget központjától kifele haladva a Jurtasziget partszakasza emlékezetes.

144. kép: „Jurtasziget” Dunasziget határában.

A faluból kifelé haladva újabb egy kilométer után érjük el a Sragner áterest.

145. kép: Sragner áteresz a Zátonyi-Duna alsó szakaszán.

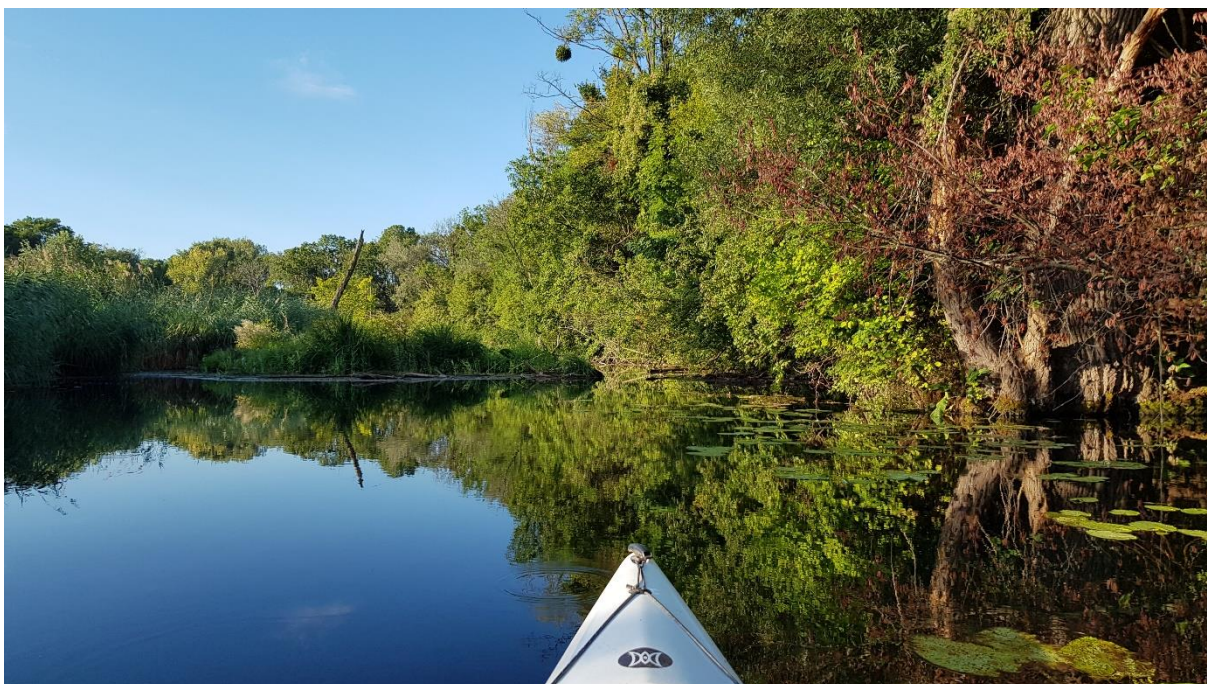
Tovább evezve a Sragner áteresz alatt csodálatos élővilág tárul elénk. A víz zöldes, de nagyon tiszta, a vízi növények sokasága található.

146. kép: Hattyúk a buja növényzetben a Zátonyi-Duna alsó szakaszán.

Az utat időnként szűkületek és fahordalékok nehezítik.

147. kép: Zátonyi-Duna a Sragner átereszt utáni szakaszon.

148. kép: Nováki csatorna zsilipje a Zátonyi-Duna vége közelében.

149. kép: A Zátonyi Duna vége, szemben az árvízvédelmi gát, jobbra a Pontyos-Örvényi csatorna kezdete.

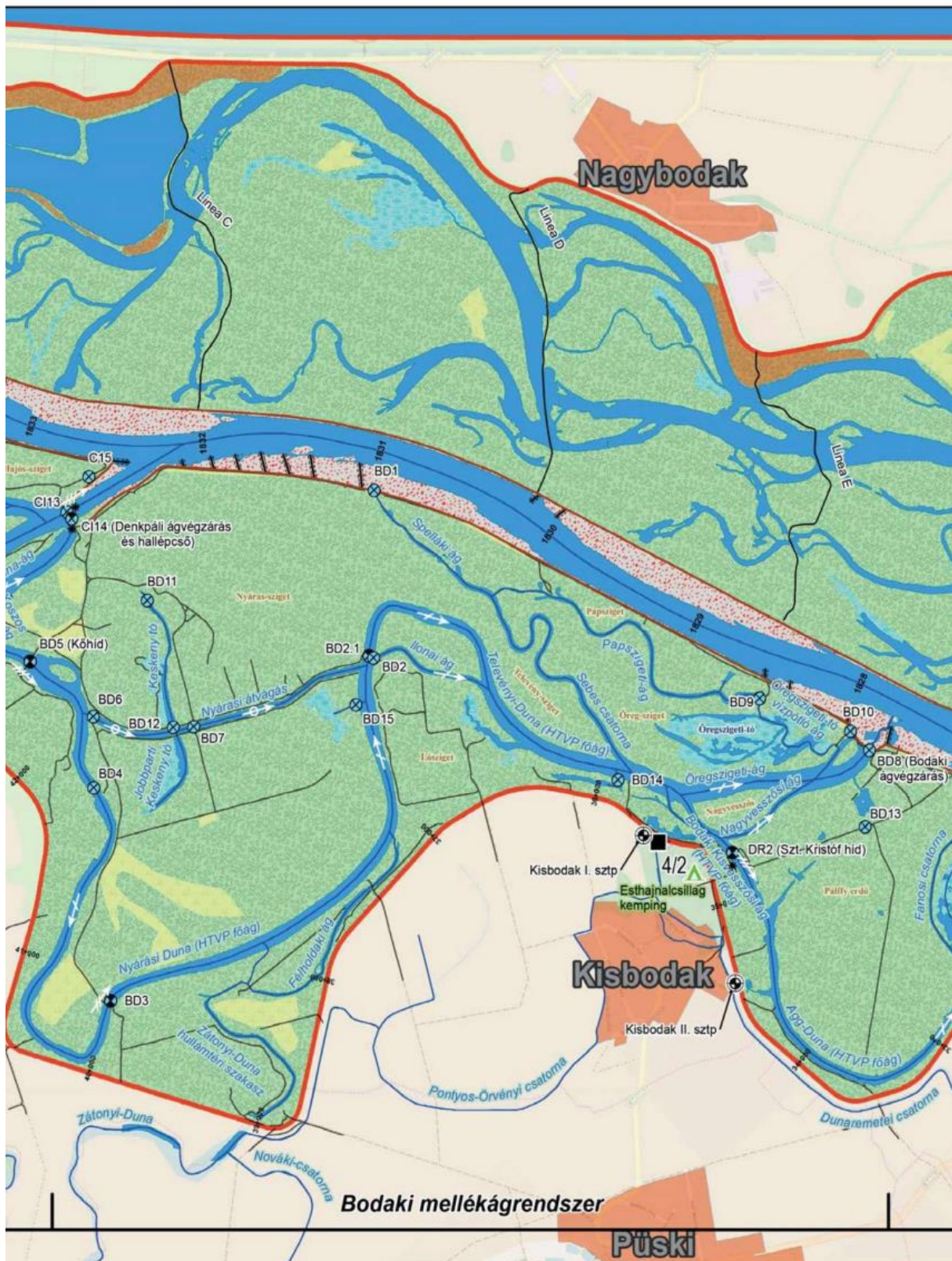

150. kép: Pontyos-Örvényi csatorna kezdete a Zátonyi-Duna legvégénél.

IV. Bodaki mellékágrendszer

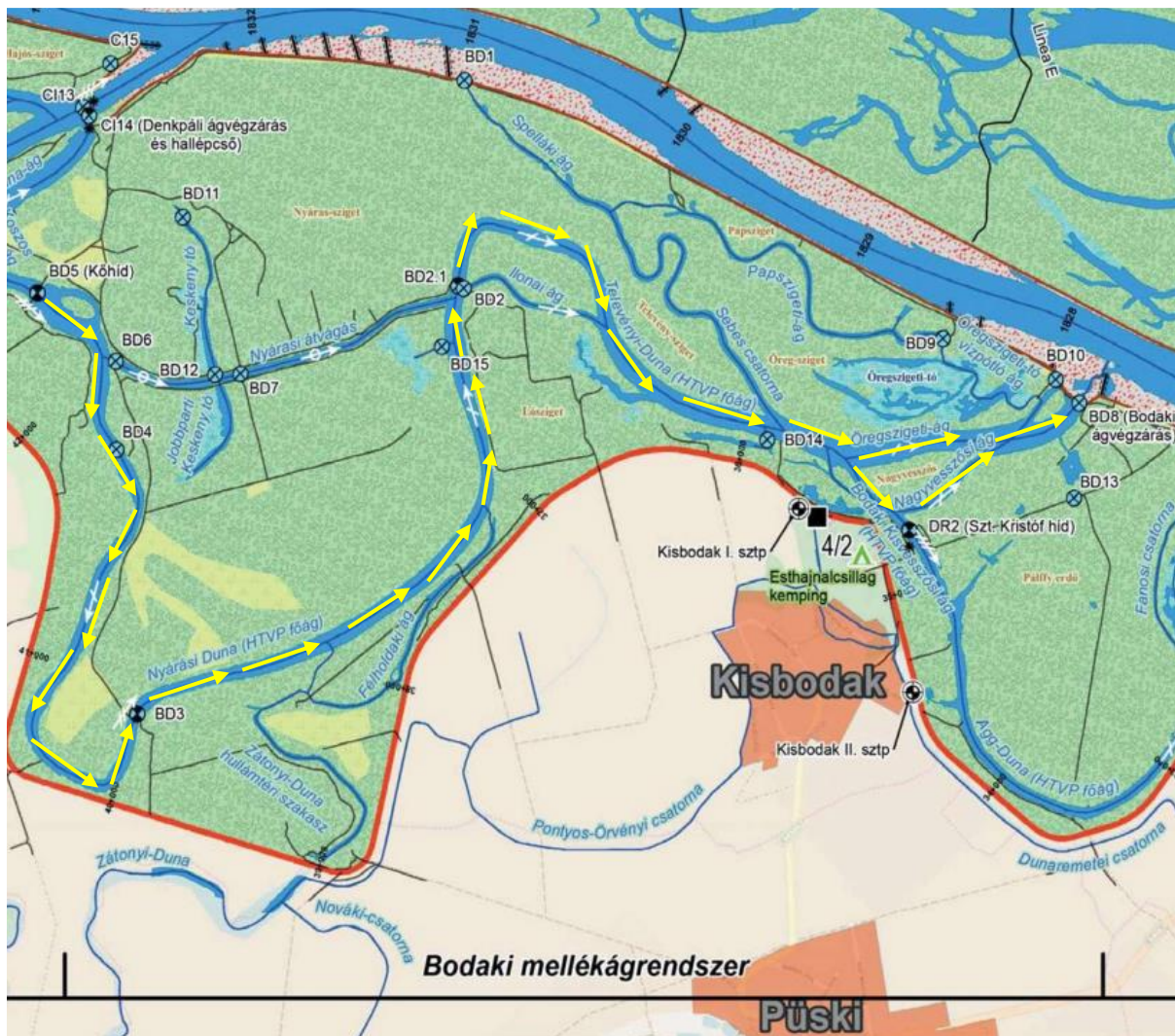

151. kép: Bodaki mellékágrendszer térkép.

A Bodaki mellékágrendszerbe a Kisvesszősi-Dunát (HTVP főág) és a Nyárási-Dunát (HTVP főág) elválasztó Kőhídon (BD 5) történő átemeléssel jutunk. A mellékágrendszer egyrészt a Bodaki ágvégzárásnál (BD 8), illetve a Bodaki Kisvesszősi ágon (HTVP főág) található, de már a Dunaremetei mellékágrendszerhez tartozó Szt. Kristóf hídnál (DR 2) ér véget. Az ágrendszert az alábbi fejezetekben ismertetjük:

- a) Nyárási-Duna (HTVP főág) – Televényi-Duna (HTVP főág) – Öregszigeti ág
- b) Nyárási átvágás – Ilonai ág – Televényi-Duna – Sebes csatorna – Papszigeti ág – Öregszigeti tó
- a) Nyárási-Duna (HTVP főág) – Televényi-Duna (HTVP főág) – Öregszigeti ág

152. kép: a) Nyárási-Duna (HTVP főág) – Televényi-Duna (HTVP főág) – Öregszigeti ág térkép.

153. kép: Kőhíd (BD 5) a Nyárási-Duna (HTVP főág felől).

A Kőhíd alatt kis sziget található, amit célszerű jobbról kerülni.

154. kép: Sziget a Kőhíd BD 5) alatt.

Néhány száz méter után balról érjük el a Nyárási átvágást, ami kisebb vízmennyiséggel rendelkező közel 2 kilométer hosszú folyószakasz. A Kőhídtól (BD 5) a Nyárási-Duna először nyugati, majd déli irányba nagy ívet megtéve, áthaladva a Kőerdei (BD 4) és a Burjáni bukón

(BD 3) közel 5 kilométer után ismét egyesül Nyárási átvágással, majd együtt folytatják útjukat a Televényi-Duna (HTVP főág) irányába.

155. kép: Kőerdei bukó (BD 4) alulról.

A Kőerdei bukó után a Nyárási-Duna a védőgáthoz közelítve kétszer 90 fokos bal kanyarral nyugati irányból visszafordul keleti irányba és 5 kilométer megtétele után találkozik a Nyárási átvágással és az Ilonai ággal.

156. kép: Szemben a Televényi-Duna, jobbra az Ilona ág kezdete a Nyárási-Duna felől.

A Televényi-Duna (HTVP főág) irányába tovább evezve 2 kilométer után balról látható a Sebes csatorna bejárata, valamint az Öregszigeti ág kezdete, kissé lejjebb az Öregszigeti ágból jobbra, a Szt. Kristóf híd irányába kitérő Bodaki Kisvesszősi ág (HTVP főág).

157. kép: Szemben a Bodaki Kisvesszősi ág leágazása az Öregszigeti ágról.

A Bodaki-Kisvesszősi ágon (HTVP főág) 300 méterrel balra, közvetlenül a Szt. Kristóf híd (DR 2) felett kanyarodik ki a Nagyvesszősi ág, ami 500 méter után visszatér az Öregszigeti ágba.

158. kép: Szt. Kristóf híd (DR 2) alulról, a Bodaki-Kisvesszősi ágon (HTVP főág).

A Szt. Kristóf hidat már a Dunaremetei mellékágrendszer része.

A Szt. Kristóf híd szomszédságában található az Esthajnalcsillag kemping. Partja könnyen felismerhető, irányító tábla is útba igazít.

159. kép: Esthajnalcsillag kemping partszakasz

A parton haladva a kemping bejárata is elénk tárul.

160. kép: Esthajnalcsillag kemping bejárata

A Televényi-Duna végén nem kanyarodunk le jobbra a Bodaki Kisvesszősi ágra (HTVP főág), akkor az Öregszigeti-ágra jutunk, melynek bal partja mögött terül el az Öregszigeti tó. A tó bejárata az Öregszigeti ág vége előtt balra található. Az Öregszigeti ág legvégén található a Bodaki ágvégzárás (BD 8). Figyelmeztető tábla nem jelzi, ezért óvatosan kell megközelíteni.

161. kép: Bodaki ágvégzárás (BD 8).

162. kép: Bodaki ágvégzárás.

Az ágvégzáráson áthaladni rajta a kiszámíthatatlan vízállás és az uszadékok miatt is életveszélyes. Amikor alacsony a vízállás, száraz marad az ágvégzárás medre.

163. kép: Bodaki ágvégzárás alacsony vízállás mellett.

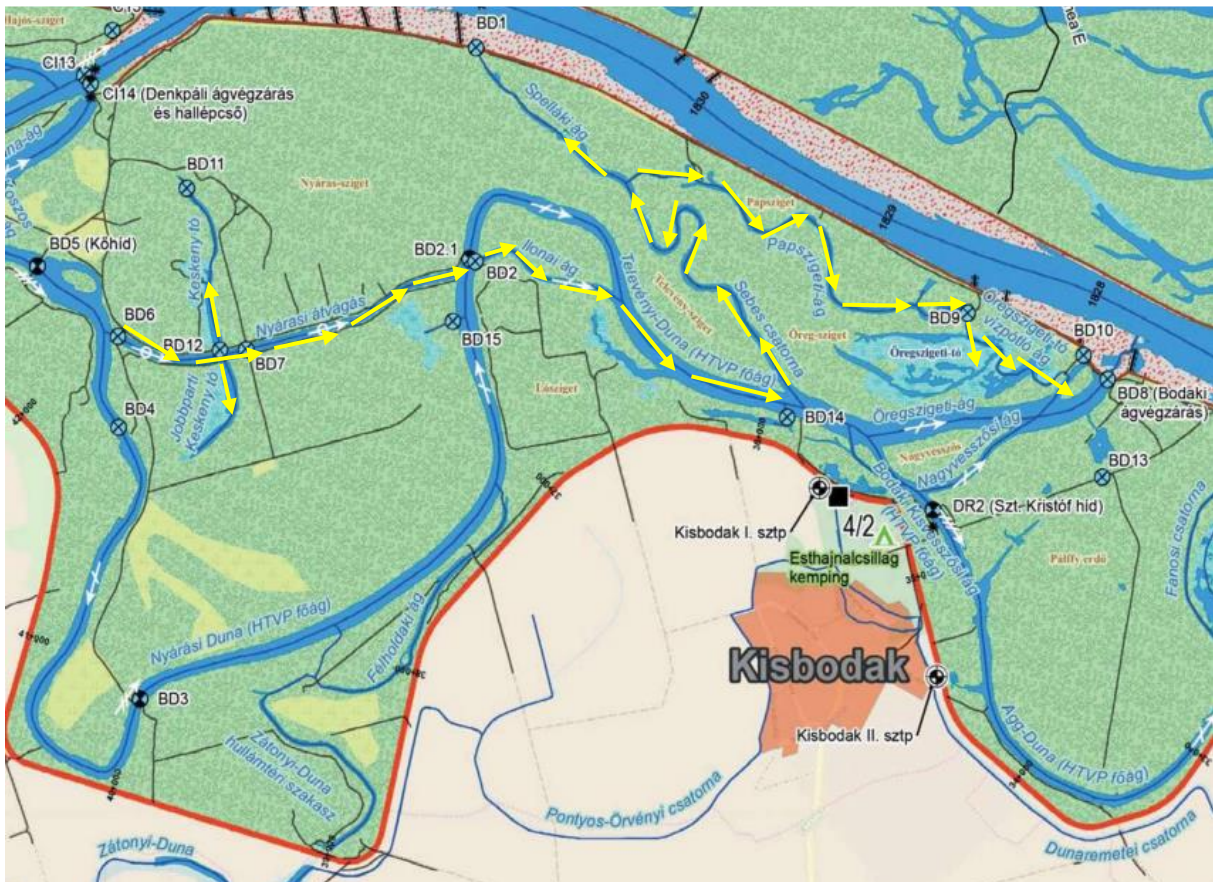
Az ágvégzárástól kb. 200 méterre a Nagy-Duna főágához érünk.

164. kép: A Bodaki ágvégzárás után csatlakozás a Nagy-Dunába.

b) Nyárási átvágás – Ilonai ág – Sebes csatorna – Televényi-Duna - Papszigeti ág – Öregszigeti tó

165. kép: Nyárási átvágás – Ilonai ág – Sebes csatorna – Televényi-Duna - Papszigeti ág – Öregszigeti tó térkép.

A Kőhídtól lefele (BD 5) a Nyárási-Dunán haladva balról 500 méter után Nyárási átvágás kezdődik.

A Nyárási átvágás elején találjuk a Nyárási átereszt és bukót, ami tulajdonképpen gázlóként is funkcionál.

166. kép: Nyárasi átvágás kezdete a Nyárasi átereszt és bukóval (BD 6).

A Nyárasi átvágáson tovább haladva érjük el a jobbra és balra ágazó Keskeny tavat, rajta az átereszt (BD 12) a tó alsó szakaszán.

167. kép: Keskeny tó a Nyárasi átvágás mentén.

Még tovább haladva találjuk a Nyárasi bukót (BD7), amelyen kisebb vízállásnál átemelésre szorulunk.

168. kép: Nyárási bukó (BD 7).

Kb. 1 kilométer megtétele után a Nyárási átvágás végén érjük el a Nyárási-Duna, a Televényi-Duna és az Ilonai bukót, melyek egy út/vízkereszteződést alkotnak.

169. kép: Nyárási átvágás torkolat az Ilonai ág kezdeténél a Nyárási-Duna és a Televényi-Duna találkozásánál.

A Nyárási átvágástól az Ilonai ágon is eljuthatunk a Televényi-Dunába, nagyjából 2 kilométer után megközelítjük Kisbodakot. Az Ilonai ág partja csodálatos növényzettel megáldott, néhol szűkebb, néhol szélesebb vízfelülettel közelít a Televényi-Duna (HTVP főág) felé.

170. kép: Ilonai ág torkolat a Televényi-Dunába.

A Televényi-Dunán közel 700 méter megtétele után kitérőt tehetünk balra a Sebes csatornára.

171. kép: Sebes csatorna kezdete a Televényi-Duna és az Öregszigeti ág találkozásánál.

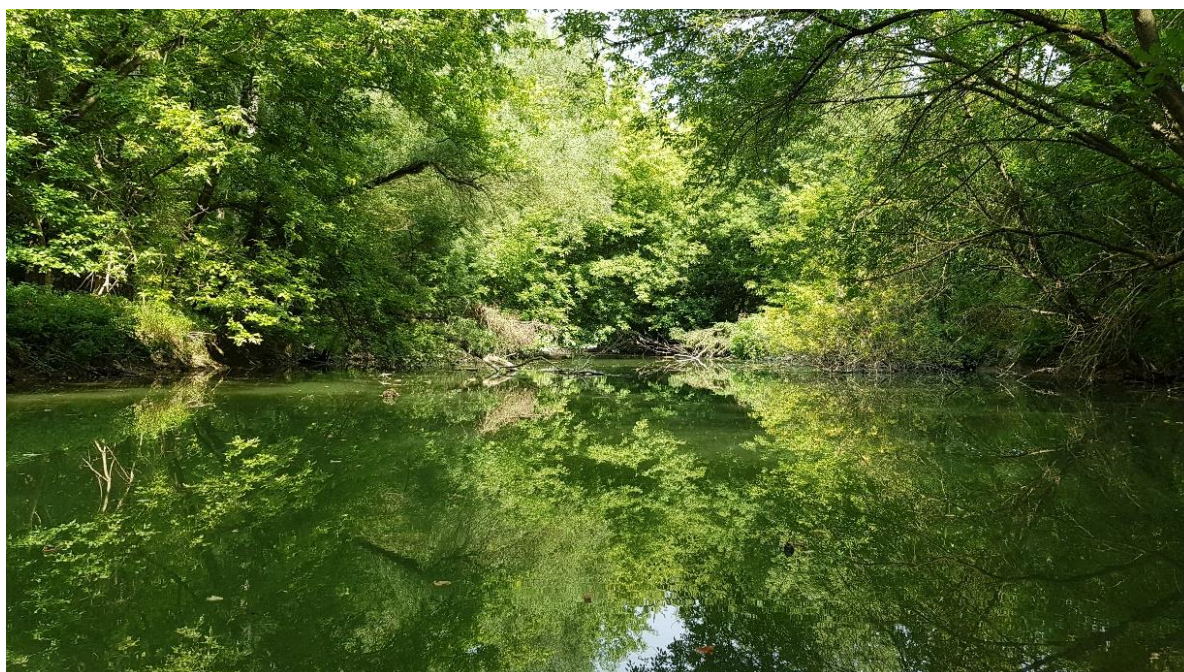

A Sebes csatorna sok kanyarral tűzdelve jut el a Spelláki ágig, ahol jobbra ráfordulunk a Papszigeti ágra.

172. kép: Sebes Csatorna eleje a Televényi-Duna felől.

A Papszigeti ág szűkebb a Sebes csatornánál, időnként akadályokba is ütközhetünk.

173. kép: Papszigeti ág.

174. kép: Papszigeti ág a Bodaki Öregszigeti tó rávezető csatorna erdészeti átjáró (BD 9) mellett.

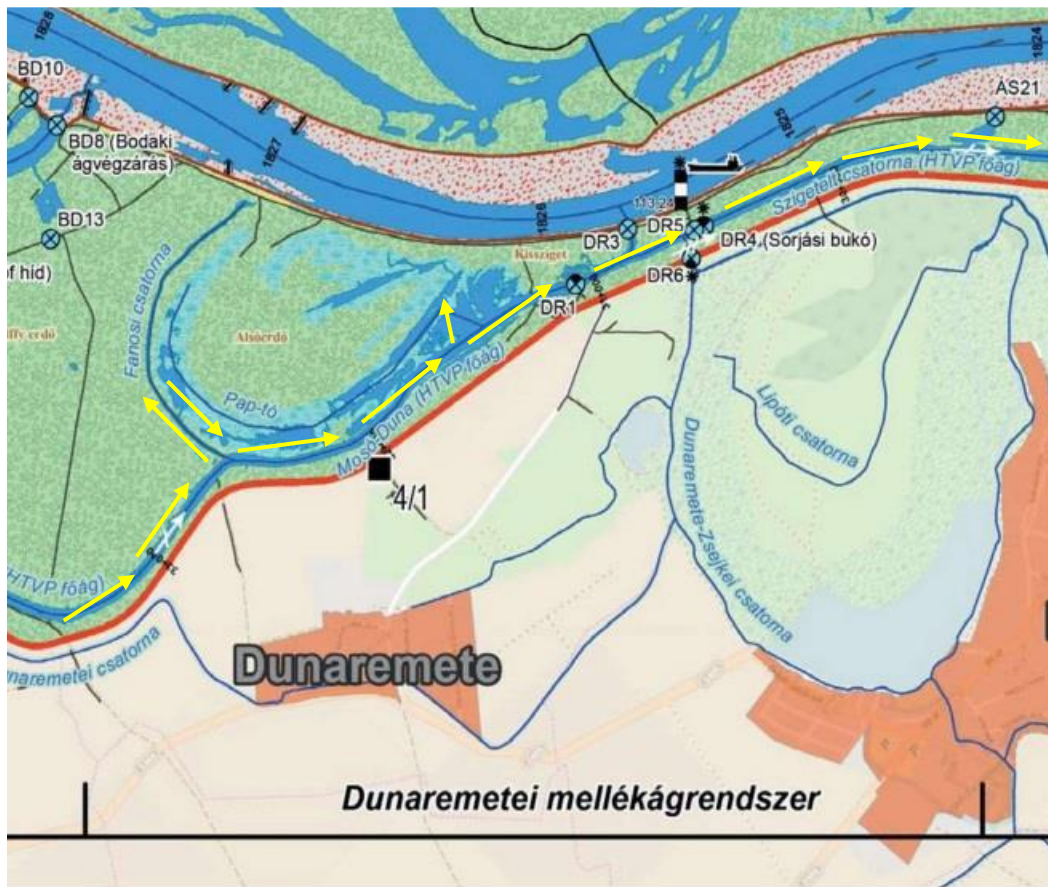
Az Öregszigeti tó nehezen megközelíthető, evezésre kevésbé alkalmas, az ott élő növény és állatvilág nyugalját sem illik zavarni. Megközelíteni az Öregszigeti ág felől az Öregszigeti vízpótló ág felől lehetséges.

175. kép: Öregszigeti tó bejárata balról az Öregszigeti vízpótló ágon az Öregszigeti ág irányából.

V. Dunaremetei mellékágrendszer

176. kép: Dunaremetei mellékágrendszer térkép.

A Szt. Kristóf hídon (DR 2) átemelve az Agg-Duna (HTVP főág) medrét érjük el.

Közel 2 kilométert megtéve a Mosó-Dunában (HTVP főág) folytatódik.

A Mosó-Duna bal oldalán található a Fanosi csatorna bejárata. A csatorna kis vízállás mellett nehezen evezhető. A Fanosi csatorna kis vízállásnál csak részleteiben evezhető, a legutóbbi alkalommal sajnos csak az elejéig jutottunk.

A Fanosi csatorna vége a Nagy-Duna melletti töltésig húzódik.

177. kép: Fanosi csatorna bejárata.

Kicsivel lejjebb szintén baloldalon a Fanosi csatornával párhuzamos ívben terül el a Pap tó, melynek nagy része nádas, a Mosó-Duna középső részéből szélesedik ki.

A víz sekély, ennek ellenére a felszínhez közel nagyobb halakat is találtunk benne.

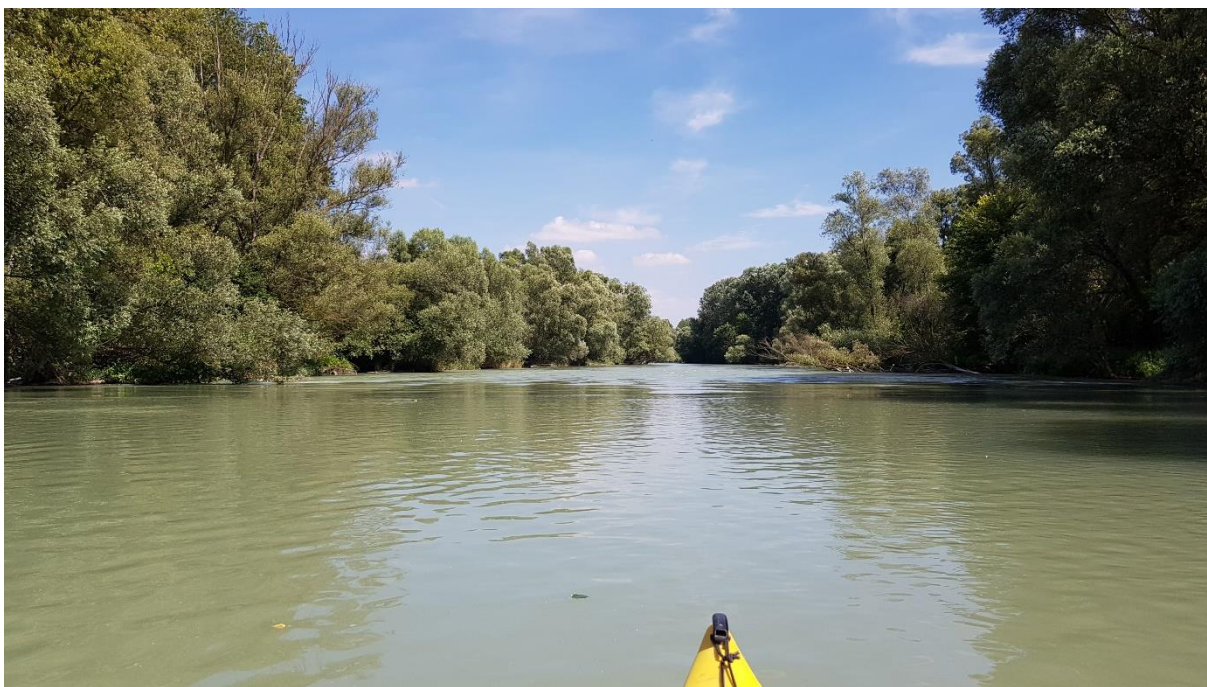
178. kép: Pap tó egyik bejárata a Mosó-Duna felső folyásánál.

179. kép: Pap tó alsó része látványa a Mosó-Dunáról.

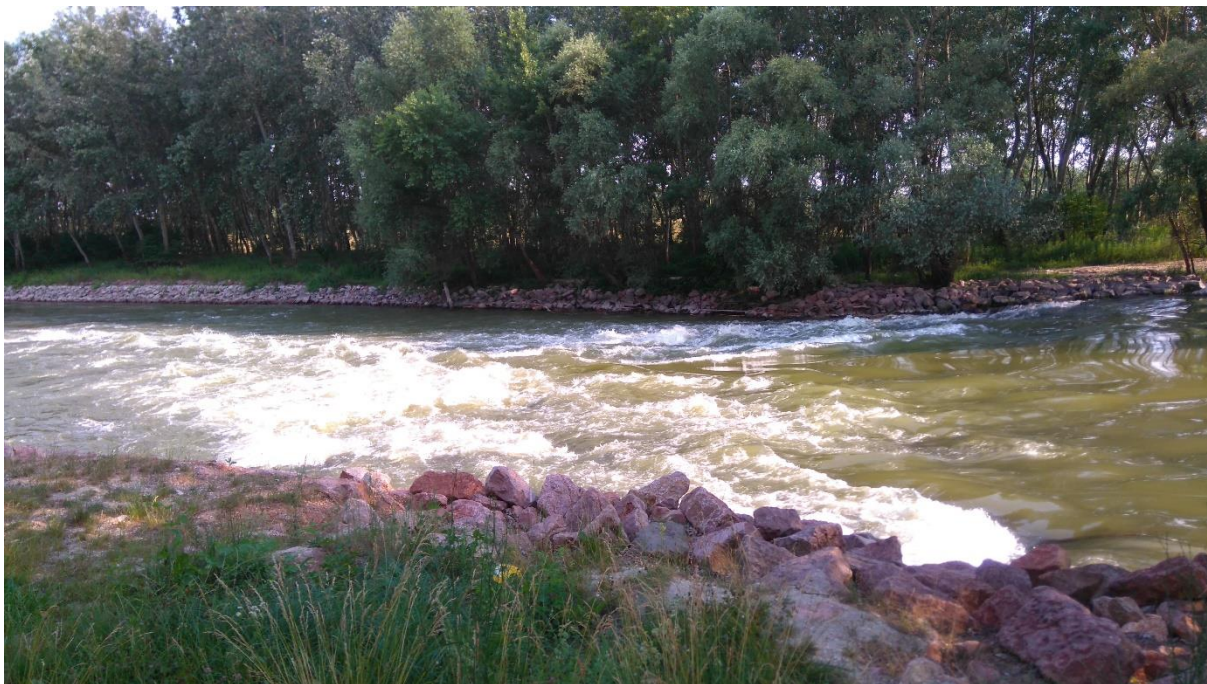
A Pap tó alatt a viszonylag csendes a Mosói bukón (DR 1) haladhatunk tovább.

180. kép: Mosói bukó (DR 1).

A Mosói bukó alatt kb. 300 méterre érjük el a Sorjási bukót (DR 4). A bukón áthaladni tilos és életveszélyes. A felette levő hídtól szakemberek kíséretében rafting programot szervez a Dunakilitiben található Vadvíz kemping személyzete.

181. kép: Sorjási bukó (DR 4).

A Sorjási bukó felett a védógát felől megközelíthetjük a Nagy-Dunát, megtekinthetjük a dunai hajós emlékművet.

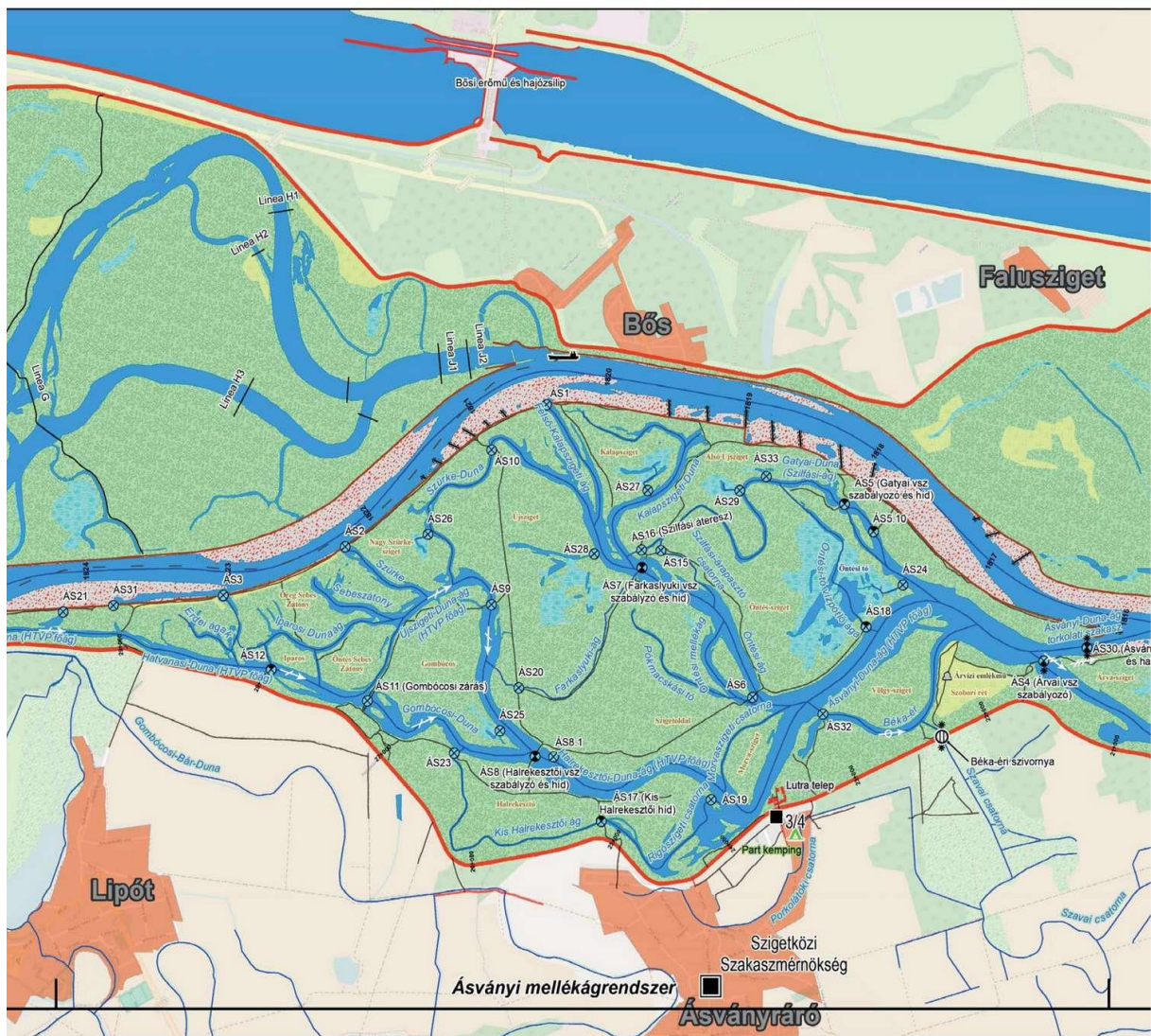

182. kép: Sorjási bejáróhíd Dunaremete térségében

A hídtól néhány méterre található erős sodrású Sorjási bukó, amely a Szigetelt csatornában (HTVP főág) folytatódik és lép át az Ásványi mellékágrendszerbe.

VI. Ásványi mellékágrendszer

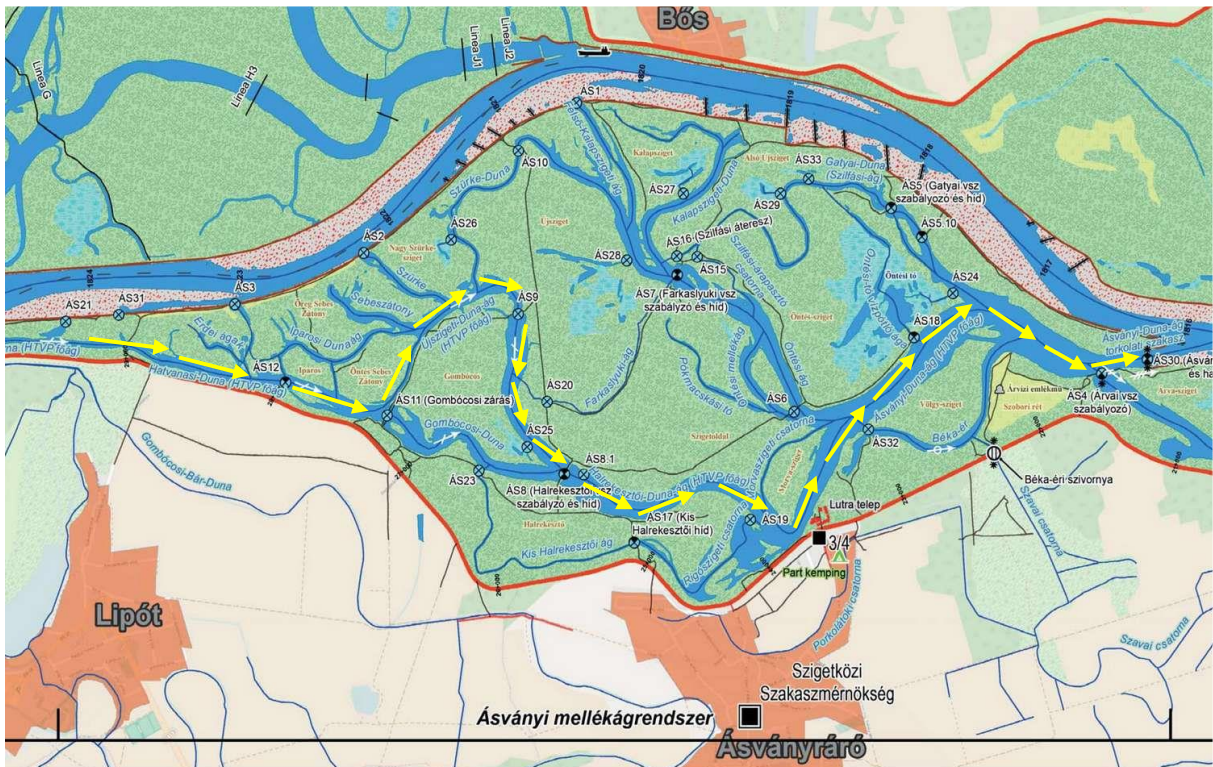
183. kép: Ásványi mellékágrendszer fényképe.

Az Ásványi mellékágrendszer felső kezdeti határa a Dunaremetei mellékágrendszerből érkező Szigetelt csatorna (HTVP főág), illetve annak folytatása a Hatvanasi-Duna (HTVP főág). A mellékágrendszer vége az Ásványi fenékküszöb és hallépcső (ÁS 30), illetve az Árvai vízszintszabályozó (ÁS 4). Az ágrendszert az alábbi fejezetekben ismertetjük:

- a) Hatvanasi-Duna (HTVP főág) – Újszigeti-Duna (HTVP főág) – Halrekesztői-Duna (HTVP főág) – Ásványi-Duna ág (HTVP főág)
- b) Gombócosi-Duna – Kis-Halrekesztői ág – Rigószigeti csatorna – Morvaszigeti csatorna
- c) Szürke-Duna – Felső-Kalapszigeti Duna – Kalapszigeti-Duna – Gatyai-Duna Szilfási ág -Öntési ág – Öntési tó

a) Hatvanasi-Duna (HTVP főág) – Újszigeti-Duna ág (HTVP főág) – Halrekesztői-Duna ág (HTVP főág) – Ásványi-Duna ág (HTVP főág)

184. kép: Hatvanasi-Duna (HTVP főág) – Újszigeti-Duna ág (HTVP főág) – Halrekesztői-Duna ág (HTVP főág) – Ásványi-Duna ág (HTVP főág) térkép.

185. kép: Lipót környéki „Vadludak”.

A Sorjási bukót elhagyva érünk a Hatvanasi-Dunára (HTVP főág), melynek jobb parszakaszán pihenő és kikötési helyet találunk.

186. kép: Hatvanasi-Duna kikötőszakasz

A Hatvanasi-Duna közepén találjuk a Hatvanasi bukót (ÁS 12), illetve balról több kisebb ágakat, mint az Erdei, illetve az Iparosi-Duna ág. Egyenesen haladva a Gombócosi záráshoz (ÁS 11) érkezünk.

187. kép: Gombócosi zárás a Hatvanasi-Duna felől (ÁS 11).

Ha alulról közelítjük meg a Gombócosi zárást, akkor az alábbi kép tárul elénk.

188. kép: Gombócosi zárás a Gombócosi-Duna felől.

A Gombócosi zárás felett közvetlen balra az Újszigeti-Duna (HTVP főág) ágon folytatjuk útunkat. Az Újszigeti-Duna keskeny, ám gyorsan haladó folyása gyorsan elvisz bennünket a balról látható Iparosi Dunaághoz.

189. kép: Újszigeti-Duna ág kezdete a Gombócosi zárás felett.

191. kép: Újszigeti-Duna (HTVP főág).

Néhány száz méter megtétele után balról látható az Iparosi-Duna és a Sebesszárny torkolat az Újszigeti-Duna ágba.

191. kép: Balról az Iparosi-Duna, jobbra a Sebeszárny az Újszigeti-Duna felől.

200 méterrel lejjebb balról leágazással találkozunk, a neve Szürke.

192. kép: Szürke az Újszigeti-Duna ág felől.

A Szürke alatt újabb 200 méterrel ágazik el a Szürke-Duna, melynek folytatása a Kis-Dékány zárás (ÁS 10) után a Felső Kalapszigeti ág. (A Szürke-Duna, a Kalapszigeti-Duna ágak, az Öntési ág, az Öntési tó és a Gatyai ágak ismertetése az Ásványi mellékágrendszer c) fejezetében kerül sor.)

193. kép: Szürke-Duna kezdete az Újszigeti-Duna (HTVP főág) ágról.

Az Újszigeti-Dunán (HTVP főág) lefele haladva érjük el az Újszigeti bukót (ÁS 9).

194. kép: Újszigeti bukó (ÁS 9).

A Jegenyési bukónál egyszerűbb rajta az áthaladás, a kevésbé gyakorlott kajakosokra, kenusokra meglepetéseket tartogathat. Az Újszigeti bukótól könnyen evezhetünk lefele, kb. egy kilométer után érjük el a Halrekesztői vízszintszabályozó hidat (ÁS 8). A híd alatt áthaladni tilos!

195. kép: Halrekesztő vízszintszabályozó és hid (ÁS 8).

A Halrekesztői híd felett folyik össze a Gombócosi-Duna és az Újszigeti-Duna ág (HTVP főág). Ide érkeznek azok a hajók is, akik a Gombócosi zárásnál nem emelnek át, hanem előtte balra kanyarodva ráveznek az Újszigeti-Duna (HTVP főág) ágra.

196. kép: Balról a Gombócosi-Duna, jobbról az Újszigeti-Duna ág (HTVP főág) a Halrekesztői vízszintszabályozó híd felől.

A Halrekesztői hídon történő átemelés után lefele folytatjuk útunkat.

197. kép: Part kemping parti része.

Közel 2 kilométer után balról a Morvaszigeti, jobbról Rigószigeti csatorna találkozásához érünk. Közvetlen utána egy 90 fokos éles bal kanyar mentén érjük el a Part kemping partját.

A kemping nem a vízpart mellett fekszik, kb. 500 méter séta után érhető el a Halrekesztői-Duna (HTVP főág) partjától.

A kemping partszakaszát elhagyva kb. egy kilométer evezés után baloldalon megpillantjuk az Öntési ág és Öntési mellékág Ásványi-Duna ágba (HTVP főág) vezető torkolatát, jobbról pedig a Béka éri csőátereszt (ÁS 32).

A Béka ér közel 1.5 kilométer hosszú, nem sokkal az Ásványi fenékküszöb és hallépcső felett torkollik az Ásványi-Duna ágba (HTVP főág).

A Béka-ér közepén található a Béka éri szivornya.

198. kép: Béka éri szivornya.

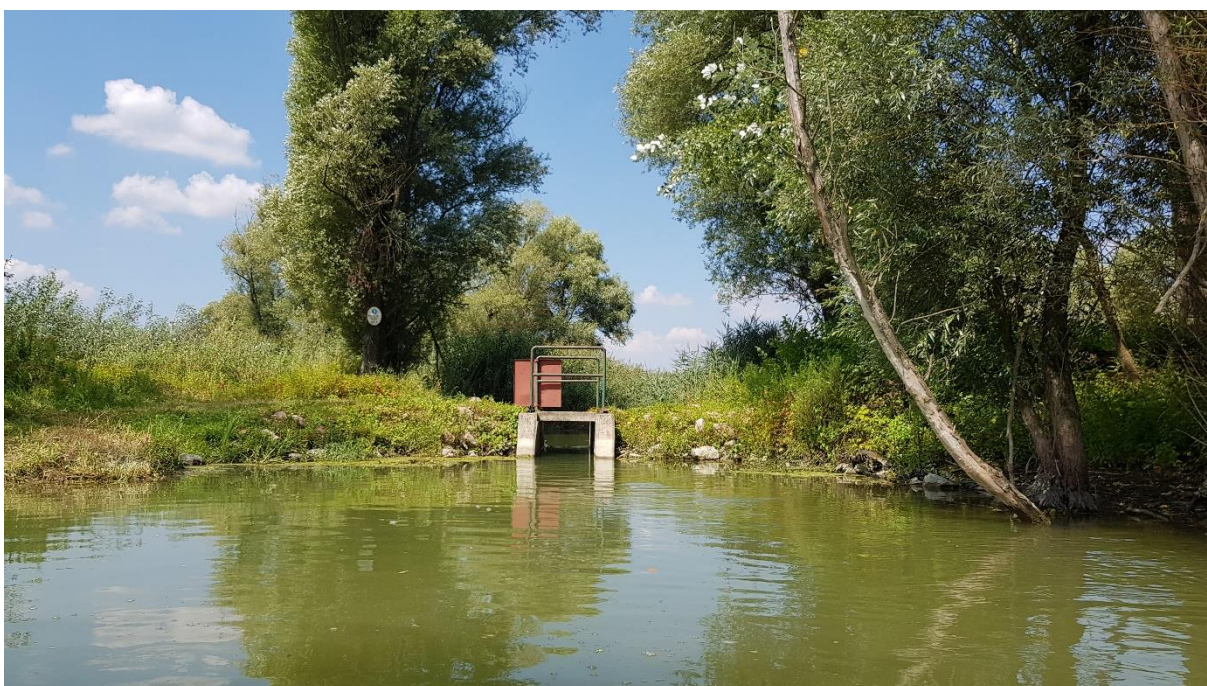
Közel 2 kilométer válasz el bennünket az Ásványi mellékágrendszer végétől az Ásványi fenékküszöb és hallépcsőtől (ÁS 30), de addig is számtalan élménnyel találkozhatunk.

199. kép: Ásványi-Duna ág (HTVP főág).

További 1 kilométer után balról az Öntési levezető zsilip és hallépcsőhöz (ÁS 18) érünk.

200. kép: Öntési tó levezető zsilip (ÁS 18), mögötte a madárvárta.

A zsilip mögött található a madárvárta, majd balról a Gatyai-Duna éri el az Ásványi-Duna (HTVP főág) ágat.

Lefele folytatva útunkat az Ásványi fenékküszöb és hallépcső előtt 300 méterrel jobbra láthatjuk az Árvai vízszintszabályozó műtárgyat (ÁS 4).

201. kép: Árvai vízszintszabályozó műtárgy (ÁS 4).

A műtárgy alatt áthaladni tilos, tábla jelzi, piros – fehér – piros. Az Árvai vízszintszabályozó biztosítja a Bagaméri mellékágrendszer vízellátását.

202. kép: Ásványi fenékküszöb és hallépcső (ÁS 30).

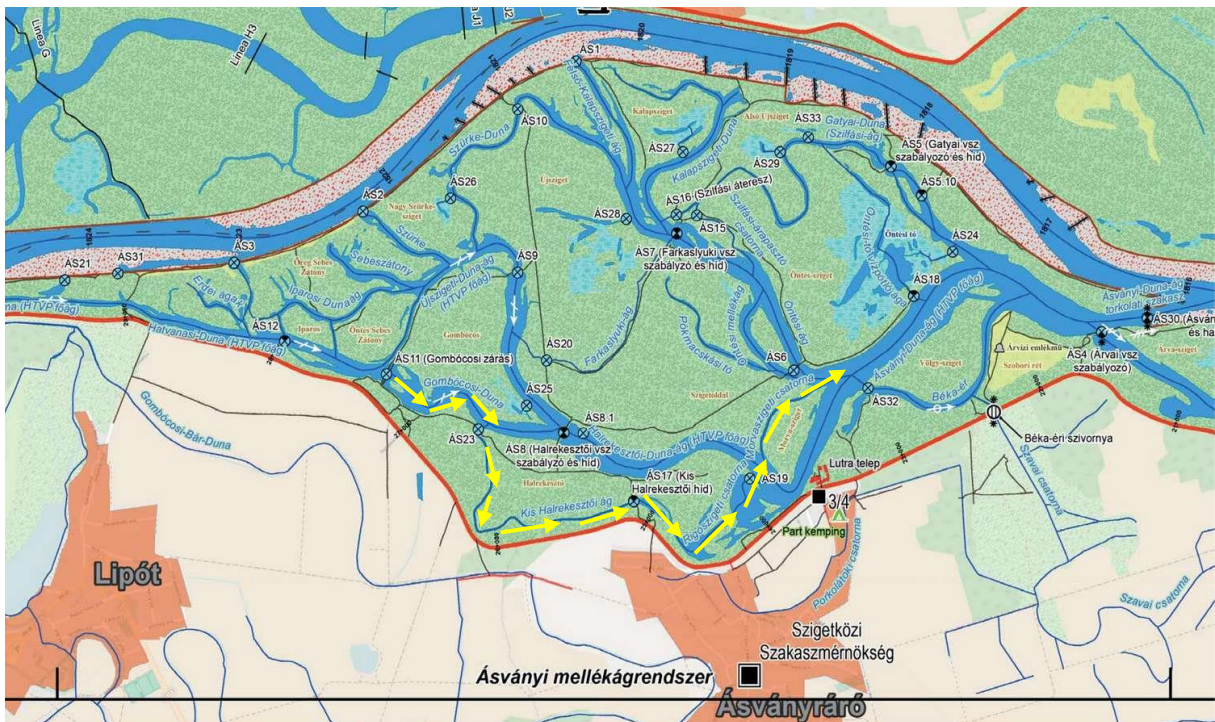

Az Ásványi fenékküszöb és hallépcső (ÁS 30) a mellékágrendszer vége is egyben. A Nagy-Duna felől az Ásványi fenékküszöb, balról a fenékküszöb, jobbra a Nagy-Duna.

203. kép: Ásványi fenékküszöb és hallépcső a Nagy-Duna felől.

b) Gombócosi-Duna – Kis Halrekesztői ág – Rigószigeti csatorna – Morvaszigeti csatorna

204. kép: Gombócosi-Duna – Kis Halrekesztői ág – Rigószigeti csatorna – Morvaszigeti csatorna térkép.

A Gombócosi záráson átemelve a Gombócosi-Duna ágon és folytatjuk útunkat egészen az Ásványi fenékküszöb és hallépcsőig. Az átemelés után néhány száz méterre jobb oldalon meglátjuk a Kis Halrekesztői felső hidat, alatta tilos az átjárás. (ÁS 23).

205. kép: Kis Halrekesztői felső híd (ÁS 23) a Gombócosi Duna felől.

206. kép: Kis Halrekesztői híd (ÁS 17).

A Kis Halrekesztői ágon kb. 2 kilométer után érnénk el a Kis Halrekesztői hidat (ÁS 17).

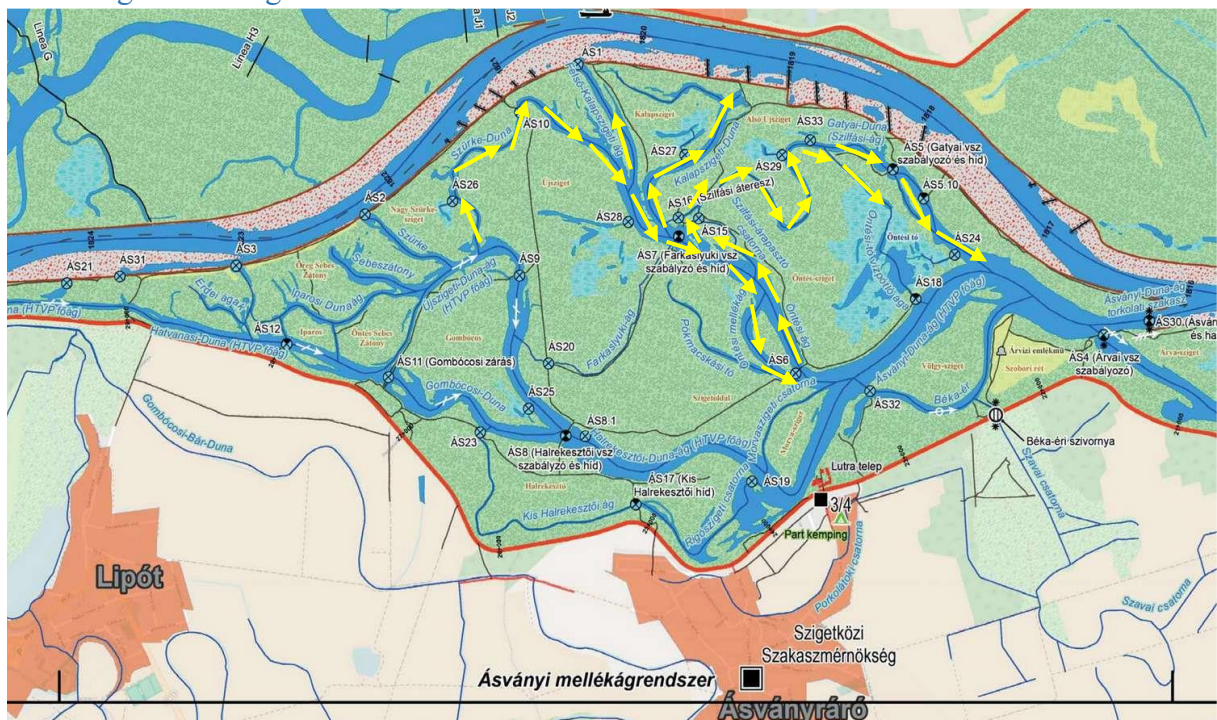

A Kis Halrekesztői híd alatt áthaladni tilos, amit tábla is jelez. A híd után a Rigószigetesi csatorna következik. A Rigószigetesi csatorna a Halrekesztői-Duna ágba (HTVP főág) torkollik.

207. kép: Rigószigetesi csatorna.

c) Szürke-Duna – Felső Kalapszigeti Duna – Kalapszigeti-Duna – Gatyai-Duna Szilfási ág - Öntési ág – Öntési tó

208. kép: Szürke-Duna – Felső Kalapszigeti Duna – Kalapszigeti-Duna – Gatyai-Duna Szilfási ág - Öntési ág – Öntési tó térkép.

A Szürke-Duna az Újszigeti-Duna ágról (HTVP főág) nyílik kb. 1 kilométerrel a Gombócosi zárástól (ÁS 11) keleti irányba. A Nagy Szürke sziget és az Újsziget erdeje fogja közre.

209. kép: Szürke-Duna kezdete az Újszigeti Duna (HTVP főág) ágról.

A Szürke-Duna kanyargósan néhány száz méterre folyik a Nagy-Duna mellett. Hossza kb. 2 kilométer hosszan húzódik, majd csatlakozik a Felső-Kalapszigeti ághoz.

210. kép: A Felső-Kalapszigeti ág távolabbi vége.

Kicsit lejjebb csatlakozik hozzájuk a Kalapszigeti-Duna

211. kép: Kalapszigeti-Duna.

A Felső-Kalapszigeti ág és a Kalapszigeti-Duna a Farkaslyuki vízszintszabályozó és híd (ÁS 7) felett egyesül.

212. kép: Balról a Felső-Kalapszigeti ág, jobbról a Kalapszigeti-Duna összefolyása a Farkaslyuki vízszintszabályozó és híd (ÁS 7) felett.

213. kép: Farkaslyuki vízszintszabályozó és híd (ÁS 7).

A Farkaslyuki hídtól az Öntési ágon lefele haladva néhány száz méterre jobbról az Öntési mellékág tárul elénk mielőtt elérjük az Ásványi-Duna (HTVP főág) ágat.

A Farkaslyuki vízszintszabályozó és híd felett találjuk a Szilfási átereszt (ÁS 16), mely alatt áthaladni a vízszint és a bokrok miatt kérdéses. Átemelés után megkezdhetjük útunkat a Gatyai-Duna Szilfási ágon. Az ágon található két Alsó Újszigeti vizes élőhely (ÁS 29, ÁS 33).

214. kép: Szilfási átereszt (ÁS 16) növényekkel benőtt nyílása.

Az ágon való végig evezés az „útviszonyok” miatt körülményes lehet. Bedőlt fák, időnként sűrű nádas nehezíti az utat.

215. kép: Szilfási ág teljes mederzárással.

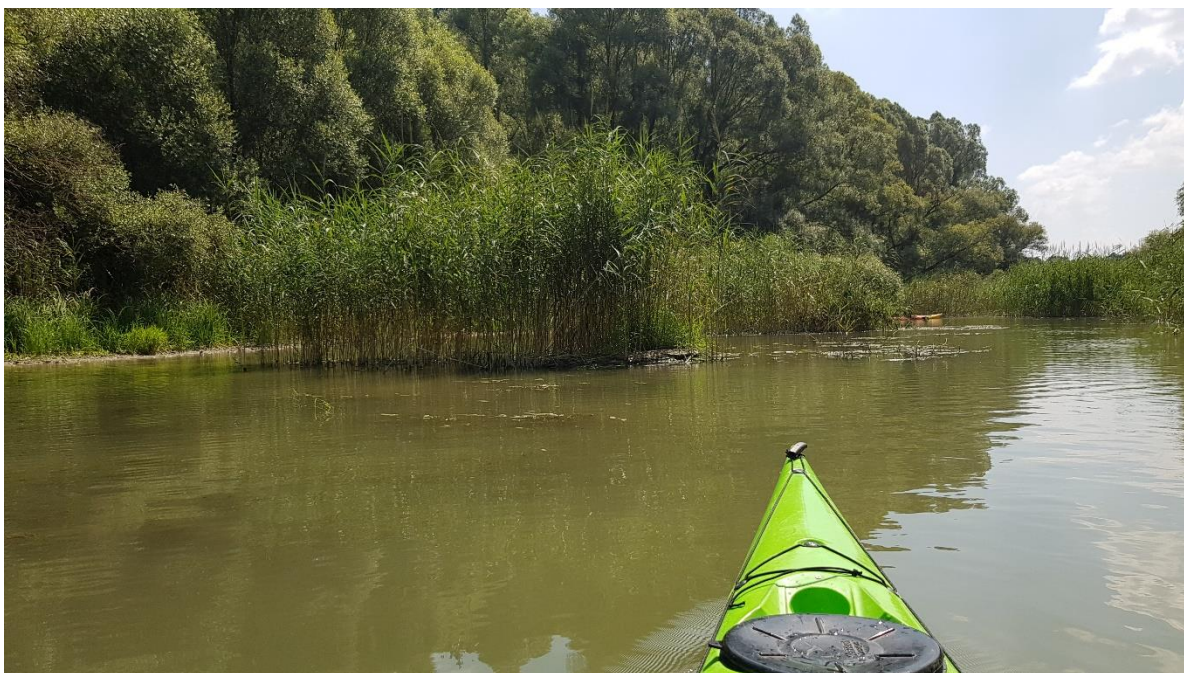
A Szilfási átereszt után közel kétfő kilométer megtétele után érjük el az Öntési tóhoz vezető nádassal körbe ölelt kicsi csatornát. A tó megközelítése a sűrű nádas miatt nehézkes.

216. kép: A felső bejárat az Öntési tóhoz a Gatyai-Duna Szilfási ágáról.

Ha átverekedjük magunkat a sűrű nádason, a következő kép tárul elénk.

217. kép: Öntési tó északi része.

A tavon nem haladtunk keresztül, hanem visszaveztünk a Szilfási ágra, ahol a Gatyai vízszintszabályozó műtárgy és hídhoz (ÁS 5) érünk.

218. kép: Gatyai vízszintszabályozó műtárgy és híd (ÁS 5) a Gatyai-Duna északi oldalától.

A hídtól lefele 1 kilométer után elérjük az Ásványi-Duna (HTVP főág) ágat további 1 kilométer után pedig az Ásványi fenékküszöb és hallépcsőt, az Ásványi mellékágrendszer végét. A fenékküszöbhez tartozó információkat az Ásványi mellékágrendszer első részben ismertettük.

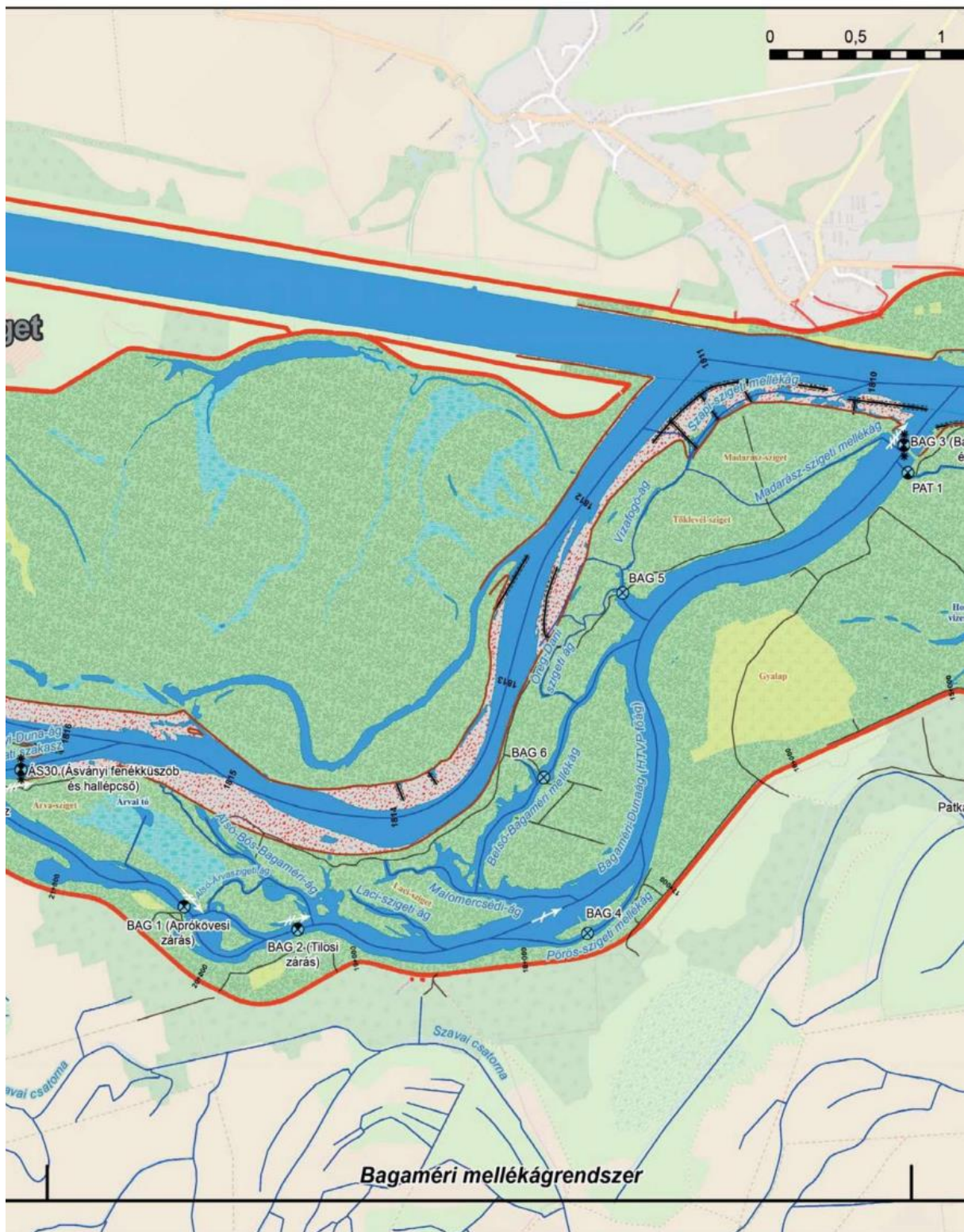

219. kép: Ásványi fenékküszöb és hallépcső (ÁS 30).

VII. Bagaméri mellékágrendszer

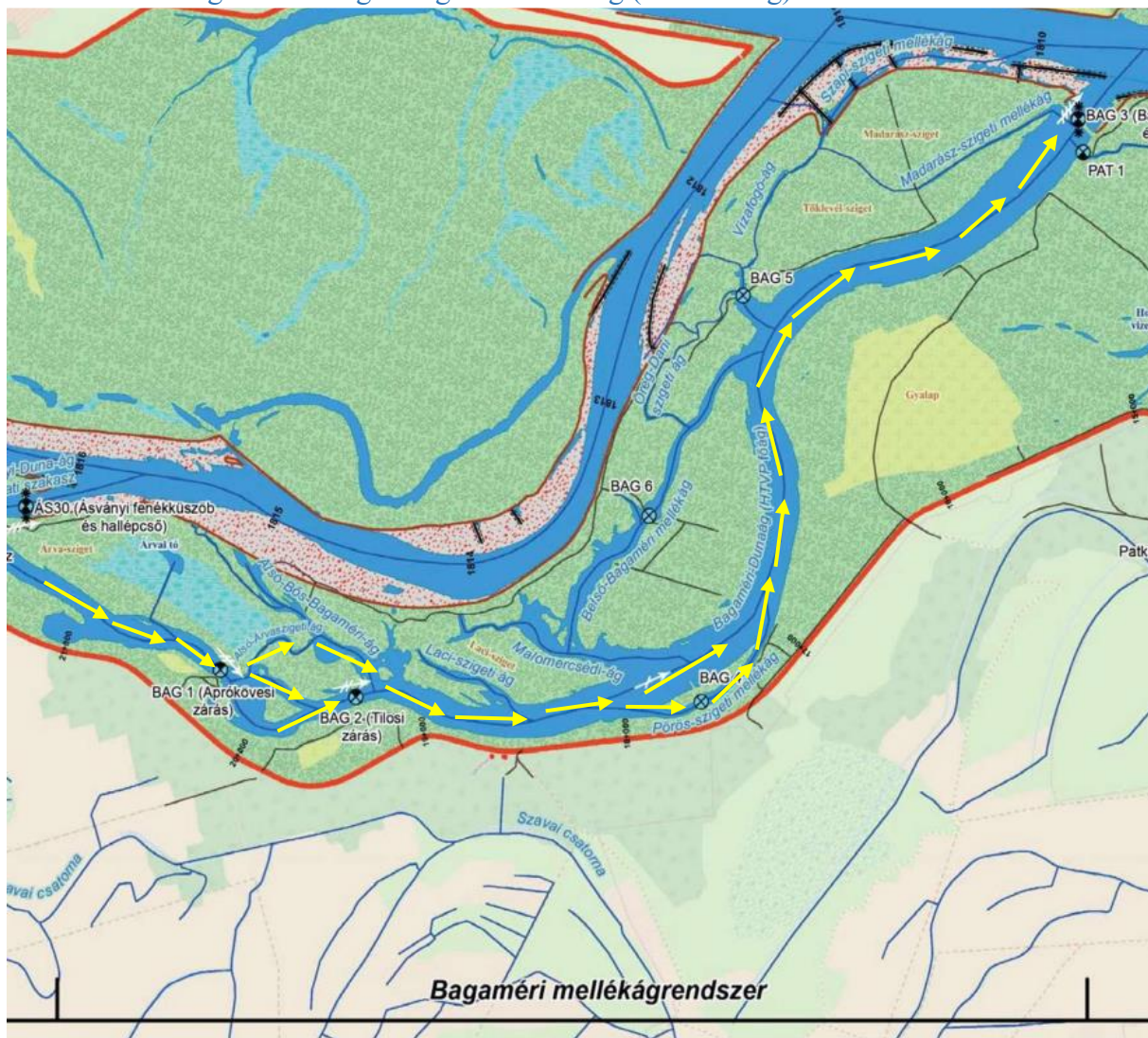
220. kép: Bagaméri mellékágrendszer térkép.

A Bagaméri mellékágrendszer az Árvai vízszintszabályozó műtárgytól (ÁS 4) a Bagaméri-Dunával kezdődik és a Bagaméri fenékküszöb és hallépcsőnél (BAG 3) ér véget. A mellékágrendszer még egy kifolyással rendelkezik, ami a Hosszúközi kiágazás és fenékküszöb (PAT 1).

Az ágrendszert az alábbi fejezetekben ismertetjük:

- a) Bagaméri-Dunaág (HTVP főág) – Alsó-Árvaszigeti ág – Alsó-Bős Bagaméri ág – Pörös szigeti mellékág
- b) Malomercsédi ág – Belső Bagaméri mellékág – Öreg-Dani szigeti ág – Vizafogó ág – Szapi szigeti mellékág
- a) Bagaméri-Dunaág (HTVP főág) – Alsó Árvaszigeti ág – Alsó-Bős Bagaméri ág – Pörös szigeti mellékág – Bagaméri-Dunaág (HTVP főág)

221. kép: a) Bagaméri-Dunaág (HTVP főág) – Alsó Árvaszigeti ág – Alsó-Bős Bagaméri ág – Pörös szigeti mellékág – Bagaméri-Dunaág (HTVP főág) térkép.

Az Árvai vízszintszabályozó műtárgytól, vagyis a Bagaméri-Dunaág (HTVP főág) kezdetétől lefele haladva kb. 1 kilométer után balra található az Árvai tó, néhány száz méterrel tovább haladva pedig az áthaladni tilos táblával az Aprókövesi zárás bukó (BAG 1).

222. kép: Aprókövesi zárás bukó (BAG 1) felülről.

223. kép: Aprókövesi zárás bukó alulról (BAG 1).

Az Aprókövesi zárás bukó alatt kis sziget található, előtte balról kezdődik az Alsó-Árvaszigeti ág.

224. kép: Sziget az Aprókövesi zárás bukó és a Tilosi zárás között.

Tovább haladva az Alsó-Árvaszigeti ágról az Alsó-Bős Bagaméri ágra érkezünk.

225. kép: Alsó-Árvaszigeti ág torkolat az Alsó-Bős Bagaméri ágba.

226. kép: Alsó-Bős Bagaméri ág a Bagaméri-Dunaág (HTVP főág) felől.

Ha a főágon, vagyis a Bagaméri-Dunaágon (HTVP főág) folytatjuk útunkat, akkor 500 méter után elérjük a Tilosi zárást (BAG 2).

227. kép: Tilosi zárás (BAG 2).

A Tilosi zárás alatt közvetlen balra látható az Alsó-Bős Bagaméri ág, amely már magába foglalja az Alsó-Árvaszigeti ágról érkező vizet is.

228. kép: Alsó-Bős Bagaméri ág a Bagaméri-Duna (HTVP főág) felől.

Lefele haladva nagyjából 500 méter után balról előbukkan a Laci szigeti ág bejárata.

229. kép: Laci szigeti ág kezdete.

További 500 méter után három irányba is evezhetünk. Jobbra található a Pörös szigeti mellékág, egyenesen a Bagaméri-Duna (HTVP főág), balra a Malomércsédi ág.

230. kép: Pörös szigeti mellékág bejárata.

A Pörös szigeti mellékág közel 1 kilométer hosszú, már az elején, kb. 200 méter után a Pörös szigeti záráson visz át az útunk.

A mellékág végén visszajutunk a Bagaméri-Dunaágba (HTVP főág).

231. kép: Bagaméri hallépcső és a fenékküszöb alulról. (BAG 3).

A Bagaméri-Dunaág (HTVP főág) végén kettéoszlik a folyó. A fő ágon a viszonylag kis vízmennyiséget átengedő Bagaméri fenékküszöb és hallépcső található (BAG 3).

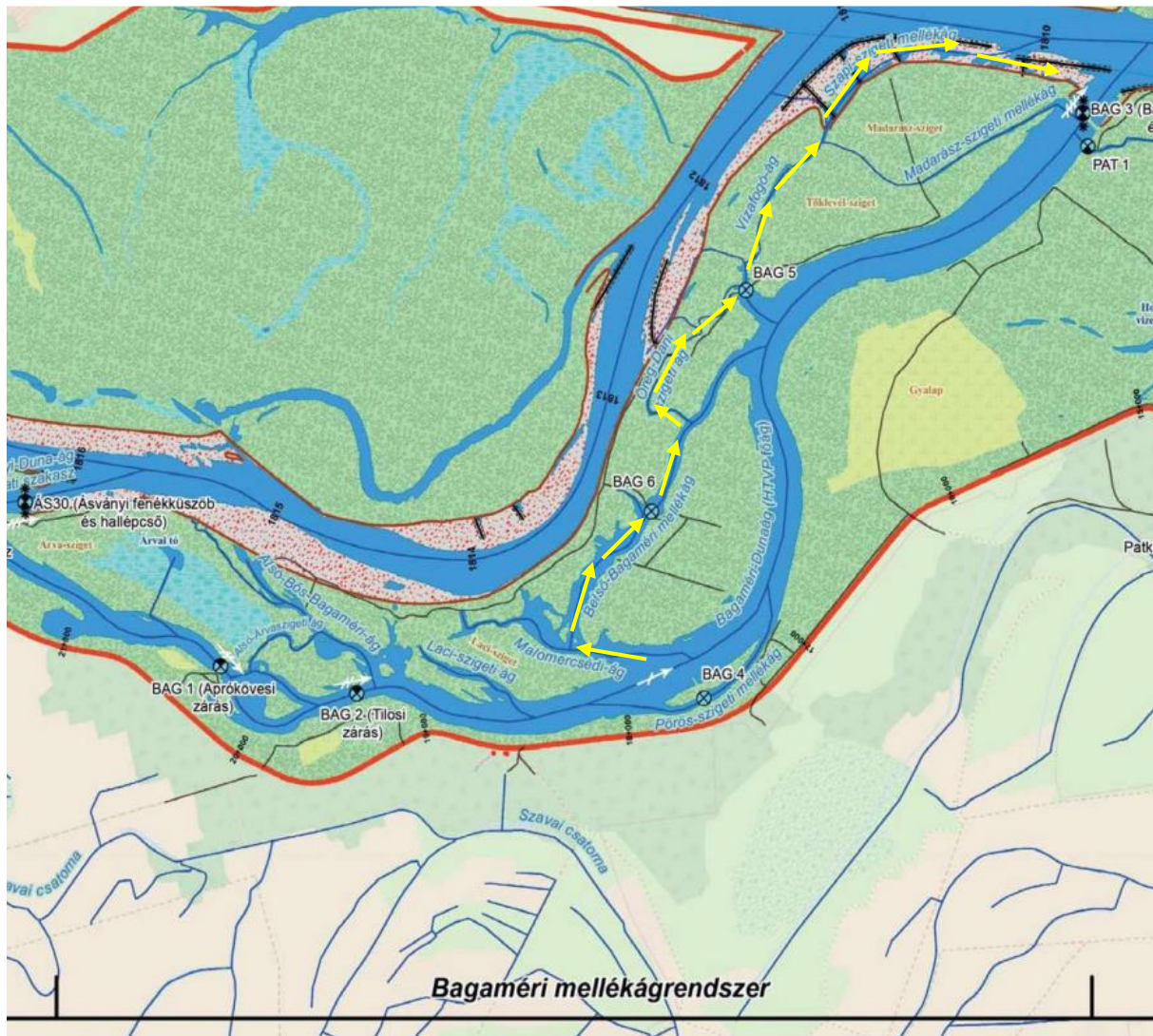

232. kép: Balra a Bagaméri-Dunaág (HTVP főág) torkolat a Bagaméri fenékküszöb és hallépcső alatt, jobbra a Nagy-Duna, háttérben a szlovák területen levő Bősi erőmű és hajózsilip.

A Bagaméri fenékküszöb és hallépcső (BAG 3) előtt jobbra látható a Hosszúkői kiágazás és fenékküszöb (PAT 1), melyen keresztül kiágazik a Hosszúkő-Pulai ág, ami viszont már a Patkányosi mellékágrendszer része.

b) Malomercsédi ág – Belső-Bagaméri mellékág – Öreg-Dani szigeti ág – Vízafogó ág – Szapi-szigeti mellékág

233. kép: b) Malomercsédi ág – Belső-Bagaméri mellékág – Öreg-Dani szigeti ág – Vízafogó ág – Szapi-szigeti mellékág térkép.

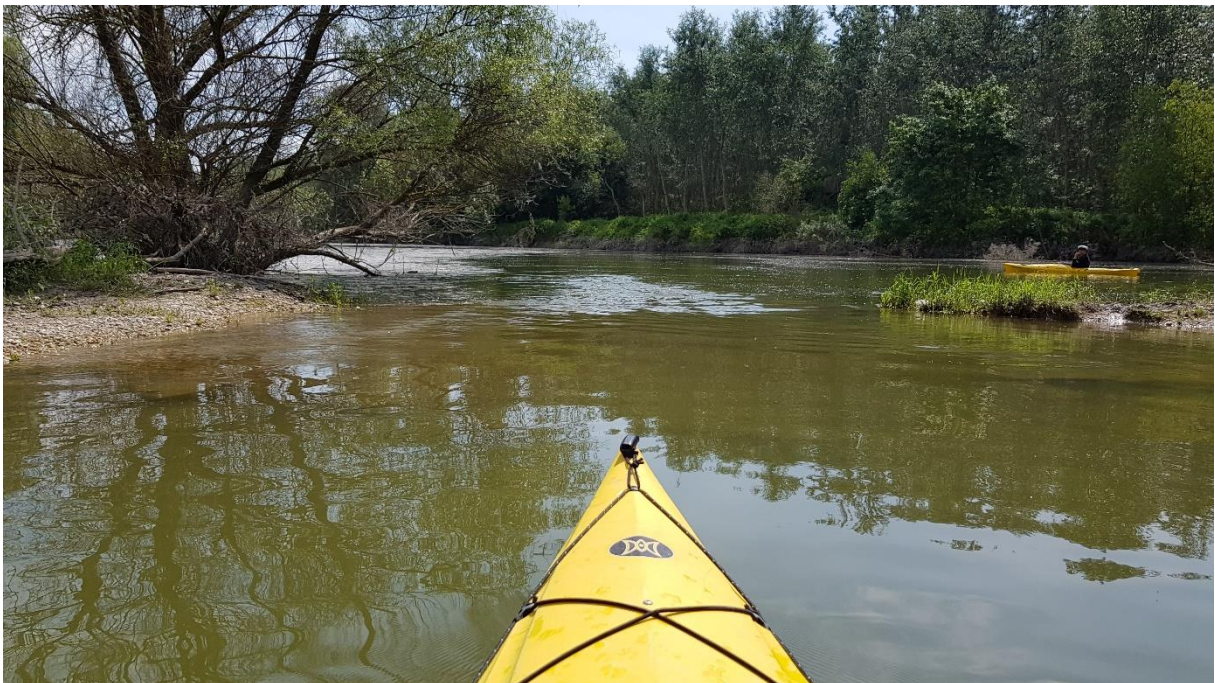
A Malomercsédi ág a Pörös szigeti ág kezdetével szemben a Bagaméri-Dunaág (HTVP főág) bal oldalán kezdődik.

234. kép: Malomércsédi ág bejárata.

A Malomércsédi ág kezdetétől 300 méterre jobbra nyílik a közel 1.5 kilométer hosszú Belső-Bagaméri mellékág, melynek közepén található a Szalai zárás (BAG 6), ami gázlóként funkcionál.

235. kép: Szalai zárás (BAG 6).

A Szalai zárás alatt balról nyílik az Öreg-Dani szigeti ág.

236. kép: Öreg-Dani szigeti ág bejárata.

Sajnos 200 méter után fel kellett adni a küzdelmet, mert lehetetlen volt tovább evezni a több teljes mederelzárástól.

237. kép: Teljes meder elzárás az Öreg-Dani szigeti ágon.

A Belső-Bagaméri mellékágon folytatva útunkat visszaértünk a Bagaméri-Dunaágra (HTVP főág).

238. kép: Belső-Bagaméri mellékág torkolat a Bagaméri-Dunaágba (HTVP főág).

A Bagaméri mellékágrendszeren már csak egy komolyabb kihívás volt hátra, átemelés a bal oldali Vizafogó gáton.

239. kép: Vizafogó gát.

A Vizafogó gát utáni folyószakasz nehezen evezhető, öt teljes mederelzárással találkoztunk, ezért azt a szakaszt nem javasoljuk kezdő túrázóknak.

Nem javasolható vízi túrára a Vizafogó ág jobb oldaláról nyíló Madarász szigeti mellékág sem.

240. kép: Egyik teljes mederelzárás a Vizafogó ágon.

A kitarató és elszánt túrázók viszont egyéb élményekkel is gyarapodhatnak a Vizafogó mellékág végén, ahol a Szapi szigeti mellékágak következnek.

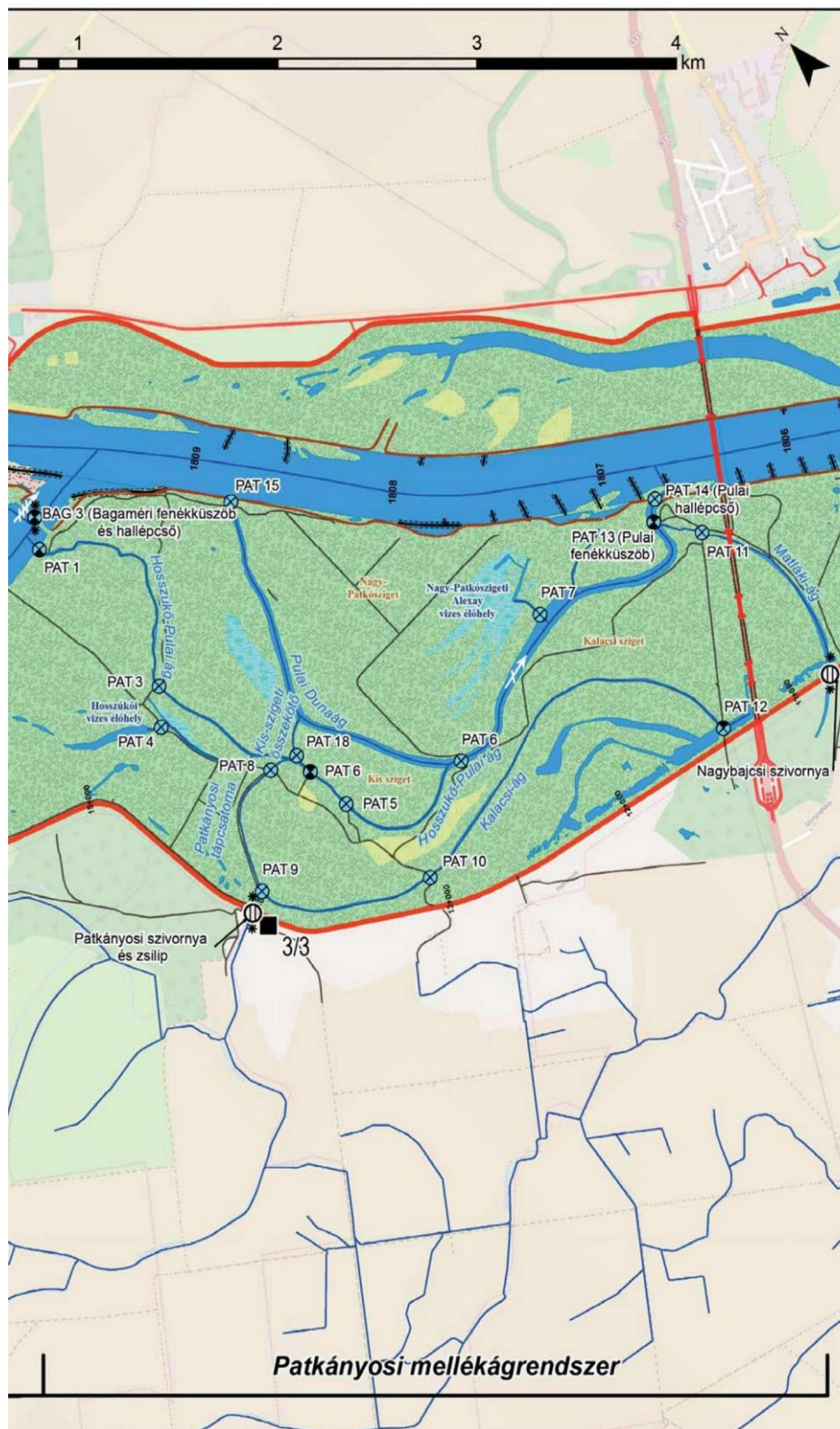
241. kép: A Nagy-Duna beszivárgása a Szapi-szigeti mellékágon.

A Szapi szigeti mellékágakban nehéz volt megállapítani, hogy a víz a Nagy-Duna felé, vagy a Nagy-Dunából a Szapi szigeti mellékágak felé folyik. Tulajdonképpen egy minden irányba elágazó, minden irányba áramló folyótorkolat volt jellemző a vidékre.

VIII. Patkányosi mellékágrendszer

242. kép: Patkányosi mellékágrendszer térkép.

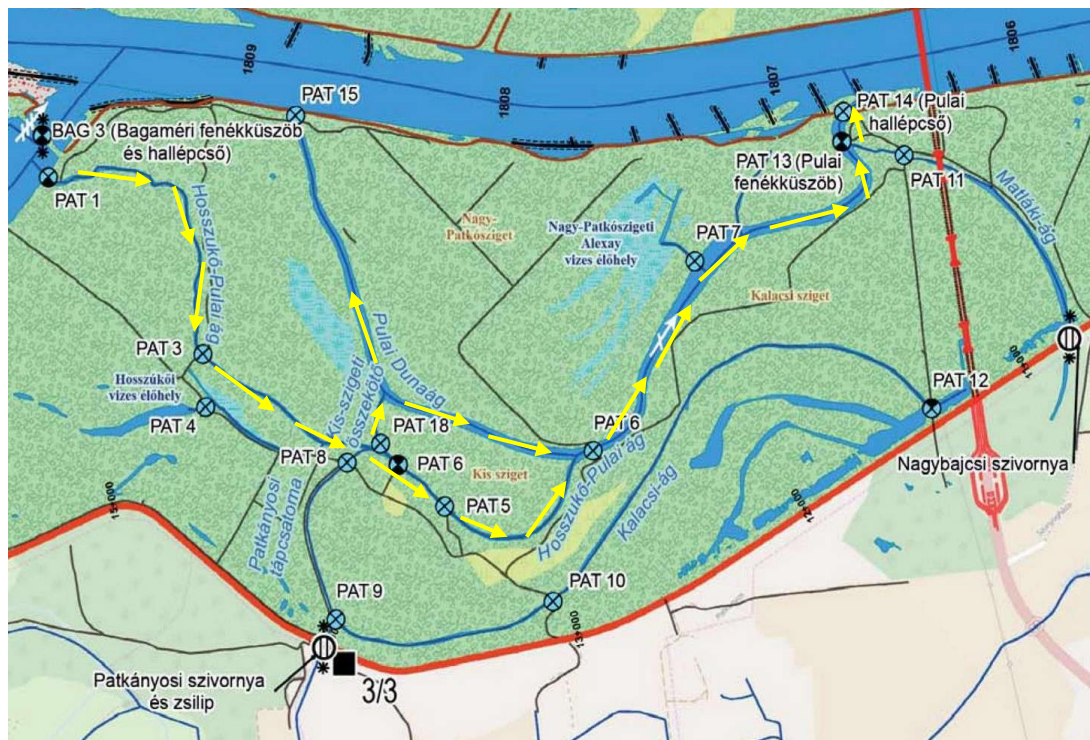
A Patkányosi mellékágrendszer a Hosszúközi kiágazás fenékküszöbnél (PAT 1) kezdődik és a Pulai fenékküszöbnél (PAT 13) és hallépcsőnél (PAT 14) ér véget.

A szakirodalomban a mellékágrendszert illetően kétféle elnevezéssel is találkozunk, használatos a Pulai és a Patkányosi is. A mellékágrendszer a Szigetközben az utolsó és legkisebb vízhozamú ágrendszere.

A mellékágrendszert az alábbi fejezetekben ismertetjük:

- a) Hosszúközi-Pulai ág – Pulai-Duna ág
- b) Patkányosi csatorna – Kalacsi ág – Matláci ág

a) Hosszúközi-Pulai ág – Pulai-Dunaág

243. kép: Hosszúközi-Pulai ág – Pulai-Dunaág

244. kép: Hosszúkő-Pulai ág kezdete a Hosszúkői kiágazás fenékküszöbnél (PAT 1).

Lefele haladva kb. 1 kilométer után érjük el a Hosszúkői átjárót (PAT 3), amely biztosítja az átjárást a gépjárműveknek a Nagy Patkószigetre. Az átjáró alatt áthaladni tilos.

245. kép: Hosszúkői átjáró.

Az átemelést követően a jobb oldalon található Hosszúkői vizes élőhely mellett evezünk.

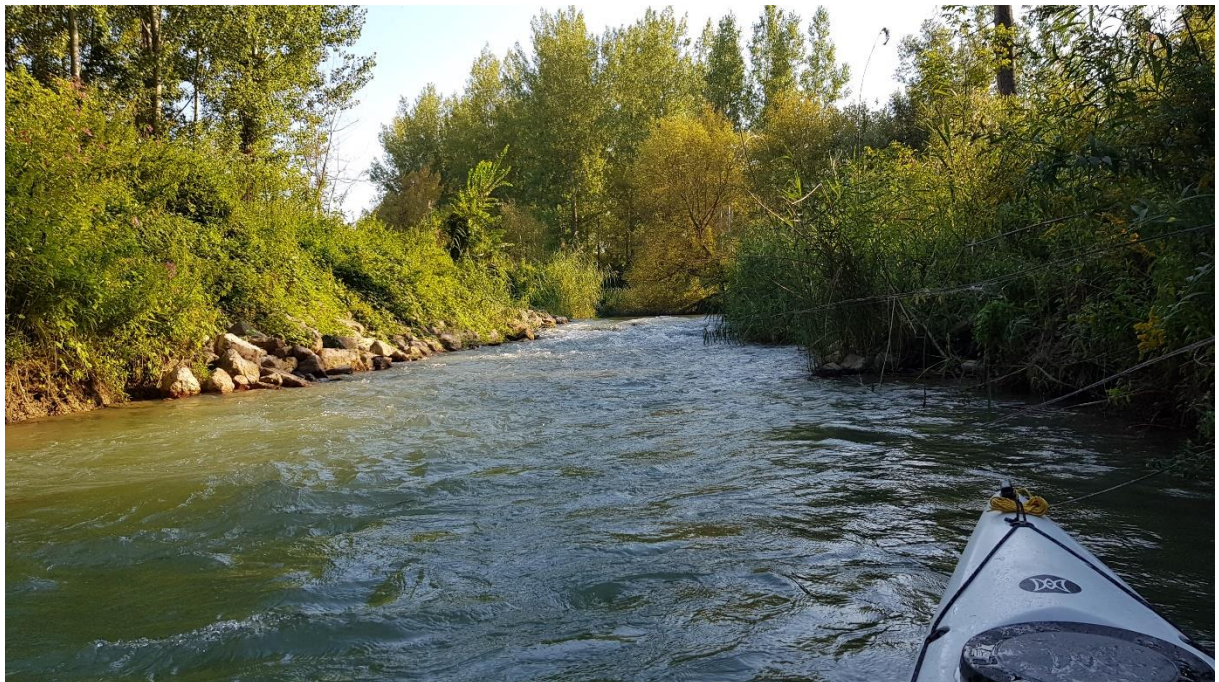

246. kép: Hosszúkői vizes élőhely.

A vizes élőhely után jobbról Hosszúkői vizes élőhely tápláló csatornát egy vadász magasles társaságában pillantjuk meg, alatta 150 méterre szintén jobbról a Patkányosi, más elnevezésben Szávai tápcsatorna kijáratát. (Ennek az ágnak a leírásáról külön fejezetben találkozhatnak az olvasók.)

Néhány méterrel lejjebb balra látható a Kísszigeti fenékküszöb (PAT 18).

247. kép: Kísszigeti fenékküszöb alulról (PAT 18).

A Kisszigeti fenékküszöb után a Kisszigeti összekötőn keresztül a Pulai-Duna ágba érünk.

248. kép: a Kisszigeti összekötő torkolat balra az uszadék felett a Pulai-Duna ágba.

Ha a Hosszúkő-Dunaágról nem kanyarodunk le balra a Kisszigeti összekötőre és lefele egyenesen folytatjuk útunkat, akkor kb. 100 méterre a Patkányosi fenékküszöb tárul elénk (Pat 6).

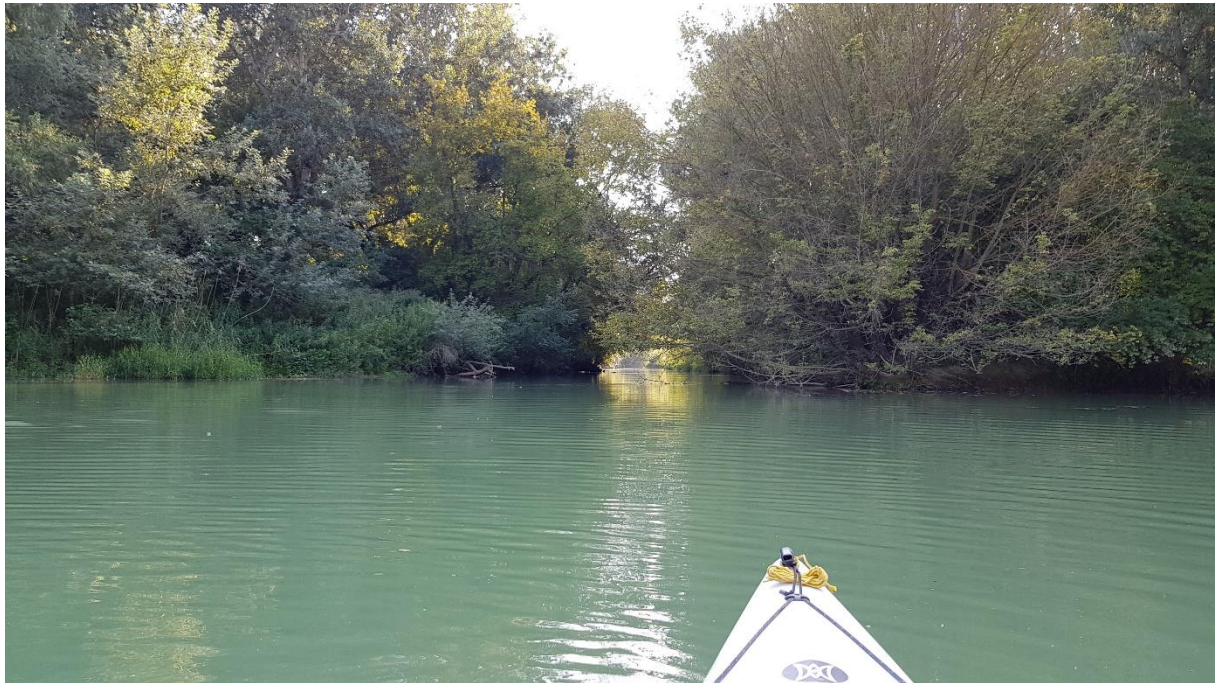

249. kép: Patkányosi fenékküszöb (PAT 6).

A Hosszúkő Pulai ág ezen része alacsony vízállás és a sok uszadék miatt csak átemelésekkel evezhető.

A Patkányosi fenékküszöb alatt következik a Kisszigeti átjáró (PAT 5), majd hosszú bal kanyarral kb. 600 méter után a Ruszki híd (PAT 6) felett érkezünk a Pulai-Duna ágba.

250. kép: Hosszúkő-Pulai ág torkolat balról a Pulai-Duna ágba közvetlenül a Ruszki híd (PAD 6) felett.

251. kép: Ruszki híd (PAT 6).

A Ruszki hídtól lefele haladva balról a Nagy-Patkószigeti Alexay vizes élőhely mellett haladunk, majd közel 2 kilométer után érjük el a Pulai fenékküszöböt (PAT 13).

252. kép: Pulai fenékküszöb (PAT 13).

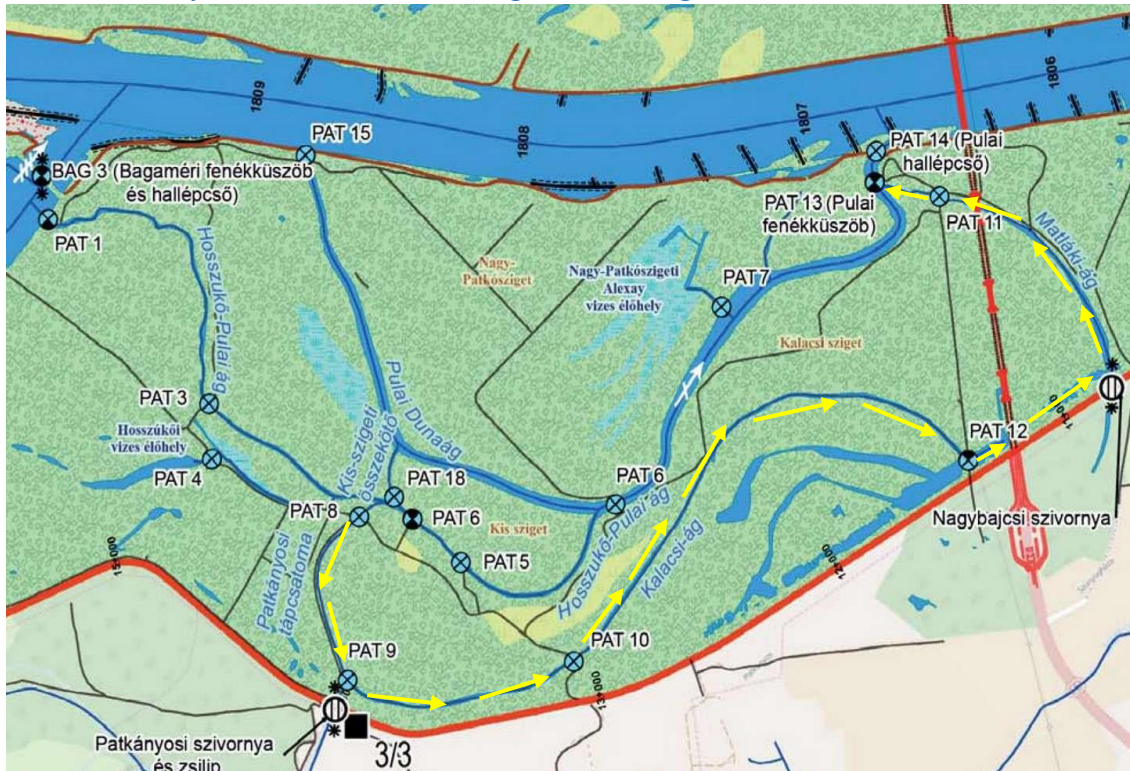
A fenékküszöb alatt 100 méterre a Pulai hallépcső (PAT 14) következik, ami után a folyó az öreg Dunába ömlik.

253. kép: Pulai hallépcső (PAT 14), háttérben a Nagy-Duna.

b) Patkányosi csatorna – Kalacsi ág – Matláki ág

254. kép: b) Patkányosi csatorna – Kalacsi ág – Matláki ág térkép.

A Patkányosi tápcsatornán való tovább evezést csak a kalandos utat kedvelőknek ajánljuk, ennek bemutatására kisebb kitérőt teszünk. Először a Patkányosi tápcsatorna átjáró felett kell átemelnünk.

255. kép: Patkányosi tápcsatorna átjáró (PAT 8).

256. kép: Patkányosi tápcsatorna a Patkányosi szivornya közelében.

A tápcsatorna a védőgátnál elhelyezett Patkányosi szivornya és zsilip mellett folyik tovább.

257. kép: Patkányosi szivornya és zsilip.

Ez a szakasz a többnyire alacsony vízállás mellett nehezen evezhető. Nagyon sok átemelés szükséges, csak a kalandvágó turistáknak ajánljuk.

A zsilip magasságában találjuk a Kalacsi vízkivételi fenékküszöböt (PAT 9).

258. kép: Kalacsi vízkivételi fenékküszöb (PAT 9).

Közel 1 kilométer után érjük el a Baki átjárót (PAT 10), ahol szintén átemelésre szorul a túrázó.

259. kép: Baki átjáró (PAT 10).

Az átjárón sok autó halad át, talaja töredezett, kívánnivalókat hagy maga után.

A Baki átjáró legrövidebb úton a védőgátról érhető el, rajta keresztül közelíthetjük meg gépjárművel a Patkányosi mellékágrendszer szárazföldi területeit. Az átjáró alatt a közel 2 kilométeres Kalacsi ágon evezhetünk tovább megközelítve a védőgátat.

260. kép: Kalacsi ág védőgát melletti szakasza.

261. kép: Kalacsi ág vége a Kalacsi ági csőáteresznél (PAT 12).

A Kalacsi ágról a Matláki ágra víz alatti beton csőátereszen (PAT 12) kúszik át a víz.

262. kép: Cső áteresz víz alatt balról a Kalacsi ág végén.

Ha ezek után is van kedve a túrázónak, akkor átemelés után visszatérhet a Kalacsi ág meghosszabbítására, a Matláki ágra.

263. kép: Matláki ág, háttérben a Medve hídra vezető felüljáró.

A Mázsaházi átjárón (PAT 11) keresztül közelíthetjük meg a Kalacsi szigetet, a szárazföldön összeköttetésben áll a másik bejáráttal a Baki átjáróval (PAT 10).

264. kép: Mázsaházi átjáró (PAT 11).

Mázsaházi átjáró után 200 méterrel a Matláki ág a Pulai torkolati fenékküszöbnél (PAT 13) tér vissza a Hosszúkői-Pulai ágba.

265. kép: Matláki ág torkolata balról a Hosszúkői-Pulai ágba.

IRODALOMJEGYZÉK

Timaffy László (1939): A Szigetköz vízrajza. (Bölcsészdoktori értekezés). Mosonvármegye Könyvnyomdája, Mosonmagyaróvár. <https://antikva.hu/dedikalt-konyv/a-szigetkoz-vizrajza-bolcseszdoktori-ertekezes>

Timaffy László – Alexai Zoltán: Ezer sziget országa. Szigetköz. Móra, Budapest, 1988.
<https://moly.hu/konyvek/timaffy-laszlo-alexay-zoltan-ezer-sziget-orszaga>

Alexai Zoltán (1982): Szigetköz. Ember és táj. Gondolat, Budapest. 11-15.

Boda László – Alexai Zoltán – Haffner Szabolcs – Hacvainé Lidi Mariann (2000): A Szigetköz és a Mosoni síkság. B.K.L. Kiadó és Reklám Kft. Szombathely. 4.

Dunakiliti Község Önkormányzata: <https://www.dunakiliti.hu/dunakiliti-duzzasztomu/>
(Letöltve: 2018. szeptember 4.)

Kertész József (2018): A vizes élőhely rehabilitáció 25 éve a Szigetközben. EDUVIZIG, Győr 9.

Kertész József (2018): A vizes élőhely rehabilitáció 25 éve a Szigetközben. EDUVIZIG, Győr, 11

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium: A Víz Keretirányelv hazai megvalósítása VÍZGYŐJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERV. http://www2.vizeink.hu/files3/1_1_Szigetkoz.pdf
(Letöltve: 2019. március 22.)

Magyar Néprajzi Lexikon: <https://www.arcanum.hu/en/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-neprajzi-lexikon-71DCC/sz-73AFD/szigetkoz-73C9F/> (Letöltve 2019. május 12.)

Expert Group of the Hungarian Academy of Science: ***Studies on the Environmental State of the Szigetköz after the Diversion of the Danube,***
Budapest, 1997, p.131

Göcsei Imre: ***A Szigetköz természetföldrajza,***
Budapest, 1979, p.120
